

T.C.

UFUK ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İŞLETME ANABİLİM DALI

İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ PROGRAMI

**SPOR KULÜPLERİNİN SOSYAL VE MADDİ DESTEKLERİNİN
TAKIM PERFORMANSINA ETKİLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SHAHRZAD SEIFODDINI

TEZ DANIŞMANI

DOÇ. DR. ÇAĞLAR DOĞRU

ANKARA

2023

T.C.
UFUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ PROGRAMI

SPOR KULÜPLERİNİN SOSYAL VE MADDİ DESTEKLERİNİN
TAKIM PERFORMANSINA ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SHAHRZAD SEIFODDINI

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. ÇAĞLAR DOĞRU

ANKARA

2023

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

Tezim / Raporum tamamı her yerden erişime açılabilir.

Shahrzad SEİFODDİNİ

10/01/2023

ADAMA

Annem ve Hayat Arkadaşım Murat Karaoğlan 'a

TEŞEKKÜR

Öncelikle tez danışmanlığımı üstlenen, konu seçiminde beni destekleyen, çalışma süresince desteğini esirgemeyen ve yönlendirmeleriyle ufkumun açıldığı saygıdeğer danışman hocam DOÇ. DR. ÇAĞLAR DOĞRU' ya teşekkür ederim.

Beni büyüten, çağdaş ve eğitilmiş bir kadın olmam için elinden gelen her şeyi yapan, her zaman desteği ve emeğini esirgemeyen, hayatım boyunca tüm başarılarımın esas kaynağı olan annem SHAHİN NASERİ AZAR' a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tezimi hazırladığım süre boyunca karşılaştığım tüm zorluklarda bana desteğini esirgemeyen ve tezimin tamamlanması için sayısız uykusuz gecelerde, beni gözünü dahi kırpmadan bekleyen çok değerli nişanlım MURAT KARAOĞLAN' a sonsuz teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Ayrıca başarılı akademik hayatı, yazdığı kitaplar ve araştırmalarıyla her zaman bana örnek ve ilham kaynağı olan ağabeyim SALAR SEIFODDINI' ye teşekkür ederim.

Tezimin anket bölümünde yer alan 100 futbol takımı oyuncusu ve antrenörlerine de sağladıkları katkıdan dolayı teşekkür ederim.

ÖZET

SEIFODDINI, Shahrzad. Spor Kulüplerinin Sosyal ve Maddi Desteklerinin Takım Performansına Etkilerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans, Ankara, 2023.

Spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin takım performansına etkilerinin incelenmesine yönelik yapılan bu çalışmada Duygusal, Saygı, Bilgi, Somut, Örgütsel, Yönetici, İş Arkadaşlar ve Eğitim destekler gibi sosyal desteklerin ve ayrıca Sporcu Sözleşmesi, Transfer Ücreti, Aylık Ücret, Prim Ödemeleri, Tazminat Ödemeleri gibi maddi desteklerin takım performanslarını nasıl etkilediğini araştırmayı amaçlıyor. Bu amaçla çalışmanın evreni; Türkiye’ de bulunan 2022-2023 sezonunda Türkiye Futbol Liglerinde Futbol Federasyonu tarafından tescil edilen 1. Ligden 1, 2. Ligden iki ve 3. Ligden iki olmak üzere, toplamda 5 farklı futbol kulübünden toplam 100 sporcu ve antrenöre yapılan nitel araştırma ve dağıtılan anket soruları kapsamında nicel araştırmaların ve yine maç analizi kapsamında ikincil veri analizini sonucunda; çalışmanın örnekleminde yer alan futbol takımlarına sağlanan sosyal destekler arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0,005$). Çalışmanın örnekleminde yer alan futbol takımlarına sağlanan maddi destekler arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0,005$). Çalışmanın örnekleminde yer alan futbol takımlarına sağlanan sosyal ve maddi desteklerin performanslarını etkileme düzeyi arasında anlamlı bir farklılık A, C, D ve E takımları arasında yoktur ($p>0,005$). Ancak çalışma örnekleminde yer alan B takımının performans düzeyinde diğer 4 takıma göre kısmi destekleme anlamlı bir farklılık vardır ($p<0,005$).

Anahtar Sözcükler: Spor Kulübü, Sporcu, Antrenör, Performans, Maddi Destek, Sosyal Destek

ABSTRACT

SEİFEDDINI, Shahrzad, Examining the Effects of Social and Financial Supports of Sports Clubs on Team Performance, Master Thesis, Ankara, 2023.

This research investigates how the effects of social and financial support, such as Emotional, Respectful, Informational, Concrete, Organizational, Managerial, Colleague, and Educational support, and Athlete Contracts, Transfer Fees, Monthly Wages, Premium Payments, Compensation Payments of sports clubs affect team performance. Within the scope of the qualitative research and distributed survey questions, a total of 100 athletes and coaches from 5 different football clubs, 1 from the 1st League, two from the 2nd League, and two from the 3rd League, registered by the Football Federation in the Turkish Football Leagues in the 2022-2023 season, and as a result of quantitative research and secondary data analysis; it was found that there is no significant difference between the social supports provided to the football teams in the sample of the study ($p>0.005$). There is also no significant difference between the financial support provided to the football teams in the sample of the study ($p>0.005$). There is no significant difference between the A, C, D, and E teams in terms of the effect of the social and financial support provided to the football teams in the sample of the study on their performance ($p>0.005$). However, there is a significant difference in the performance level of the B team in the research sample compared to the other 4 teams ($p<0.005$).

Keywords: Sports club, Athlete, Coach, Performance, Financial Support, Social Support

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

BİLDİRİM	i
ADAMA	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR DİZİNİ	x
TABLolar DİZİNİ	xi
GİRİŞ	1
1.BÖLÜM	10
SPOR KULÜPLERİ VE SPOR KULÜPLERİNİN SOSYAL VE MADDİ DESTEKLERİ	10
1.1. Spor Kulüpleri	10
1.1.1. Spor Kulüplerinin Tanımı, Önemi, Amaç ve Görevleri	10
1.1.2 Spor Kulüplerinin Kurulması ve İşleyişleri	14
1.1.3. Spor Kulüplerinin Yapısı	16
1.2. Profesyonel Futbol Kulüpleri	19
1.2.1. Profesyonel Futbol Kulüplerinin Amaçları.....	19
1.2.2. Profesyonel Futbol Kulüplerinin Ekonomik Yapısı	20
1.3. Spor Kulüplerinin Sosyal ve Maddi Destekleri.....	22
1.3.1. Spor Kulüplerinin Sosyal Destekleri	22
1.3.1.1. Duygusal Destek	23
1.3.1.2. Saygı Desteği	24
1.3.1.3. Bilgi Desteği	25
1.3.1.4. Somut Destek	26

1.3.1.5. Örgütsel Destek.....	26
1.3.1.6. Yönetici Desteği.....	27
1.3.1.7 İş Arkadaşları Desteği.....	30
1.3.1.8. Motivasyon Desteği	32
1.3.1.9. Eğitim Desteği.....	33
1.3.1.10. Gelişim ve Kariyer Desteği.....	34
1.3.1.11. Psikolojik ve Sosyal Açıdan Ödüllandirme Desteği.....	35
1.3.2. Spor Kulüplerinin Maddi Destekleri.....	36
1.3.2.1. Sporcu Sözleşmesi	36
1.3.2.2. Transfer Ücreti	37
1.3.2.3. Aylık Ücret.....	38
1.3.2.4. Prim Ödemeleri	39
1.3.2.5. Ödül ve İkramiye Ödemeleri.....	39
1.3.2.6. Sponsorluk Ödemeleri.....	40
1.3.2.7. Tazminat Ödemeleri.....	40
1.3.2.8. Sporculara Demirbaş Olarak Verilen Giyim Eşyaları ve Spor Malzemeleri.....	41
1.3.2.9. Bedelsiz Sağlanan Konut, Taşıt, Ev Eşyası, Gıda, Giyim, Yol Parası vb. Gibi Maddi Destekler	42
1.3.2.10. Sosyal Güvenlik ve Sağlık Sigortası.....	42
1.3.2.11. İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları.....	43
2.BÖLÜM.....	45
PERFORMANS VE TAKIM PERFORMANSINI ETKİLEYEN ETMENLER...45	
2.1 Performans ve Sportif Performans Kavramlarının Tanımı	45
2.2 Performans Türleri	45
2.2.1 İş Performansı	45
2.3 Sportif Performans Bağlamında Bireysel Performans ve Takım Performansı.....	47
2.3.1 Profesyonel Sporcularda Bireysel Performans	47
2.3.1.1 Profesyonel Sporcularda Bireysel Performansı Etkileyen Faktörler	47

2.3.2 Spor Kulüplerinde Takım Performansı.....	48
2.3.2.1 Spor Kulüplerinde Takım Performansını Etkileyen Faktörler.....	48
2.4 Spor Kulüplerinde Bireysel Performansın ve Takım Performansının Değerlendirilmesinde Kullanılan Yöntemler.....	49
2.4.1 Antropometrik ve Fizyolojik Ölçümler	49
3. BÖLÜM.....	50
YÖNTEM.....	50
3.1 Araştırmanın Hipotezleri.....	50
3.2 Yığın ve Örneklem	50
3.3 Veri Toplama Aracı.....	51
3.4 Verilerin Analizi.....	51
4. BÖLÜM.....	52
BULGULAR VE YORUMLAR	52
4.1 Bulgular	52
4.1.1 Araştırmaya Katılan Sporcu ve Antrenörlerin Kişisel Bilgileri.....	52
4.1.1.1 Araştırma Grubunun Yaş Durumları.....	52
4.1.1.2 Araştırma Grubunun Cinsiyet Durumları.....	53
4.1.1.3 Araştırma Grubunun Kulüp Durumları	53
4.1.1.4 Araştırma Grubunun Mevcut Kulübünde Görev Alma Süreleri.....	54
4.1.1.5 Araştırma Grubunun Kaç Yıldır Spor Yaptıkları Süreleri	54
4.1.1.6 Araştırma Grubunda Bulunan Sporcu ve Antrenörlerin Görev Yapma / Profesyonel Futbol Oynama Süreleri	55
4.2 Takım İlişkili Elde Edilen Sosyal Destek Ölçeği.....	56
4.3 Spor Kulüpleri Tarafından Sağlanan Maddi Destekler Tablosu	64
4.4. Hipotezlerin Test Sonuçları.....	67
SONUÇ.....	68
KAYNAKÇA	71
EKLER.....	91
EK-1.	91

KISALTMALAR DİZİNİ

- TFF** : Türkiye Futbol Federasyonu
TDK : Türk Dil Kurumu
TC : Türkiye Cumhuriyeti

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No:

Tablo 1. Araştırma Grubunun Yaş Durumları.....	52
Tablo 2. Araştırma Grubunun Cinsiyet Durumları	53
Tablo 3. Araştırma Grubunun Kulüp Durumları.....	53
Tablo 4. Araştırma Grubunun Mevcut Kulübünde Görev Alma Süreleri.....	54
Tablo 5. Araştırma Grubunun Kaç Yıldır Spor Yaptıkları Süreleri	54
Tablo 6. Araştırma Grubunda Bulunan Sporcu ve Antrenörlerin Görev Yapma / Profesyonel Futbol Oynama Süreleri.....	55
Tablo 7. Spor kulübümüz, takımınıza konfor ve güvenlik sağlar.	56
Tablo 8. Spor kulübümüz, daima takımınızın yanındadır.	56
Tablo 9. Spor kulübümüz, takımınızı önemser.	57
Tablo 10. Spor kulübümüz, takımınız için endişelendiğini gösterir.	57
Tablo 11. Spor kulübümüz, olumlu yönleri pekiştirir.	58
Tablo 12. Spor kulübümüz, takım saygısını geliştirir.	58
Tablo 13. Spor kulübümüz, baskıyla başa çıkabilmeniz için takıma güven aşılar.....	59
Tablo 14. Spor kulübümüz, takımınızın yeterlik hissini arttırır.	59
Tablo 15. Spor kulübümüz, takımımıza yapıcı eleştiriler sağlar.....	60
Tablo 16. Spor kulübümüz, takımımıza taktik önerilerde bulunur.	60
Tablo 17. Spor kulübümüz, takımımıza yarışma koşullarındaki performansı hakkında öneri verir.....	61
Tablo 18. Spor kulübümüz, kötü performans sergilediğinde takımımıza tavsiyede bulunur.....	62
Tablo 19. Spor kulübümüz, takımımıza antrenman ve maç yolculuklarında yardım eder.	62
Tablo 20. Spor kulübümüz, takımımızı konsantre olması için rahat kalması adına görevlere yardım eder.	63
Tablo 21. Spor kulübümüz, müsabakalarda takımımız için bir şeyler yapar.	63
Tablo 22. Spor kulübümüz, müsabakaların organizasyonu ve planlamasında takımımıza yardım eder.	64

Tablo 23. Spor Kulüpleri Tarafından Sağlanan Maddi Destekler Tablosu	65
Tablo 24. Spor Kulüpleri Maç Analizleri (Puan Durumları)	66

GİRİŞ

Problem Durumu

Spor kulüpleri; tüzel kişiliğe sahip olmak doğrultusunda, sportif alanda hizmet veren en küçük örgütler olarak değerlendirilmektedirler. Bu temelde spor kulüpleri, konu ile ilgili yasal mevzuata uygun olarak ve spor etkinliklerine katılmak amacıyla kurulan örgütleri ifade etmektedir (Ertaş ve Petek, 2005, s.220). Spor kulüpleri, sportif alanda büyük önem taşımaktadır. Zira spor kulüpleri ile sporcuların; spor ahlakına ve disiplinine sahip değerleri kazanmaları, alanlarında ya da branşlarında eğitilmeleri ve bilgilendirilmeleri ve sosyal ve maddi açıdan desteklenmeleri olanaklı olabilmektedir (Devecioğlu, Çoban ve Karakaya, 2011, s.53).

Spor kulüplerinin sporculara sağladığı sosyal destekler; duygusal destek, saygı desteği, bilgi desteği ve somut destek (Şenel, Yıldız ve Ulaş, 2018, s.22), örgütsel destek, yönetici desteği (supervisor support) ve iş arkadaşları desteği (coworkers support) (Stenling ve Tafvelin, 2016, s.495), motivasyon desteği, eğitim desteği, gelişim ve kariyer desteği ve psikolojik ve sosyal açıdan ödüllendirme desteği (Michie ve Oughton, 2005, s. 520) kapsamında ifade edilebilmektedir.

Spor kulüplerinin sporculara sağladığı maddi destekler ise; sporcu sözleşmesi, transfer ücreti, aylık ücret, prim ödemeleri, ödül ve ikramiye ödemeleri, sponsorluk ödemeleri, tazminat ödemeleri, üstün başarı gösteren sporculara yapılan ödemeler, sporculara demirbaş olarak verilen giyim eşyaları ve spor malzemeleri, bedelsiz sağlanan konut, taşıt, ev eşyası, gıda, giyim, yol parası vb. gibi maddi destekler, sosyal güvenlik, sağlık sigortası, iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ve diğer destekler kapsamında değerlendirilebilmektedir (Terekli, 1999, s.63; Aktop ve Erman, 2002, s.243; Dorukkaya, S., Kıratlı ve Ebiçoğlu, 2003, s.176; Cihangir, 2006, s.242; Küçükgüngör, 2007, s.96; Basım ve Argan, 2009, s.72; Bostancı, 2013, s.121; Ataçoğu – Şaşmaz, 2017, s.33).

Spor kulüplerinin teknik, mali ve idari donanımlarının gücü ve yeterliliği, sporcularına sağladığı ya da sağlayacağı sosyal ve maddi desteklerin sınırlarını belirlemektedir. Bununla birlikte spor kulüplerinin sporcularına sağladığı sosyal ve maddi destekler, sportif etkinliklerin ve spor camiasının niteliklerine de direkt olarak yansımaktadır (Seraslan, 2006, s.21).

Spor kulüplerinin sporcularına sağladığı sosyal ve maddi desteklerin kapsamı; her yaş grubundan bireylerin spor yapabilecekleri tesis ve araç – gereçlere sahip olabilmeye düzeylerine ve yüksek performans sporcuların yetiştirilmesini hedeflemelerine endeksli olarak belirlenmektedir (Demirci, 2004, s.42). Söz konusu edilen bu temeller doğrultusunda şekillendirilen spor kulüpleri; üyelerinin, sporcularının, teknik heyetinin ve yöneticilerinin bir araya gelmelerini ve belirli bir amaç etrafında toplanmalarını sağlayan örgütler olarak, sporcularına sporun bilimsel olarak öğretilmesini ve hem sporcularının bireysel performansının hem de takım performansının maksimize edilmesini sağlamaktadırlar (Durmuş, 2004, s.39).

Spor kulüpleri; sporun ve sporcuların geliştirilebilmesi açısından sporcularının sosyal ve maddi açıdan desteklenmesini öngörmekle birlikte, genel olarak kıt kaynaklara sahip örgütlenmelerdir. Zira spor kulüplerinin mali kaynakları; genel olarak üyelerinden, katkı sağlayanlarından ve çeşitli organizasyonlara katılım sağlamaları doğrultusunda elde ettikleri gelirlerden oluşmaktadır ve bu gelirler de, sporcuların özellikle de maddi beklenti ve taleplerinin karşılanması noktasında yetersiz kalabilmektedir. Bu durum da spor kulüplerinin söz konusu edilen gelir kaynaklarından elde ettikleri fonları, maksimum fayda elde etmeye yönelik kullanmalarını gerektirmektedir (Ekenci ve İmamoğlu, 2002, s.56). Spor kulüplerinin sporcularına sağladığı maddi destekler, özellikle profesyonel sporcular bağlamında önem taşımaktadır. Zira profesyonel sporcular, sporu meslek olarak seçmiş kişilerdir ve dolayısıyla da seçtikleri meslekten elde ettikleri kazançla yaşamlarını idame ettirmektedirler (Küçükgüngör, 2007, s.128).

Spor kulüplerinde çalışan ya da spor kulüpleri tarafından çalıştırılan profesyonel sporcuların çalışma koşulları, çalışma sürelerinin belirsizliği ve esnekliği dolayısıyla “standart dışı çalışma” kapsamında değerlendirilmektedir (Roderick, 2006, s.245). Bu doğrultuda profesyonel sporcuların standart dışı çalışma koşullarına sahip olmaları dolayısıyla, diğer emek statülerinden ya da meslek gruplarından farklı maddi beklentiler ve talepler içerisinde olmalarını gerektirebilmektedir. Bununla birlikte hukuki kapsamda profesyonel sporcuların “işçi” ve spor kulüplerinin ve spor kulübü yöneticilerinin ya da sahiplerinin de “işveren” olarak değerlendirilmeleri doğrultusunda, profesyonel sporcuların da diğer meslek gruplarında yer alan çalışanlarla aynı sosyal ve maddi haklara sahip olmaları gerekmektedir (Ataçocuğu ve Zelyurt, 2016, s.101).

Söz konusu edilen bu belirlemeler doğrultusunda spor kulüplerinin sporcularına ve özellikle de profesyonel sporcularına sosyal ve maddi destek sağlamalarının; sadece

sporcuların beklenti ve taleplerinin karşılanması bağlamında değil, aynı zamanda profesyonel sporcuların sosyal ve maddi haklarının gözetilmesi kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir (İyem, 2012, s.188).

Spor kulüplerinin sporcularına sosyal ve maddi destek sağlamaları ya da bir başka ifadeyle profesyonel sporcuların sosyal ve maddi hakları kapsamındaki beklenti ve taleplerini spor kulüplerinden gereği gibi karşılayabilmeleri, bireysel performanslarını direkt olarak etkilemektedir. Profesyonel sporcuların bireysel performanslarını ifade etmesi kapsamında sportif performans kavramı; atletik bir görevin yerine getirilmesi sürecinde, başarı sağlanabilmesi için ortaya konulabilen fiziksel, psikolojik ve zihinsel potansiyel olarak tanımlanabilmektedir (Defreese ve Smith, 2014, s.621).

Sporcuların bireysel performansları ya da sportif performansları; yaş ve cinsiyet (Woods ve diğerleri, 2002, s.438), kinantropometrik özellikler, genetik özellikler, vücudun tamir kapasitesi, endokrin sistem, otonom sinir sistemi, biyolojik ritim ile geçirilmiş hastalıklar ve sakatlıklar (Engür, 2002, s.38), antrenman yaşı, fiziksel antrenman planlaması, bireysel antrenman ritmi ve programlaması, branşa özel çalışma modellemesi ile yükleme – dinlenme (Koç, 2004, s.68), cinsel aktivasyon, psikolojik faktörler ile iklim ve çevre şartları (Sertkaya, 2013, s.47) ve spor kulüplerinin sosyal ve maddi destekleri gibi etmenlerden etkilenebilmektedir.

Spor kulüpleri tarafından sağlanan sosyal ve maddi destekler; sadece sporcuların bireysel performanslarını ya da sportif performanslarını değil, spor kulübünü temsil eden takımın ya da takımların da performanslarını kaçınılmaz olarak etkilemektedir. Zira spor kulübünü temsil eden takımlar da yine bahse konu spor kulübünün sporculardan oluşmaktadır.

Takım kavramı; ortak bir amaca ve ortak performans hedeflerine odaklanan, sorumlu olunan görevler konusunda ortak bir yaklaşım belirlenen ve birbirlerini tamamlayan özelliklere sahip bireylerden oluşan küçük grup olarak tanımlanabilmektedir. Takım performansı ise; takım çalışması yoluyla sporcu performansının takımın başarısının ve motivasyonun artırılmasına ve sporcular arasındaki bağın ve iletişimin kuvvetlendirilmesine kanalize edilmesi olarak ifade edilebilmektedir (Dengiz, 2000, s.9).

Takım performansını etkileyen etmenler de sezon planlaması, takım antrenman ritmi ve programlaması, branşa özel çalışma modellemesi, takım yapısı ve oluşumu, takım içi ve

takımlar arası ilişki ve iletişim sürecinin niteliği takım birlikteliği ve iklim ve çevre şartları kapsamında değerlendirilebilmektedir (İkizler, 1993, s.29; Konter, 1996, s.43; Zimbalist, 2003, s.505; Stevens, 2006, s.76; Yetim ve Cengiz, 2010, s.47).

Spor kulüplerinde bireysel performansın ve takım performansının değerlendirilmesinde kullanılan yöntemler kapsamında ise; antropometrik ölçümler, fizyolojik ölçümler, performans testleri, temel verimlilik testleri, metabolik testler, psikolojik durum değerlendirme testleri, sportif hareket analizi ve maç analizi sayılabilmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı, “Spor Kulüplerinin Sosyal ve Maddi Desteklerinin Antrenör ve Takım Performansına Etkilerinin İncelenmesi” üst başlığı kapsamında; spor kulüplerinin ve futbol kulüplerinin temel nitelikleri, spor kulüpleri tarafından sağlanan sosyal ve maddi desteklerin kapsamı ve niteliği, bireysel performans ve takım performansı kavramlarının tanımlanması ile bireysel performans ve takım performansını etkileyen faktörler ve değerlendirilmesine yöntemler bağlamında belirlemelerde bulunulması ve spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin antrenör ve takım performansına etkilerinin, araştırmanın örnekleminde yer alan profesyonel spor kulüpleri özelinde bulgulanması olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Spor kulüplerinin ve futbol kulüplerinin temel nitelikleri, spor kulüpleri tarafından sağlanan sosyal ve maddi desteklerin kapsamı ve niteliği, bireysel performans ve takım performansı kavramlarının tanımlanması ile bireysel performans ve takım performansını etkileyen faktörler ve değerlendirilmesine yöntemler bağlamında belirlemelerde bulunulmasının ve spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin antrenör ve takım performansına etkilerinin, araştırmanın örnekleminde yer alan profesyonel spor kulüpleri özelinde bulgulanmasının amaçlandığı araştırmanın, mevcut kapsamı itibariyle konu ile ilgili literatüre katkı sağlaması ve araştırmacılara yol gösterici olacak öneriler sunması doğrultusunda önemli olması beklenmektedir.

Araştırma Problemi

Problem Cümlesi

“Spor Kulüplerinin Sosyal ve Maddi Desteklerinin Takım Performansına Etkileri nasıl gerçekleşmektedir?” şeklinde belirlenmiştir.

Araştırma Soruları

Araştırmanın problem cümlesi doğrultusunda araştırma soruları, aşağıda verildiği gibi belirlenmiştir:

1. Araştırmanın örnekleminde yer alan spor kulüplerinin futbol takımlarına sağlamış olduğu sosyal destekler arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Araştırmanın örnekleminde yer alan spor kulüplerinin futbol takımlarına sağlamış olduğu maddi destekler arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Araştırmanın örnekleminde yer alan spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin takım performansına etkisi var mıdır?

Sayıtlar

Araştırmanın sayıtları aşağıda belirtildiği gibi belirlenmiştir:

- Ölçme araçları yeteri kadar geçerli ve güvenilirlerdir.
- Evrenden alınan örneklem grubu evreni temsil etmektedir.
- Cevaplayıcılar görüşme formu sorularını görüşlerini yansıtmaya yönelik cevaplamışlardır.

Sınırlılıklar

Araştırma kapsamında söz konusu edilebilecek sınırlılıklar, aşağıda verildiği gibi belirlenmiştir:

- Araştırma; spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin, antrenör ve takım performansına etkilerinin incelenmesi ile sınırlıdır.

- Araştırma; spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin, antrenör ve takım performansına etkilerinin futbol kulüpleri örnekleminde incelenmesi ile sınırlıdır.
- Araştırma; Spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin takım performansına etkisini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmanın evreni; Türkiye’ de bulunan 2022-2023 sezonunda Türkiye Futbol Liglerinde Futbol Federasyonu tarafından tescil edilen kulüp oyuncuları ve antrenörleri ile yapılmıştır (1.Ligden 1 Takım, 2. ve 3. Ligden 2’şer Takım).
- Araştırma; araştırmanın örnekleminde yer alan spor kulüplerinde görev yapan antrenör ve sporcuların yaş, mevcut kulüpte antrenör olarak görev yapma / futbol oynama süreci, toplam spor yapma süresi ve toplam antrenör olarak görev yapma / futbol oynama süreci değişkenlerine göre incelenmesi ile sınırlıdır.

Tanımlar

Kulüp: Sohbet, görüşme, okuma ya da spor yapma gibi amaçlara endeksli olarak, sadece üye olanların toplandıkları yer olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2022a, s.103).

Spor Kulübü: Özellikle gençlerin, farklı spor etkinliklerde ya da sportif faaliyetlerde bulunmalarını sağlamak amacıyla kurulan ve bu amacını gerçekleştirebilmesi için ilgili devlet kurumuna kayıt ve tescil yaptıran kuruluş olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2022b, s.211).

Sosyal Destek: Farklı şekillerde ortaya çıkabilen ve aile üyeleri, arkadaşlar ve meslektaşlar kapsamındaki sosyal ağ tarafından sağlanan ve hem psikolojik hem de somut bir kaynak olarak değerlendirilebilmektedir (Gould ve diğerleri, 2002, s.177).

Duyusal Destek: Bireylerin sevgi, şefkat, ilgi, saygı, empati ve bir gruba ait olma kapsamındaki temel duygusal gereksinimlerinin gözetilmesini ve karşılanmasını ifade etmektedir (Bru, Murberg and Stephens, 2001, s.718).

Saygı Desteği: Toplumsal ilişkilerin gereği gibi sürdürülebilmesi açısından önemli bir sosyal destek türü olarak değerlendirilmektedir (Mac Neil, Steward ve Kaufman, 2000, s.365).

Bilgi Desteği: Bireylerin ihtiyaç duydukları alanlarda bilgilendirilmeleri ve yönlendirilmeleri kapsamında desteklenmelerini ifade etmektedir (Ellonen, Kääriäinen ve Autio, 2008, s.556).

Somut Destek: Bireylere sağlanan maddi nitelikli destekleri ifade etmektedir (Willet ve diğerleri, 2012, s.205).

Örgütsel Destek: Örgütler tarafından sağlanan hizmetin en iyi şekilde yerine getirilebilmesi için; örgütlerde hizmet kalitesinin artırılması, eğitim ve kariyer geliştirme sistemlerinin düzenlenmesi ve örgütsel prosedürler ile iş ve işleyişlerin gereği gibi yerine getirilebilmesine yönelik olarak, örgüt üyelerinin her alanda desteklenmesi olarak tanımlanabilmektedir (Kim, Leong ve Lee, 2005, s.171).

Yönetici Desteği: Örgüt üyelerine, örgüt yöneticileri tarafından sağlanan destek olarak tanımlanabilmektedir (Yoon ve Lim, 1999, s.925).

İş Arkadaşları Desteği: Örgüt üyelerinin birbirlerine yardımcı olmalarına ve yardımcı olma niyeti taşıyan davranışlar sergilemelerine endeksli ele alınmaktadır (Harris, Winskowski ve Engdahl, 2007, s.152).

Motivasyon: İsteklendirme ya da güdüleme olarak tanımlanabilmektedir (TDK, 2022c, s.153).

Motivasyon Desteği: Bireylerin içsel motivasyonlarının geliştirilmesi anlamında dışsal motivasyon bağlamında desteklenmelerini ifade etmektedir (Ryan, 1995, s.400).

Eğitim: Bireylerde davranış ve beceri değişikliği yaratma süreci ve bireylerin davranışlarını ve becerilerini geliştirme etkinliği olarak tanımlanabilmektedir (Taymaz, 1992, s.23).

Eğitim Desteği: Bireylerin meslek formasyonu ve becerisi, iş ahlakı ve kültürü geliştirebilmelerine yönelik olarak, mesleki eğitim olanaklarından yararlanabilmeleri amacıyla desteklenmeleri olarak ifade edilebilmektedir (Kaynak, Adal ve Atay, 2000, s.87).

Kariyer: Bireylerin sosyal düzenin ve işlerinin gereklilikleri yönünde kendilerini yönlendirmeleri olarak tanımlanabilmektedir (Stambulova ve Wylleman, 2015, s.1.).

Gelişim ve Kariyer Desteği: Bireylerin eğitim ve yeteneklerini geliştirme olanaklarına ve işlerine yönelik gerekliliklerle birlikte, kişisel özellikleri, ilgileri ve yetenekleri doğrultusunda desteklenmelerini ifade etmektedir (Stambulova ve Wylleman, 2015, s.1.).

Ödüllendirme: Bireylerin yaptıkları işe ya da verdikleri hizmete yönelik, iş tanımlarında yer alan görev ve sorumlulukların üzerinde performans göstermeleri ya da üstün başarı ortaya koymaları doğrultusunda finansal ve/veya finansal olmayan değerlerle motive edilmeleri olarak tanımlanabilmektedir (Anku, JAmewugah ve Glover, 2018, s.622).

Psikolojik ve Sosyal Açıdan Ödüllendirme Desteği Sağlanması: Bireylerin daha iyi performans göstermelerine ve kendilerini geliştirmelerine yönelik olarak, motive edilmeleri amacıyla desteklenmelerini ifade etmektedir (Korir ve Kipkebut, 2016, s.37).

Sporcu Sözleşmesi: Profesyonel sporcular ile spor kulüpleri arasındaki hukuki bağın kurulmasını sağlayan sözleşmeler olarak tanımlanabilmektedir (Küçükgüngör, 2007, s.538).

Transfer Ücreti: Sporcuların bağlı buldukları spor kulübünden farklı bir spor kulübüne transfer olmaları, kulüp değiştirmeleri ya da amatörlükten profesyonelliğe geçmeleri ve ilk kez profesyonel sözleşmeleri imzalamaları dolayısıyla elde ettikleri gelir olarak tanımlanabilmektedir (Başaran ve Atay, 2003, s.33).

Aylık Ücret: Mesleki faaliyetlerine yönelik olarak, yaptıkları hizmetlerin karşılığı olacak şekilde ve profesyonel sporcu sözleşmesinin gereği olmak doğrultusunda, spor kulüpleri tarafından her ay düzenli olarak sporculara ödenen tutarlar olarak tanımlanabilmektedir (Baştürk, 2007, s.11).

Prim Ödemeleri: Gösterdikleri başarılı performans dolayısıyla, transfer ücret ve aylık ücret haricinde spor kulüpleri tarafından sporculara sağlanan aynı ya da nakdi ödemeler olarak tanımlanabilmektedir (Yenerer – Çakmut, 2013, s.160).

Ödül ve İkramiye Ödemeleri: Ulusal ve uluslararası yarışmalarda üstün başarı gösteren sporculara yapılan aynı ve nakdi ödüller olarak tanımlanabilmektedir (Argan, 2001, s.63).

Sponsorluk: Ücret ödemesi ya da iskonto yapılması, ürün bağışları, medya teşvikleri ve primleri ya da seyahat masraflarının karşılanması kapsamında spor kulüplerine ve/veya sporculara sağlanan destekler olarak tanımlanabilmektedir (Erdoğan ve Kitchen, 1998, s.370).

Sponsorluk Ödemeleri: Spor kulüplerinin sponsorlarından elde ettikleri gelirlerden, sporcularına belirli bir pay dâhilinde yaptıkları ödemeleri ifade etmektedir (Erdoğan ve Kitchen, 1998, s.370).

Tazminat Ödemesi: Spor kulübü ile profesyonel sporcu arasındaki profesyonel sporcu sözleşmesinden kaynaklanan tazminat talep etme hakkını ifade etmektedir (Küçükgüngör, 2007, s.52).

1.BÖLÜM

SPOR KULÜPLERİ VE SPOR KULÜPLERİNİN SOSYAL VE MADDİ DESTEKLERİ

1.1. Spor Kulüpleri

1.1.1. Spor Kulüplerinin Tanımı, Önemi, Amaç ve Görevleri

Kulüp kavramı; sohbet, görüşme, okuma ya da spor yapma gibi amaçlara endeksli olarak, sadece üye olanların toplandıkları yer olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2022a, s.103). Spor kulübü kavramı ise; özellikle gençlerin, farklı spor etkinliklerde ya da sportif faaliyetlerde bulunmalarını sağlamak amacıyla kurulan ve bu amacını gerçekleştirebilmesi için ilgili devlet kurumuna kayıt ve tescil yaptıran kuruluş olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2022b, s.211).

Durmuş (2004, s.33) tarafından da spor kulübü; kuralları, yönetim şekli, amaçları ve maddi kapsamı tüzüğünde belirlenen, sözleşmelere endeksli olarak üyelerinin ve katılımcılarının çıkarlarının ve sorumluluklarının tespit edildiği, topluma bir ya da daha fazla alanda / dalda yüksek performans sporları ve yarışma sporları ile ilgili olanaklar sağlayan ve herkes için spor anlayışıyla hareket eden, bu anlayışla da sahip olduğu malzemeleri, tesisleri ve personeli aracılığıyla hizmet sunan ve spor yönetiminin en üst örgütü tarafından resmen tanınan gönüllülük esasıyla hareket eden ya da ticari amaçlarla hizmet sağlayan kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır.

Spor kulüpleri; sporun hem sporcular tarafından belirli bir disiplin ve ciddiyetle yapılmasını hem de diğer ilgililerin konuya bilimsel ve ciddi boyutlarda yaklaşmalarını sağlamak amacıyla uygun ortam oluşturan spor kuruluşları olmak bakımından önemli bir yere sahiptirler. Bu doğrultuda spor kulüpleri, 08.07.2005 tarih ve 25869 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği’ne göre dernek statüsünde kurulmaktadır.

Konu ile ilgili çalışmalarda bulunan kuruluşlar; T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde hizmet veren Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü’ne tescillerinin yapılmasının ardından, “spor kulübü” vasfını kazanmaktadırlar. Futbol dalında faaliyette bulunan kuruluşlar ise, Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) tarafından tescillerinin

gerçekleştirilmesinin ardından “spor kulübü” ya da “futbol kulübü” vasfını elde edebilmektedirler. Bununla birlikte dernek hükmü taşımayan futbol kulüpleri; futbol alanında TFF’ye tescillerinin yapılmasının ardından ve 14.02.2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 13.01.2011 tarih ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca, profesyonel futbol hizmetleri sunan anonim şirket şeklinde kurulabilmektedirler.

Spor kulüpleri; genel olarak tüm dünyada, sporun çekirdek teşkilatı ve temel birimi olarak görev yapmaktadır. Bu anlayışla da spor kulüpleri; sporcuların ve teknik personelin aynı amaca hizmet etmek için bir araya gelmelerini sağlamakta ve sporcuların, sporu bilimsel olarak yapabilmelerine ortam hazırlamaktadırlar (Devecioğlu ve Çoban, 2003, s.3).

Profesyonel spor ligleri; mülkiyet yapıları, ekonomik işleyişleri ve örgütlenmeleri açısından farklılık gösterdiğinden, spor kulüplerinin de söz konusu edilen bu hususlar doğrultusunda farklı yapılandırılmaları gerekebilmektedir. Bu temelde de geleneksel olarak profesyonel spor liglerinin, genellikle bağımsız takımların işbirliğine dayalı kombinasyonlar olarak sporla ilgili iş ve işleyişleri yerine getirmektedirler. Dolayısıyla da profesyonel spor ligleri; spor kulüplerinin, sportif rekabet oluşturan ve sürdürülmesini sağlayan yapılanmalar olarak varlığını devam ettirmektedirler.

Spor kulüplerinin yönetiminde sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi, kurumsallaşmış bir yapı oluşturulabilmesine bağlıdır. Zira kurumsallaşma, spor kulüplerinin sorunlarına geçici çözümlerle yaklaşmalarını önlemekte ve uzun vade de, spor yönetimi ile ilgili iyileştirmelerde bulunulmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda spor yönetimi özelinde değerlendirildiğinde de spor kulüplerinin; toplumlararası barışın, iletişimin ve paylaşımın tesis edilebilmesi açısından önemli olduğu görülmektedir. Bu süreçte sporun tüm dallarını temsil eden spor kulüplerinin önemli olması söz konusu olmakla birlikte, tarihsel süreçte olduğu gibi günümüzde de en fazla ilgi gören spor dalı olarak futbolun ve bu doğrultuda örgütlenme şekliyle de futbol kulüplerinin çok daha fazla ön plana çıktığı gözlenmektedir (Gerrard, 2003a, s.6).

Spor kulüpleri; ekonomik, sosyal ve siyasi yapıları etkileyen ve küresel ölçekte hızla büyümeye devam eden spor endüstrisi içerisinde kendilerini konumlandıran yapılanmalar olarak varlıklarını ve faaliyetlerini devam ettirmektedirler. Sahip oldukları bu etkiyi ve önemi devam ettirebilmeleri açısından da spor kulüplerinin ve özellikle de

futbol kulüplerinin, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de şirketleşmeleri ve halka açılması doğrultusunda kendilerini güçlendirmeleri söz konusudur (Aydın, 2009, s.9). Bu şekilde de spor kulüplerinin; özde tek gelir kaynakları olan gişe hâsılatları ve transfer gelirleri yanında ek gelir elde edebilmeleri ve dolayısıyla da sporcularına sağladıkları maddi ve sosyal desteklerin kapsamını genişletebildikleri görülmektedir.

Futbol kulüplerinin şirketleşmeleri de; faaliyetlerinin, aktif ve pasif yapılanmalarının, gelir yapılarının ve kayıplarının, futbolcu transferlerinin, futbolculara ve teknik yönetime sağlanan sosyal ve maddi desteklerin, futbolcularla ve teknik yönetimle imzalanan sözleşmelerin ya da sözleşme fesihlerinin kapsamının ve niteliğinin belirlenmesini sağlamaktadır (Michie ve Oughton, 2005, s.521). spor kulüpleri şirketleşebilmeleri sayesinde, geniş çaplı ticari faaliyetler içerisinde yer alarak, elde ettikleri önemli gelir kaynaklarını sporcularına sosyal ve maddi destek sağlamak amacıyla kullanabilmektedirler (Aydın, Turgut ve Bayırlı, 2007, s.63).

En iyi yönetim uygulamaları ile donatılmış olan futbol kulüpleri; futbolcularının, sahada başarı elde etme istekleri ile iş gereksinimlerini dengelemelerini sağlayabilmekte ve kurumsal yönetim ilkelerini geliştirebilmektedirler. Bu doğrultuda da futbol kulüpleri hem bir sportif aktivite olarak futbolun gelişmesini sağlayabilmekte hem de sosyal ve maddi destek olanakları yaratarak, futbolcularının gelişimini destekleyebilmektedirler (Michie ve Oughton, 2005, s.529).

Futbol kulüpleri, diğer tüm spor kulüplerine göre çok daha geniş toplumsal hedeflerle hareket etmektedirler. Bu temelde futbol kulüpleri, sportif başarı sağlama ile ticari faaliyetlerini yürütme kapsamındaki ikili misyonlarına endeksli olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler. Söz konusu edilen bu ikili misyon; özde birbirleriyle uyumlaştırılmayacak nitelikteki alanları ifade etmekle birlikte, futbol kulüplerinin hem kurumsal yönetim anlayışlarını hem de finansal performanslarını direkt olarak etkilemek doğrultusunda, futbolculara sağlanacak sosyal ve maddi desteklerin kapsamının genişletilebilmesine zemin hazırlamaktadır (Chappelet, 2009, s.482).

Sporcularına daha fazla yatırım yapan ve bu doğrultuda sporcularını sosyal ve maddi anlamda destekleyen spor kulüplerinin, her zaman ve her anlamda kazanabilmeleri söz konusudur. Bu bağlamda özellikle de 1990’lı yıllardan itibaren spor kulüplerinin, artan gelirlerine endeksli olarak sporcularına yatırım yapma isteklerinin arttığı ve

sporcularını gerek sosyal ve gerekse de maddi açıdan çok daha fazla desteklemeye başladıkları görülmektedir (Hamil ve diğerleri, 2004, ss.45 – 46).

Bununla birlikte spor kulüplerinin profesyonelleşmesi ile sporun artık bir “iş (business)” olarak görülmeye başlanması söz konusudur. Bu durum da neticesinde; takımların, sporcuların, spor yapılan müsabakaların oynandığı alanların, spor kulüplerinin yönetim biçimlerinin ve kulüp yöneticilerinin de değişmesini beraberinde getirmiş durumdadır. Dolayısıyla da sporun bir “iş (business)” olarak görülmeye başlanması ile gerek spor kulüplerinin ve gerekse de sporcuların daha fazla maddi kazanç elde etme istemine ve amacına sahip olmaları gündeme gelmiş ve bu bakış açısı, spora ve sportif faaliyetlere ilişkin değerlerin ve yargıların yeniden yapılandırılmasına neden olmuştur. Neticesinde de spor kulüpleri tarafından sporculara ne denli sosyal ve maddi destek sağlanırsa sağlansın; sağlanan sosyal ve maddi destekler, sporcular tarafından yetersiz olarak değerlendirilir hale gelmiştir. Bu bakış açısı, kaçınılmaz olarak Türkiye’deki spor kulüplerinde de gündeme gelmiş durumdadır. Zira artık Türkiye’de de sportif etkinlikler; bir oyun olma niteliğinden uzaklaştırılarak, sadece ekonomik değere sahip etkinlikler olarak görülmeye başlanmıştır (Talimciler, 2008, s.104).

Spor kulüplerinin temel amaçlarının belirlenmesine yönelik gerçekleştirilen konu ile ilgili çalışmalar kapsamında da; spor kulüplerinin var olma amaçlarının, içerisinde yer alınan toplumdaki hâkim sosyal, ekonomik ve siyasi yapılanmaya endeksli olarak farklılaşabildiği ve sahip oldukları maddi kaynakların büyüklüğüne göre değişiklik gösterebildiği belirlenmiştir. Dolayısıyla da spor kulüpleri; artık sportif faaliyetleri destekleme düzeylerine göre değil, bilakis sahip oldukları maddi kaynaklara göre amaçlarını şekillendirebilir yapılanmalar olarak değerlendirilmeye başlanmıştır (Gomez, Opazo ve Marti, 2008, ss.13 – 14).

Sporun sosyal yaşamla çok daha fazla ilişkilendirilmeye başlanması, bilgi ve iletişim teknolojilerinde söz konusu olan değişim ve gelişim süreci ve spor ve medya arasındaki karşılıklı bağımlılık ilişkisi de, spor kulüplerinin amaçlarının belirlenmesinde etkili olan etmenler arasında değerlendirilebilmektedir. Dolayısıyla da artık spor kulüpleri; sporcularına sağlayacakları sosyal ve maddi desteklerin kapsamını genişletmeyi değil, bilakis rekabet edebilirliklerini artırmayı daha fazla önemser hale gelmişlerdir. Bu süreçte de spor kulüplerinin antrenmanlar ve müsabakalar için yürütülen spor faaliyetlerinden ziyade; müsabakaların organizasyonunu ve koordinasyonunu, bilet ve malzeme gibi ürünlerden elde edecekleri gelirleri, yayın ya da isim hakkı devrinden

elde etikleri gelirlerin artırılmasını, sponsorluklardan ve stat içi ya da dışı reklamlara endeksli yürüttükleri pazarlama faaliyetlerinden daha fazla gelir elde etmeyi ve stadyum işletmesi ile bağlı işletmeler ve iştiraklerin yönetilmesinden kazanç sağlamayı ön planda tuttukları görülmektedir (Kızıltepe, 2012, s.78).

1.1.2 Spor Kulüplerinin Kurulması ve İşleyişleri

26.04.2022 tarih ve 31821 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 22.04.2022 tarih ve 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu’ndan önce spor kulüpleri, kendilerine özgü düzenlenmiş olan bir yasal mevzuata endeksli olarak kurulmamaktaydılar. Bu doğrultuda da 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu’ndan önce spor kulüplerinin; 23.11.2004 tarih ve 25649 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 04.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu’na göre ve 31.03.2005 tarih ve 25772 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Dernekler Yönetmeliği’nde de öngörüldüğü kapsamda, öncelikli olarak “Spor Kulübü Derneği” kurulması gerekmektedir.

7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Madde 3 ile spor kulüplerinin kuruluşu ve tüzel kişilik kazanmaları, aşağıda verilen kapsamda hükme bağlanmaktadır:

“Madde – 3:

- (1) Spor kulüpleri, spor faaliyetlerine katılmak amacıyla gerçek veya tüzel en az yedi kişi tarafından kurulur.*
- (2) Spor kulübü kurmak için kuruluş bildirimini, tüzük ve gerekli diğer belgelerle birlikte T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı’na başvuruda bulunulur.*
- (3) Kuruluş bildirimini ve belgelerin doğruluğu ile kulüp tüzüğü, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından altmış gün içinde dosya üzerinden incelenir. Kuruluş bildirimini, tüzük ve kurucuların hukuki durumlarında mevzuata aykırılık veya noksanlık tespit edildiği takdirde bunların giderilmesi veya tamamlanması derhâl kuruculardan istenir. Bu istemin tebliğinden başlayarak, en geç altmış gün içinde belirtilen noksanlık tamamlanmaz veya mevzuata aykırılık giderilmezse başvuru Bakanlık tarafından reddedilir.*
- (4) Kuruluş bildirimini; tüzük ve diğer belgelerde mevzuata aykırılık veya noksanlık bulunmaz ya da bu aykırılık veya noksanlık süresinde giderilmiş*

bulunursa spor kulübü T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından spor kulüpleri siciline tescil edilir ve bu tescille tüzel kişilik kazanır.

- (5) *Spor kulübünün tüzüğünde; spor kulübünün adı, amacı, gelir kaynakları, üyelik koşulları ve organları ile geçici yönetim kurulunun yer alması zorunludur.*
- (6) *Kuruluş bildiri, tescilin şartları ve tüzüğün içeriği ile gerekli belgelere ilişkin diğer hususlar T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”*

7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu; spor kulüplerinin, spor anonim şirketlerinin ve spor federasyonlarının kuruluşu, organları, üst kuruluş oluşturmaları, gelir ve giderleri, bütçe ve harcama esasları, görev, yetki ve sorumlulukları, denetimleri, bunlara yapılacak her türlü yardımın şekil ve şartları ile bunlara ilişkin diğer hususlara dair usul ve esasları düzenlemek üzere yayımlanmış bir kanundur. 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Madde – 5 kapsamında bu doğrultuda, spor kulüplerinin organları ve işleyişleri ile ilgili olarak aşağıda verilen hususlar hükme bağlanmaktadır:

“MADDE 5 –

- (1) *Spor kulüplerinin zorunlu organları; genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kuruludur.*
- (2) *Spor kulüpleri; disiplin, divan, bilim ve sağlık, eğitim, mali, sicil, basın ve halkla ilişkiler ve benzeri amaçlarına uygun başka organlar oluşturabilir. Ancak bu organlara zorunlu organların görev, yetki ve sorumlulukları devredilemez.*
- (3) *Spor kulüpleri, genel kurulca yapılan seçimi izleyen otuz gün içinde yönetim kurulu, denetim kurulu ve varsa spor kulübünün diğer organlarına seçilen asıl ve yedek üyelerine ilişkin bilgi ve buna ilişkin dayanak belgeleri T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bildirmekle yükümlüdür.*
- (4) *Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile; Devlet'in güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörün finansmanı, kaçakçılık,*

nefret ve ayırıcılık, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, fuhuş, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma, kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, şike veya teşvik primi, kanuna aykırı olarak spor müsabakalarına dayalı bahis ve şans oyunlarını oynatma, oynatılmasına yer ve imkân sağlama, reklamını yapma veya para nakline aracılık veya bu Kanun'un 20 nci maddesine muhalefet etme suçlarından mahkûm olanların spor kulübü, spor anonim şirketi statüsündeki bağlı ortaklığı ve iştiraklerindeki yönetim, denetim, disiplin ve ihtiyari diğer kurul üyelikleri, haklarındaki mahkeme veya ilgili kurul kararının kesinleştiği tarihte, başkaca hiçbir işlem yahut karara gerek olmaksızın kendiliğinden sona erer. Yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı verildiği takdirde bu fıkranın ceza mahkûmiyetine ilişkin hükümleri uygulanmaz.

- (5) Tahkim kurulları, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı disiplin kurulları, spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurulları ya da spor federasyonlarının bağlı olduğu uluslararası kuruluşlar tarafından son beş yıl içinde bir defada bir yıl veya toplam iki yıl hak mahrumiyeti cezası almış olanların spor kulübü, spor anonim şirketi statüsündeki bağlı ortaklığı ve iştiraklerindeki yönetim, denetim, disiplin ve diğer kurul üyelikleri haklarındaki kurul kararının kesinleştiği tarihte, başkaca hiçbir işlem yahut karara gerek olmaksızın kendiliğinden sona erer.*
- (6) Bu maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtildiği şekilde mahkûm olanlar veya hak mahrumiyeti cezası alanlar, spor kulüpleri ve spor anonim şirketlerinin genel kurul dışındaki organlarında görev alamaz.*
- (7) Spor kulüplerinin yönetim, denetim veya diğer kurul üyelerinde aranacak diğer nitelikler spor kulüplerinin tüzüğünde; bunların spor anonim şirketi statüsündeki bağlı ortaklığı ve iştiraklerinin yönetim veya diğer kurul üyelerinde aranacak diğer nitelikler ise ilgili şirketin esas sözleşmesinde belirlenebilir.”*

1.1.3. Spor Kulüplerinin Yapısı

Dünya genelinde olduğu gibi, Türkiye’de de sportif faaliyetler önemli bir ekonomik değer olarak görülmektedir. Bu bağlamda spor kulüplerinin ticari anlamının ön

planda tutulduğu İngiltere, İtalya, Almanya, İspanya ve diğer Avrupa ülkeleri ile birlikte Türkiye’de de, spor kulüplerinin yeniden yapılanma süreci içerisinde halka açılmaları söz konusudur. Dolayısıyla da artık spor kulüplerinin; geleneksel örgütsel yapılanmalarını bir kenara bırakmak doğrultusunda, ticari ve profesyonel bir yapı kazanmaya başladıkları gözlenmektedir. Spor kulüplerine ticari ve profesyonel bir yapı kazandırılması ile birlikte aynı zamanda, mali yapılarındaki ciddi sıkıntıları da çözümlenebilecekleri düşünülmektedir. Bu doğrultuda da spor kulüplerinin; profesyonel olmayan örgüt yapılarından uzaklaşarak, profesyonel yönetim anlayışına sahip yapılanmalar olması sağlanmaktadır (Devecioğlu ve Çoban, 2003, ss.1 – 2).

Profesyonel spor kulüplerinin yapısı, hizmet odaklı bir yaklaşıma endeksli olarak şekillendirilmektedir. Dolayısıyla da artık spor kulüplerinde gönüllü üyelerin yerini, müşteriler almaya başlamaktadır. Bu doğrultuda artık günümüz itibariyle birçok büyük firmanın, medya kuruluşunun, reklam ajanslarının, sportif faaliyet pazarlayıcılarının ve birçok farklı sektörde hizmet veren sponsorların, ya bir spor kulübünün sahibi ya da ortağı oldukları görülmektedir (Erturan – Öğüt, 2010, ss.13 – 14).

Profesyonel sporcular artık, spor kulüplerinin dâhil oldukları müsabakaları gerçekleştiren ve yaptıkları bu iş dolayısıyla da, ücret alan ya da para kazanan kişiler olarak değerlendirilmektedirler. Bu bağlamda profesyonel sporcular; artık spor kulüplerinin mülkiyeti kapsamında ele alınmakta ve spor kulübü ile birlikte, ulusal ya da uluslararası piyasalarda pazarlanabilen ya da satılabilen ticari bir mal olarak görülmektedirler. Profesyonel sporcuların değeri ise, üretim performanslarına göre farklılık göstermektedir (Erdoğan, 2008, s.22).

Spor kulüplerinin ve profesyonel sporcuların söz konusu edilen bu ticari kapsamıyla değerlendirilmesi hususu, 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu’nun “Spor Anonim Şirketleri” İkinci Bölümü ile de hükme bağlanmaktadır. 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Madde – 14 ve Madde – 15 kapsamında bu doğrultuda, spor kulüplerinin anonim şirketi yapısı ve niteliği kazanmaları hususu ele alınmakta ve konu ile ilgili aşağıda verilen belirlemelere yer verilmektedir:

“MADDE 14 –

- (1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’na göre kurulan ve tüzel kişilik kazanan anonim şirketler, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından tescil edilmeleri ile spor anonim şirketi vasfını kazanır.

- (2) *Şirketlerin tescil başvurusu, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından otuz gün içinde karara bağlanır. Başvuruda mevzuata aykırılık veya noksanlık bulunması hâlinde, bu hususun otuz gün içinde giderilmesi istenir. Bu süre içinde bu aykırılık veya noksanlığın giderilmemesi hâlinde başvuru reddedilir. Başvuruda mevzuata aykırılık veya noksanlık bulunmaz ya da bu aykırılık veya noksanlık giderilmiş olursa şirket spor anonim şirketi siciline tescil edilir.*
- (3) *Spor federasyonları, belirli liglerde yer alabilmek için spor anonim şirketi statüsünde olma yükümlülüğü ve bu şirketler için ödenmiş sermayesi Bir Milyon Türk Lirası'ndan az olmamak üzere asgari sermaye zorunluluğu getirebilir.*
- (4) *T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı;*
- a) Tescile ilişkin şartları kaybeden;*
- b) Organlarını bu Kanun'a aykırı olarak oluşturan ve T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yapılan yazılı ihtarla rağmen bu aykırılıkları ihtar tarihinden itibaren üç ay içinde gidermeyen;*
- c) Taahhüt ettiği hiçbir spor faaliyetine izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç yıl katılmayan, spor anonim şirketlerinin Bakanlık nezdindeki tescillerini iptal eder.*
- (5) *Spor anonim şirketleri, faaliyette bulunacakları spor dalını ilgili spor federasyonuna tescil ettirmek zorundadır. Taahhüt ettiği spor dalı faaliyetlerine izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç yıl katılmayan spor anonim şirketlerinin bu spor dallarına ilişkin tescilleri ilgili spor federasyonu tarafından iptal edilir.*
- (6) *Tescile ilişkin usul ve esaslar, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”*

“MADDE 15 –

- (1) *Spor kulüpleri; belirli bir spor dalına ilişkin aktif ve pasif varlıklarını bir bütün olarak, bir spor anonim şirketine sermaye olarak koyabilir veya devredebilir.*
- (2) *Bir spor anonim şirketi ile bu şekilde mal varlığı ya da sözleşme, ortaklık, yönetim veya benzeri bir bağlantısı olan spor kulübünün, ilgili spor anonim şirketinde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 195 inci maddesi anlamında doğrudan ya da dolaylı hâkimiyeti bulunmalıdır. Bu şekilde doğrudan veya dolaylı hâkimiyeti bulunan spor kulübü lehine düzenlenecek imtiyazlar hariç olmak üzere, spor anonim şirketlerinde; diğer paylara, belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine, belirli pay gruplarına ve azlığa 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen herhangi bir imtiyaz tesis edilemez.*
- (3) *Bir spor kulübü ile bağlantılı olan spor anonim şirketlerinin paylarının nama yazılı olması zorunludur.*
- (4) *Bir spor kulübü ile bağlantılı olan spor anonim şirketlerinde şirket kârından kuruculara, yönetim kurulu üyelerine ve diğer kimselere herhangi bir menfaat sağlanamaz.*
- (5) *Gerçek veya tüzel kişilerin aynı ligde yer alan birden fazla spor kulübünde veya spor anonim şirketinde doğrudan veya dolaylı olarak hâkimiyeti bulunamaz.”*

Çalışmanın bu aşamasında; çalışmanın ana konusu teşkil eden profesyonel futbol kulüplerinin amaçlar, ekonomik yapısı ve yasal dayanakları ile ilgili ayrıntılı belirlemelerde ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

1.2. Profesyonel Futbol Kulüpleri

1.2.1. Profesyonel Futbol Kulüplerinin Amaçları

Profesyonel futbol kulüpleri; belirli kurallara endeksli kurulan ve üyeleri belirli yetki ve sorumluluklara sahip olan spor kulüpleri olmak doğrultusunda gerek amatör ve gerekse de profesyonel anlamda hizmet vermekte ve her yaş grubundan bireylere tesis ve araç – gereç kullanma olanağı sağlayarak, yüksek performanslı ve profesyonel futbolcuların yetiştirilmesini hedeflemektedirler (Akşar, 2005, s.11).

Profesyonel futbol kulüpleri; aynı zaman bir spor kulübü niteliği taşımaları doğrultusunda, sporcularına sosyal ve bireysel tatmin ve bağımsız hareket edebilme becerisi kazandıran kuruluşlardır. Bu doğrultuda profesyonel futbol kulüpleri hem örgütlenmeleri kapsamında belirledikleri amaçlara uygun olarak bireylerin aktif spor yapabilmelerine hem de taraftarlarının, kulübün seyircisi olarak müsabakalara iştirak edebilmelerine olanak sağlamaktadır (Soyşekerci ve Erturgut, 2010, s.26).

Profesyonel futbol kulüpleri, özellikle de alt yapı çalışmalarını yürütmeleri doğrultusunda hem amatör hem de profesyonel futbolcuların desteklenmesini ve bu bağlamda da ülke sporunun geliştirilmesini sağlamaktadırlar. Bu anlayışla da profesyonel futbol kulüpleri, spor alt yapısının oluşturulması ve kitlelere yayılmasının sağlanması noktasında önem taşımaktadırlar. Söz konusu edilen bu hususlar doğrultusunda da profesyonel futbol kulüpleri; toplumsal ve ekonomik etkilere ve aynı zamanda tüm toplumsal güçleri etkileyebilecek hareketliliğe ve üretkenliğe sahip yapılanmalar olarak varlık göstermektedirler (Donuk ve Şenduran, 2006, s.34).

Sonuç olarak profesyonel futbol kulüpleri, toplumsal bir kurum olma niteliği taşımaktadırlar. Futbolun seyirci potansiyelinin de gerek tüm dünyada ve gerekse de Türkiye’de çok fazla olması da, profesyonel futbol kulüplerinin etki alanının genişlemesini sağlamaktadır. Dolayısıyla da artık profesyonel futbol kulüpleri; belirli bir ilçenin, ilin ve/veya bölgenin simgesi olarak kabul edilmekte ve etki alanını, seyircisinin ilgisine göre genişletebilmektedir.

1.2.2. Profesyonel Futbol Kulüplerinin Ekonomik Yapısı

Futbolun ekonomik getirisinin artması, profesyonel futbol kulüplerinin ekonomik kazançlarının da artmasını beraberinde getirmiş durumdadır. Bu doğrultuda da artık profesyonel futbol kulüplerinin, elde ettikleri ekonomik kazanımlarını sürdürülebilir hale getirebilmek amacıyla şirketleşmeye başladıkları görülmektedir (Çoban, 2019, s.2). Profesyonel futbol kulüplerinin şirketleşmesi ise hem profesyonelleşme ve kurumsallaşma hem de gelirlerde artış sağlaması bağlamında iki önemli avantajı beraberinde getirmektedir (Akşar, 2005, s. 219). Profesyonel futbol kulüplerinin şirketleşmesi ayrıca; halka arz olanağı sağlaması, yüksek bütçeli gelirlerini yönetebilmesi, ticari faaliyetlerinin kapsamını genişletebilmesi ve bağlı bulunan profesyonel futbol kulübüne kaynak aktarımı olanağı yaratması bağlamında da birtakım avantajlar elde edilmesine zemin hazırlamaktadır (Sultanoğlu, 2008, s.16).

Profesyonel futbol kulüplerinin şirketleşmesi, sahip oldukları somut varlıkların ve soyut varlıkların yönetilmesi sürecinin de desteklenmesini sağlamaktadır. Profesyonel futbol kulüplerinin sahip olduğu somut varlıklar; stadyumlar, antrenmanlar için kullanılan futbol sahaları ve spor salonları olarak ifade edilebilmektedir. Profesyonel futbol kulüplerinin sahip olduğu soyut varlıklar ise; müsabakaların yayın hakları, kulüp lisansları ve profesyonel futbolcuların lisansları kapsamında değerlendirilebilmektedir (Kızıltepe, 2012, s. 79).

Profesyonel futbol kulüpleri; diğer tüm işletmeler gibi, finansman ihtiyaçlarını iç kaynaklarından ya da dış kaynaklardan sağlayabilmektedirler. Bu bağlamda profesyonel futbol kulüpleri; iç kaynaklardan finansman sağlama yöntemleri arasında yer alması doğrultusunda, şirketleşmeleri ile birlikte halka arz faaliyetlerini de başlatabilmektedirler. Profesyonel futbol kulüplerinin ait olduğu şirketlerin hisse senetleri borsada işlem görmeye başladığında, profesyonel futbol kulüpleri de halka arz edilmiş olmaktadır. Halka arz ile yeni yatırımcılarından elde ettikleri finansman ile de profesyonel futbol kulüpleri, mevcut borçlarını ödeyebilmekte ya da yeni yatırımlar yapabilecek finansmana sahip olabilmektedirler (Dorukkaya, Kıratlı ve Ebiçoğlu, 2003, s.43).

Halka arz yöntemini kullanmak doğrultusunda profesyonel futbol kulüpleri hem yurtiçi hem yurtdışı rekabette avantaj elde edebilmekte hem de sermayelerini ve ekonomik yapılarını güçlendirebilmektedirler. Bu temelde de halka arz yöntemi ile profesyonel futbol kulüpleri, yeni finansman kaynakları elde etmekle birlikte; yurtiçinde ve yurtdışında tanıtımlarını yapabilmekte, kurumsal yapılanmalarını güçlendirebilmekte, kredibilitelerini artırmak doğrultusunda kolay ve ucuz maliyetli kredi olanağı elde edebilmekte ve yeni ortaklıklar için fırsatlar yaratabilmektedirler (Devecioğlu ve Çoban, 2003, s.5).

Profesyonel futbol kulüplerinin halka arzını gerçekleştirmeleri, kendilerine bağlı şirketlerin hisse senetlerini satmaları doğrultusunda, düşük maliyetli kaynak elde etmelerini ve mal sıkıntılarından kurtulabilmelerini sağlamaktadır (Oflaz, 2017, s.53). Dolayısıyla da artık günümüz itibariyle profesyonel futbol kulüpleri, ekonomik faaliyet alanına dönüşmüş kuruluşlar olarak hizmet vermektedirler. Zira artık ekonomik faaliyetleri doğrultusunda kâr elde etmek ve marka değerini korumak, profesyonel futbol kulüplerinin temel amaçları arasında değerlendirilmektedir (Koçdemir, 2020, s.94).

Müsabakalardan elde edilen gelirler; futbolun profesyonel anlamda ilk oynanmaya başlandığı dönemlerde, profesyonel futbol kulüplerinin ana gelir kaynaklarından birini oluşturmaktaydı. Bununla birlikte profesyonel futbol kulüplerinin kurumsallaşmaya ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda toplumsal yaşamın içerisinde daha fazla yer almaya başlamaları ile finans kaynaklarının da çeşitlenmesi söz konusudur. Bu doğrultuda günümüz itibariyle profesyonel futbol kulüplerinin ana gelir kaynakları; yayın gelirleri, profesyonel futbolcuların transferinden elde edilen gelirler, stadyum gelirleri ve ticari gelirler kapsamında değerlendirilebilmektedir (Ergül, 2017, s.45).

1.3. Spor Kulüplerinin Sosyal ve Maddi Destekleri

1.3.1. Spor Kulüplerinin Sosyal Destekleri

Spor kulüplerinin sosyal destekleri bağlamında spor ortamında sosyal destek algısı, sporcuların iyi sportif performans göstermelerinin temelinde yer alan bir unsur olarak değerlendirilmektedir (Garland ve Barry, 1990, s.356; Rees ve Hardy, 2000, s. 331; Freeman ve Rees, 2010, s.61). Sosyal destek; farklı şekillerde ortaya çıkabilen ve aile üyeleri, arkadaşlar ve meslektaşlar kapsamındaki sosyal ağ tarafından sağlanan ve hem psikolojik hem de somut bir kaynak olarak değerlendirilebilmektedir (Gould ve diğerleri, 2002, s.177).

Sosyal destek; bireysel performansın artmasını sağlamakta ve bireylerin sosyal ağlarından elde ettikleri sosyal destek algısı, olumsuz davranışlardan uzaklaşmalarını olanaklı kılmaktadır (Malecki ve Demaray, 2002, s.3). Sosyal destek, bireyler için bir başa çıkma kaynağı olma niteliği taşımaktadır. Bu doğrultuda bireyler kendileri için stres teşkil eden etmenlerle başa çıkmaları sürecinde; kendilerine sağlanan sosyal destekten, sosyal bir kaynak olarak yararlanmaktadırlar (Thoits, 1995, s.57). Sosyal destek; bireylerin temel sosyal ihtiyaçlarının, diğer bireylerle etkileşimde bulunulması aracılığıyla tatmin edilmesi derecesi olarak ifade edilebilmektedir. Bu temelde de bireylerin sahip olduğu sosyal destek algısı, çevrelerinden elde edebileceklerine inandıkları desteğin türünü ve derecesini kapsamaktadır (Freeman ve Rees, 2010, s.62).

Konu ile ilgili literatürde yer alan ve Freeman, Coffee ve Rees (2011) tarafından geliştirilen “Sosyal Destek Ölçeği” ile sporcuların elde edilebilir sosyal destek algılarının belirlenmesi ve bireysel sosyal destek tecrübelerinin ölçülmesi amaçlanmaktadır. Bununla birlikte Coffee, Freeman ve Allen (2017) tarafından geliştirilen “Takım İlişkili

Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçeği” ile sporcuların sosyal destek algılarının, kolektif olarak ve takıma ilişkin sosyal destek algısı bağlamında ölçülmesi amaçlanmaktadır. Coffee, Freeman ve Allen (2017) tarafından geliştirilen “Takım İlişkili Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçeği” bağlamında takıma yönelik bir yaklaşım benimsenerek sosyal desteğin incelenmesi, takım ortamına ilişkin değişkenlerin de incelenmesini olanaklı kılmaktadır. Coffee, Freeman ve Allen (2017) tarafından geliştirilen “Takım İlişkili Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçeği” bu temelde takıma ilişkin elde edilebilir sosyal desteğin duygusal boyutta, saygı boyutunda, bilgi boyutunda ve somut boyutta olmak üzere, dört temel boyuta endeksli olarak belirlenmesini sağlamaktadır.

Konu ile ilgili literatürde spor kulüplerinin sosyal desteklerinin; duygusal destek, saygı desteği, bilgi desteği, somut destek, örgütsel destek, yönetici desteği (supervisor support), iş arkadaşları desteği (coworkers support), motivasyon desteği, eğitim desteği, gelişim ve kariyer desteği ile psikolojik ve sosyal açıdan ödüllendirme desteği kapsamında ele alındığı görülmektedir.

Çalışmanın bu aşamasında, spor kulüpleri tarafından söz konusu edilen bu sosyal destekler ile ilgili ayrıntılı belirlemelerde ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

1.3.1.1. Duygusal Destek

Spor kulüpleri; sağladıkları duygusal destek ile sporcuların sosyal iletişim ve etkileşimlerini ve o doğrultuda da takım performansını direkt olarak etkilemektedirler. Bu bağlamda sporcuların takım arkadaşlarından, antrenörlerinden ve kulüp yöneticilerinden elde ettikleri ya da elde edeceklerine inandıkları duygusal destek; sporcuların bireysel performanslarını etkilemek doğrultusunda, takım performansını da kaçınılmaz olarak etkilemektedir. Dolayısıyla da takım performansını direkt olarak etkileyebilecek unsurlar arasında değerlendirilen duygusal destek algısının belirlenmesi, spor kulüplerinin performansının belirlenmesinde ve geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır (Freeman ve Rees, 2010, s.63).

Sosyal desteğin duygusal boyutunu ifade eden duygusal destek; bireylerin sevgi, şefkat, ilgi, saygı, empati ve bir gruba ait olma kapsamındaki temel duygusal gereksinimlerinin gözetilmesini ve karşılanmasını ifade etmektedir (Bru, Murberg and Stephens, 2001, s.718). Duygusal destek; bireylere ilgi, sevgi ve güven duygularının iletilmesine dayanmaktadır (Çivitci, 2011, s.863). Bireyler kendilerine sağlanan duygusal

desteği, kendileri ile ilgilenilmesi ve kendilerine bakım sağlanması ile deneyimlemektedirler (Demaray ve diğerleri, 2005, s.693).

Mahon, Yarcheski ve Yarcheski (1998, s.293) tarafından da duygusal destek; sempati, sevgi, hoşlanma ve güven değişkenlerine endeksli olarak değerlendirilmektedir. Wentzel ve diğerleri (2010, s.195) de duygusal desteği; takdir edilme, saygı görme ve sevildiğine inandırılma kapsamında ele almaktadırlar. Söz konusu edilen bu hususlar doğrultusunda, duygusal destek ile sosyal desteğin duygusal işlevinin yerine getirilmesinin ve bireyin psikolojik sağlığının desteklenmesinin amaçlandığı görülmektedir. Zira duygusal destek sağlayan davranışlar ile bireylerin çevreleri tarafından kabul edildiklerinin, sevildiklerinin, sayıldıklarının ve değerli grldklerinin hissettirilmesi söz konusudur. Bu doğrultuda da duygusal destek sağlanan bireylerde; zgven, yaşam tatmini ve memnuniyeti ve motivasyon düzeyinin artırılması olanaklı olabilmektedir (Sarason ve Sarason, 2009, s.116).

Coffee, Freeman ve Allen (2017, s.56) tarafından geliştirilen ‘‘Takım İlişkili Elde Edilebilir Sosyal Destek lçeği’’ kapsamında da duygusal desteğin; rahatlık, güven, sevgi ve ilgi görme kapsamında değerlendirildiği görülmektedir. Bu doğrultuda da Coffee, Freeman ve Allen (2017, s.56); sporcuların kendilerini rahat ve güvende hissetmelerini ve sevgi ve ilgi ortamında bulduklarını deneyimlemelerini sağlama kapsamında duygusal destek görmelerinin, takımla ilişkili elde edilebilir sosyal destek algısı düzeylerini artırdığını ifade etmektedirler.

1.3.1.2. Saygı Desteği

Saygı desteği, toplumsal ilişkilerin gereği gibi sürdürülebilmesi açısından önemli bir sosyal destek türü olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda saygı desteği; bireylerin duygularının, inançlarının, değerlerinin ve yeteneklerinin gzetildiğinin tutum ve davranışlara yansıtılması kapsamında sağlanmaktadır. Dolayısıyla da saygı desteği sağlanan bireyler, kendilerine yönelik ortaya konulan tutum ve davranışlarda; duygularının, inançlarının değerlerinin ve yeteneklerinin gözetildiğini deneyimleyebilmektedirler (Mac Neil, Steward ve Kaufman, 2000, s.365).

Toplumsal yaşamda saygı desteği gören bireyler; özel yaşamlarında ve/veya iş yaşamlarında, kendilerine yöneltilen olumlu tutum ve davranışlarla karşılaşmaktadırlar. Saygı desteği sağlanmayan bireyler ise; yine özel yaşamları ve/veya iş yaşamları

kapsamında, kendilerine yöneltilen olumsuz tutum ve davranışlara maruz bırakılmaktadırlar. Bireylerin gerek özel yaşamlarında ve gerekse de iş yaşamlarında saygı desteğinden yoksun bırakılmaları ile kast edilen ise; statüsünün, hak ve özgürlüklerinin, bilgi, beceri ve yeteneklerinin, duygu ve düşüncelerinin, inanç ve değerlerinin, görev ve sorumluluklarının gözetilmemesi bağlamında ifade edilebilmektedir (Kaltiala – Heino ve diğerleri, 2001, s.158). Saygı desteği sağlanan bireyler, dengeli bir kişiliğe sahip olabilmekte ve toplumsal ilişkilerini belirli bir dengeye endeksli yürütebilmektedir. Zira saygı desteği sağlanan bireyler; kişisel hak ve özgürlüklerinin gözetildiğini, takdir edildiklerini, kendilerine ihtimam gösterildiğini ve sevildiklerini deneyimleyebilmektedirler (Holt ve Espelage, 2007, s.990).

Coffee, Freeman ve Allen (2017, s.56) tarafından geliştirilen “Takım İlişkili Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçeği” kapsamında da saygı desteği, yeterlilik hissi kazandırılması ve destek algısının hissedilmesi bağlamında değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda da Coffee, Freeman ve Allen (2017, s.56); sporcuların yeterlilik hissine sahip olmalarını ve desteklendiklerini bilmelerini sağlama kapsamında saygı desteği görmelerinin, takımla ilişkili elde edilebilir sosyal destek algısı düzeylerini artırdığını ifade etmektedirler.

1.3.1.3. Bilgi Desteği

Bilgi desteği, bireylerin ihtiyaç duydukları alanlarda bilgilendirilmeleri ve yönlendirilmeleri kapsamında desteklenmelerini ifade etmektedir (Ellonen, Kääriäinen ve Autio, 2008, s.556). Bilgi desteği sağlanan bireyler, ihtiyaç duydukları alanlarda ya da konularda bilgilendirilmeleri doğrultusunda; yeniliklere açık, yaratıcı, problem çözme becerileri gelişmiş ve takım çalışmasına yatkın bireyler olabilmektedirler (Bal ve diğerleri, 2003, s.1380). Aynı şekilde bilgi desteği sağlanması, bireylerin iletişim becerilerinin geliştirilmesini ve toplumsal ilişkilerini daha sağlıklı yürütmelerini olanaklı kılmaktadır (Helsen, Vollebergh ve Meeus, 2000, s.323).

Sporculara sağlanan bilgi desteği kapsamında da; sporcuların anatomi, fizyoloji, biyomekanik, istatistik, test ve ölçümler, spor hekimliği, psikoloji, motor öğrenme, beslenme, iş sağlığı ve güvenliği, toplumsal ilişkiler, spor fizyolojisi, biyokimya, kinesioloji vb. konularda ve alanlarda bilgi sahibi olmalarının sağlanması söz konusudur (Vallerand ve Losier, 1999, s.145).

Coffee, Freeman ve Allen (2017, s.56) tarafından geliştirilen “Takım İlişkili Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçeği” kapsamında da bilgi desteği, tavsiyelerde bulunulması ve rehberlik yapılması bağlamında değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda da Coffee, Freeman ve Allen (2017, s.56); sporculara alanları kapsamında tavsiyelerde bulunulması ve rehberlik yapılması kapsamında bilgi desteği görmelerinin, takımla ilişkili elde edilebilir sosyal destek algısı düzeylerini artırdığını ifade etmektedirler.

1.3.1.4. Somut Destek

Somut destek, bireylere sağlanan maddi nitelikli destekleri ifade etmektedir (Willet ve diğerleri, 2012, s.205). Bireylere sağlanan somut destekler; gereksinimlerinin karşılanmasını ve eksikliklerinin tamamlanmasını sağlaması ve kaynakların etkin, verimli ve ihtiyacın en fazla olduğu yerde ve alanda kullanılmasını olanaklı kılması doğrultusunda önem taşımaktadır (Vogel ve Wei, 2005, s.349). Sporculara sağlanan somut destekler de; sporcuların ihtiyaç duydukları alanlarda, maddi anlamda doğrudan ya da dolaylı desteklenmelerini kapsamaktadır (Argan, 2013, s.76).

Coffee, Freeman ve Allen (2017, s.56) tarafından geliştirilen “Takım İlişkili Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçeği” kapsamında da somut destek; sporculara maddi destek sağlanması bağlamında, pratik ve araçsal yardım görmeleri kapsamında desteklenmelerine endeksli değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda da Coffee, Freeman ve Allen (2017, s.56); sporculara alanları kapsamında maddi destek sağlanmasının ve pratik ve araçsal yardım bağlamında desteklenmelerinin, akımla ilişkili elde edilebilir sosyal destek algısı düzeylerini artırdığını ifade etmektedirler. Dolayısıyla da Coffee, Freeman ve Allen (2017, s.56); sporculara sağlanan somut desteklerin ya da maddi desteklerin, sporcuların sosyal destek kapsamında da desteklenmelerini sağladığını belirtmektedirler.

Sporculara sağlanan somut destekler kapsamında maddi desteklerin kapsamı ve niteliği ile ilgili ayrıntılı belirlemeler ve değerlendirmeler, “Spor Kulüplerinin Maddi Destekleri” alt başlığı kapsamında ele alınacaktır.

1.3.1.5. Örgütsel Destek

Örgütsel destek, örgütler tarafından sağlanan hizmetin en iyi şekilde yerine getirilebilmesi için; örgütlerde hizmet kalitesinin artırılması, eğitim ve kariyer geliştirme sistemlerinin düzenlenmesi ve örgütsel prosedürler ile iş ve işleyişlerin gereği gibi yerine getirilebilmesine yönelik olarak, örgüt üyelerinin her alanda desteklenmesi olarak

tanımlanabilmektedir (Kim, Leong ve Lee, 2005, s.171). Bu doğrultuda örgütsel destek kapsamında örgüt üyeleri; onaylanma, saygı görme, duygusal ihtiyaçların karşılanması, takdir edilme ve ödüllendirme doğrultusunda desteklenmektedirler (Giray ve Şahin, 2012, s.1).

Örgütsel destek; örgüt üyelerinin, içerisinde yer aldıkları örgütler tarafından ne denli düşünüldüklerini ve ne denli değerli addedildiklerini göstermesi bakımından önem taşımaktadır (Allen ve diğerleri, 2008, s. 556). Bu temelde örgütsel destek; örgüt üyelerinin, örgütleri tarafından ne denli önemsendiklerini ortaya koymaktadır (Natanann, Bies ve Martin, 1995, s.89). Örgütsel destek; örgüt üyelerinin örgütlerine sağladıkları fayda doğrultusunda, örgüt tarafından kabul görmelerini ve desteklenmelerini ifade etmektedir (Scott, 1997, s.404).

Örgüt üyelerine sağlanan örgütsel destek; örgütsel iş ve işleyişlerin yerine getirilmesine yönelik olabildiği gibi, örgüt üyelerinin özel yaşamlarına yönelik sağlanan destekleri de kapsayabilmektedir. Bu bağlamda örgütsel destek; esnek çalışma saatleri, çocuk ve yaşlı bakımı konusunda destek sağlanması ve ebeveynlik seminerleri verilmesi kapsamında, örgüt üyelerinin aile yaşamlarının ya da özel yaşamlarının düzenlenmesine ve desteklenmesine yönelik de söz konusu edilebilmektedir (Öztekin, 2002, s.65).

Spor kulüpleri bağlamında da örgütsel destek; sporcuların sevk ve idaresinin en iyi şekilde yerine getirilebilmesine ve spor yönetiminin gereği gibi yürütülebilmesine yönelik olarak, sporcuların başarı yönetimi kapsamında desteklenmelerini ifade etmektedir (Devecioğlu, 2002, s.31). Diğer tüm kurum ve organizasyonlarda olduğu gibi; spor kurum ve organizasyonlarının çalışmalarını etkili ve verimli sürdürebilmelerinin temelinde de, örgüt üyelerine sağladıkları örgütsel desteğin yer alması söz konusudur. Bu doğrultuda en küçük spor kulüplerinden en büyüklerine dek tüm spor kulüplerinde başarılı olmanın temel ölçütü; çağdaş yönetim ilkelerinin uygulanması doğrultusunda, sporculara diğer tüm sosyal ve maddi destekler ile birlikte örgütsel destek sağlanması olarak görülmelidir. Zira örgütsel destek algısına sahip sporcuların, motivasyon düzeyleri ve o doğrultuda verimlilikleri de artırılabilir (Eskicioğlu, 2003, s.21).

1.3.1.6. Yönetici Desteği

Yönetici desteği (supervisor support); örgüt üyelerine, örgüt yöneticileri tarafından sağlanan destek olarak tanımlanabilmektedir (Yoon ve Lim, 1999, s.925).

Örgüt üyelerine sağlanan yönetici desteği; örgüt yöneticileri ile örgüt üyeleri arasında olumlu iş ilişkisi geliştirilmesini sağlamakta ve örgüt üyelerinin verimlilik ve motivasyon düzeylerinin artırılmasını olanaklı kılmaktadır (Bhathumnavin, 2003, s.79).

Örgüt üyelerinin örgüt yöneticileri ile kurdukları ilişkiler; örgüt üyeleri tarafından, örgüt bünyesinde kurdukları en önemli ilişki olarak değerlendirilmektedir. Örgüt üyelerinin örgüt yöneticileri ile ilişkilerinin niteliğini de; performans değerlendirme, ödüllendirme ve yetkilendirme uygulamalarında, örgüt üyelerine yönetici desteği sağlanması ya da sağlanmaması doğrultusunda belirlenmektedir (Yoon ve Lim, 1999, s.926). Örgüt yöneticilerinin örgüt üyelerinin desteklenmesi noktasında örgüt kaynaklarını kullanma eğiliminde olması da, örgüt üyelerine yöneltilen yönetici desteği kapsamında değerlendirilebilmektedir. Örgüt üyelerinin söz konusu edilen bu kapsamda yönetici desteğini alabilmeleri ise; örgüt üyelerinin performansının ve verimliliğinin artırılmasını sağlamak doğrultusunda, örgütsel performansın ve verimliliğinin de artırılmasını olanaklı kılmaktadır (Shoss ve diğerleri, 2013, s.160).

Örgüt yöneticilerinin örgüt üyelerine sağladıkları destek, örgüt üyelerine yöneltilen örgütsel destek düzeyinin artırılmasını sağlamaktadır. Bu doğrultuda da örgüt üyelerine sağlanan yönetici desteği, örgüt üyelerinin içerisinde yer aldıkları örgütü daha olumlu değerlendirmelerini de olanaklı kılmaktadır (Rhoades ve Eisenberger, 2002, s.699). Söz konusu edilen bu hususlar doğrultusunda örgüt üyelerine sağlanan yönetici desteği; örgüt üyeleri ile örgüt arasında uyumlu bir ilişki tesis edilebilmesini olanaklı kılmakta ve bu temelde de örgüt üyeleri, örgüt değerlerinin gözetilmesine uygun düşen tutum ve davranışlar geliştirebilmektedirler (Bhathumnavin, 2003, s.80).

Konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda da; örgüt üyelerine yönetici desteği sağlanan örgütlerde, örgüt üyelerinin performanslarının ve örgütsel bağlılık düzeylerinin artırılabilirdiği bulgulanmıştır (Anand ve diğerleri, 2010, s.973; Erkoç, 2015, s. 12). Konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda ayrıca; örgüt üyelerine sağlanan yönetici desteğinin, örgüt üyeleri ile örgüt yöneticileri arasında iyi ilişkiler geliştirilmesine ve örgüt üyelerinin örgütsel güven düzeylerinin artırılmasına katkıda bulunduğu belirlenmiştir (Suliman, 2001, s.55).

Örgüt üyelerine sağlanan yönetici desteği; örgüt yöneticilerinin örgüt üyelerine her konuda yardımcı olmalarını, adil davranışlar sergilemelerini, örgüt üyeleri ile iyi ilişkiler geliştirmeye önem vermelerini ve gereksinimlerini gözetmelerini kapsamaktadır.

Bu temelde de örgüt üyelerine sağlanan yönetici desteğinin artması, örgüt üyeleri tarafından örgüte verilen hizmetin kalitesinin de artmasını olanaklı kılmaktadır (Kosa ve Özbek, 2010, s.196). Örgüt üyelerine sağlanan yönetici desteğinin söz konusu edilen bu olumlu sonuçları yanında; örgüt üyelerine çok fazla yönetici desteği sağlanmasının, örgüt üyelerinin yaratıcılık performanslarının düşmesine neden olabileceği belirtilmektedir (Babin ve Boles, 1996, s.70).

Örgüt üyelerine sağlanan yönetici desteği; örgüt üyelerini önemseme, örgüt üyelerine sevgi ve saygı ile yaklaşma, örgüt üyeleri ile empatiye ve kabullenmeye dayalı ilişkiler kurma, stres ve çatışma yönetimi konusunda örgüt üyelerini destekleme ve örgüt üyelerinin örgütsel iş ve işleyişler konusunda karşılaşılabilecekleri zorluklarda yardıma bulunma kapsamında, duygusal destek sağlamaya yönelik söz konusu edilebilmektedir. Bununla birlikte örgüt üyelerine sağlanan yönetici desteği; örgüt üyelerine örgütsel iş ve işleyişlerin uygulanmasına yönelik destek sağlanması ve örgütsel iş ve işleyişler için rehberlik edilmesi ve tavsiyelerde bulunulması kapsamında, bilgi desteği ya da bilgilendirici destek verilmesine yönelik söz konusu edilebilmektedir. Örgüt üyelerine sağlanan yönetici desteği ayrıca; örgüt üyelerine örgüt materyalleri ile ilgili kaynak sağlanması, finansman desteği verilmesi ve ihtiyaç duydukları malzeme ve ürünlerin temin edilmesi kapsamında, maddi destek verilmesine yönelik de ortaya konulabilmektedir (Bhanthumnavin, 2003, ss.80 – 81).

Spor kulüpleri özelinde değerlendirildiğinde de yönetici desteğinin; yetki ve sorumluluk karmaşasına neden olunmayacak ve yönetici görevlerinin gereği gibi yerine getirilmesini engellemeyecek şekilde sağlanması gerektiği ifade edilmektedir. Bu doğrultuda da spor kulüplerinde; diğer tüm örgütlerde olduğu gibi, öncelikli olarak yönetici görev, yetki ve sorumluluklarının gereği gibi tanımlanmasına önem verilmesi gerektiği belirtilmektedir (Vural, 2013, s.26). Bununla birlikte spor kulüpleri yöneticilerinin; örgüte özgü iş ve işleyişler ile dinamikler ile ilgili gereği gibi bilgilendirilmelerinin sağlanmasına ve yönetici desteği bağlamında olası eksikliklerinin giderilebilmesine yönelik olarak, konu ile ilgili eğitim programlarına dâhil edilmelerine önem verilmelidir (Karagözoğlu, 1994, s.42).

Spor kulüplerinde yönetici desteği sağlanması; ancak mesleklerinde başarılı olan ve hem kişisel yeterliliğe hem de alan yeterliliğine sahip spor yöneticileri ile mümkün olabilmektedir. Zira ancak bu yeterliliklere sahip spor yöneticileri, spor kulüplerinde başarılı uygulamalar gerçekleştirebilmekte ve sporculara yönetici desteği

sağlayabilmektedirler. Aynı şekilde yönetme ve liderlik yeteneğine, ileri görüşlülüğe, belirli bir esneklik düzeyine ve takım çalışması becerisine sahip olunması da, yönetici desteği sağlayabilecek spor yöneticilerinde olması gereken temel nitelikler arasında değerlendirilmektedir (Karşit, 2010, s.56).

Spor kulüplerinde sporculara sağlanan yönetici desteği ya da destekleyici yönetici yaklaşımları; sporcuların aile yaşamlarının gözetilmesini ve sporculara koçluk ya da mentorluk yapılmasını da kapsamaktadır. Bu temelde de yönetici desteği sağlamaya yönelik olarak spor yöneticilerinin; karar alma yeteneğine sahip, yönetim tekniklerini gereği gibi kullanabilen, mesleğine uygun sağlık ve fiziksel uygunluk düzeyinde, gönüllü sorumluluk kabul edebilen ve entelektüel kapasitede bireyler olmaları gerekmektedir. Zira ancak söz konusu edilen bu nitelikle sahip spor yöneticileri; spora ve sporculara yön verebilecek, spor yönetiminin çağdaş anlayışa uygun yürütülmesini sağlayabilecek ve sporculara sağlanan sosyal ve maddi desteklerin kapsamını gereği gibi belirleyebilecektir (Yetim ve Şenel, 2001, s.6).

1.3.1.7 İş Arkadaşları Desteği

İş arkadaşları desteği (coworkers support), Sosyal Destek Teorisi kapsamında ortaya konulan bir destek türünü ifade etmektedir (Mossholder, Settoon ve Henegan, 2005, s.609). Sosyal Destek Teorisi kapsamında sosyal desteğin, başkalarına yardımcı olma ve yardımcı olma niyeti taşıma davranışlarının sergilenmesine yönelik değerlendirilmesi doğrultusunda; iş arkadaşları desteği de, örgüt üyelerinin birbirlerine yardımcı olmalarına ve yardımcı olma niyeti taşıyan davranışlar sergilemelerine endeksli ele alınmaktadır (Harris, Winkowski ve Engdahl, 2007, s.152).

Bireylere sağlanan iş arkadaşları desteği, işten ayrılma davranışlarını azaltmakta ve işten ayrılma niyeti taşımamalarını sağlamaktadır (Mossholder, Settoon ve Henegan, 2005, s.609). Bununla birlikte bireylere sağlanan iş arkadaşları desteği, iş tatmini düzeylerinin yüksek olmasına katkıda bulunmaktadır (Currivan, 1999, s.514; Gleason – Wynn ve Mindel, 1999, s.73). İş arkadaşları desteği sağlanan bireyler; ihtiyaç duydukları zamanda çevrelerinde kendilerine yardımcı olabilecek bireylerin varlığına yönelik inanç taşıdıklarından, yüksek örgütsel bağlılık ve psikolojik iyi oluş düzeyine sahip olmaktadır (Wallace ve diğerleri, 2009, s.256; Arnold ve Dupré, 2012, s.141; Özdevecioğlu, 2013, s.116; Koçak ve Yücel, 2018, s.685).

Konu ile literatürde iş arkadaşları desteğinin ayrıca, örgütsel desteğin bir boyutu olarak değerlendirilebildiği de görülmektedir. Bu bağlamda Eisenberger ve diğerleri (1986) tarafından geliştirilen “Algılanan Örgütsel Destek Ölçeği” kapsamında iş arkadaşları desteği, örgütsel desteğin bir alt boyutu olarak ele alınmaktadır. Aynı şekilde Gant ve diğerleri (1993) tarafından geliştirilen “Sosyal Destek Ölçeği”, Yoon ve Lim (1999) tarafından geliştirilen “Örgütsel Destek Ölçeği” ve Gillen ve diğerleri (2002) tarafından geliştirilen “İşin İçeriği Ölçeği” kapsamında da iş arkadaşları desteği, örgütsel desteğin bir alt boyutu olarak değerlendirilmektedir.

Örgütsel desteğin bir alt boyutu olarak değerlendirilmesi doğrultusunda iş arkadaşları desteği; örgüt üyelerine, benzer pozisyonda görev yapan iş arkadaşları ya da ekip arkadaşları tarafından sağlanan destek olarak ifade edilmektedir (Yoon ve Lim, 1999, s.926). Bununla birlikte örgütsel destek ve yönetici desteği, örgüt üyelerinin etkinliklerini ve verimliliklerini direkt olarak etkileyen bir destek türü olarak ifade edilmekteyken; iş arkadaşları desteği, örgüt üyelerine yönelik söz konusu edilen yardımcı olma davranışlarını ya da niyeti kapsamında değerlendirilmektedir (Harris, Winskowski ve Engdahl, 2007, s.153).

Spor kulüpleri bağlamında değerlendirildiğinde de iş arkadaşları desteğinin; sporculara, genel olarak takım arkadaşları tarafından sağlanan desteğin söz konusu edildiği görülmektedir. Bununla birlikte sporculara sağlanan iş arkadaşları desteği kapsamında sporcu – sporcu desteği ile birlikte, antrenör – sporcu ve antrenör – antrenör desteği de örnek olarak verilebilmektedir (Amorose ve Anderson – Butcher, 2007, s.656). Sporculara sağlanan iş arkadaşları desteği içerisinde en fazla etkiye bulunan desteğin ise, antrenör – sporcu ilişkileri kapsamında ortaya çıktığı belirtilmektedir (Jowett, 2005, s.412).

Antrenörler; öncelikli olarak sergiledikleri davranışlarla örnek olmak doğrultusunda, sporculara iş arkadaşları desteğini sağlamakta ve sporcuları birçok yönden etkilemektedirler. Konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda da; antrenörlerin iş arkadaşları desteği sağlamak bağlamında, sporcular üzerinde önemli etkilere sahip olduğu belirlenmiştir (Vallerand ve Losier, 1999, s.145; Amorose ve Anderson – Butcher, 2007, s.558). Antrenörlerin sporcularla iletişim kurma şekli de; sporculara sağlanan iş arkadaşları desteği kapsamında değerlendirilmekte ve sporcuların psikolojik iyi oluş düzeylerini ve sportif performanslarını direkt olarak etkilemektedir (Cranmer ve Myers, 2015, s.102). Bununla birlikte antrenörleri tarafından iş arkadaşları desteği sağlanmayan

ve bilakis antrenörlerinin agresif iletişim tarzı ile karşı karşıya kalan sporcuların, sportif performanslarının düşük düzeyde gerçekleştiği ifade edilmektedir (Bekiari ve Syrmipas, 2015, s.321).

Antrenörler tarafından sağlanan iş arkadaşları desteği, sporcuların psikolojik ve fiziksel gelişimlerinin desteklenmesi açısından önem taşımaktadır (Jowett ve Cockerill, 2003, s.315). Bu bağlamda sporcuların atletik performanslarının artırılabilmesi, yeni başarılar elde edebilmelerinin sağlanabilmesi, sportif becerilerinin geliştirilebilmesi, motivasyon düzeylerinin yükseltilebilmesi ve spordan zevk almalarının olanaklı kılınabilmesi açısından, antrenörler tarafından sağlanan iş arkadaşları desteğinin önemli görülmesi gerekmektedir (Jowett, 2005, s.413).

1.3.1.8. Motivasyon Desteği

Motivasyon kavramı, isteklendirme ya da güdüleme olarak tanımlanabilmektedir (TDK, 2022c, s.153). Bireylerin motivasyon düzeyleri, performans düzeylerini direkt olarak etkilemektedir. Zira spor her ne kadar fiziksel özelliklerin ön planda olduğu bir alan gibi düşünülse de, özde psikolojik faktörlerin de en az fiziksel özellikler kadar önemli olduğu bir alanı ifade etmektedir. Spor psikolojisi kapsamında da bu doğrultuda da; sporculara sağlanan motivasyon desteğinin, sporcuların davranışsal ve bilişsel süreçlere etkileri ile ilgili belirlemelerde bulunmaktadır (Yılmaz ve Yeter, 2019, s.26)

Bireylere sağlanan motivasyon desteği; diğer tüm alanlarda da önemli olmakla birlikte, özellikle sporda çok daha fazla önem taşımaktadır. Bu bağlamda sporcuların performans düzeylerinin artırılmasında hem içsel motivasyonun hem de dışsal motivasyonun önemli olması söz konusudur. İçsel motivasyon; bireylerin çevrelerini keşfetmeye, ilgilerini ve bilişsel düzeylerini geliştirmeye yönelik olarak doğuştan sahip oldukları bir potansiyel olarak değerlendirilmektedir (Deci ve Ryan, 2000, s.230). Bununla birlikte bireyler içsel bir motivasyona sahip olarak dünyaya gelmiş olsalar dahi; dışsal motivasyonla desteklenmek doğrultusunda, içsel motivasyonlarını sürdürmek ve geliştirmek zorundadırlar (Deci ve Ryan, 1985, s.112). Bu nokta itibariyle de dışsal motivasyon; içsel motivasyonun artırılmasını ya da desteklenmesini sağlayan ve bireyin sosyal çevresi tarafından ortaya konulan geribildirimler ve ödüllendirmeler olarak ifade edilmektedir (Ryan ve Deci, 2000a, s.69).

Motivasyon desteği, bireylerin içsel motivasyonlarının geliştirilmesi anlamında dışsal motivasyon bağlamında desteklenmelerini ifade etmektedir (Ryan, 1995, s.400). bu bağlamda motivasyon desteği; bireylerin içsel motivasyonlarının, destekleyici çevre koşulları ile geliştirilmesini kapsamaktadır. Bireylerin içsel motivasyonlarının geliştirilmesini sağlayan ve destekleyici çevre koşullarının varlığı ile oluşturulan dışsal motivasyonlar, temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak bağlamında önem taşımaktadır (Ryan ve Deci, 2000b, s.322).

Yeterli motivasyon düzeyine sahip olunması; bireysel sporcular açısından da önemli olmakla birlikte, takım sporcuları açısından da çok daha önemli addedilmektedir. Zira bireysel sporcuların yeterli motivasyon düzeyine sahip olmamaları durumunda ortaya çıkabilecek olumsuz sonuçlardan, sadece sporcunun kendisinin etkilenmesi söz konusudur. Bununla birlikte takım sporcularının motivasyon desteğine ve yeterli motivasyon düzeyine sahip olmamaları durumunda; müsabaka esnasında ve sonrasında yaşanan başarısızlıklar tüm takımı etkilemekte ve takımın bir sporcusu tarafından yapılan hata, takımda yer alan sporcular tarafından bertaraf edilmeyebilmektedir. Yetersiz motivasyon gibi aşırı motivasyon da; sporculara gereği gibi motivasyon desteği sağlanamamasını ifade etmekte ve takım içerisinde dayanışma ve sorumluluk paylaşımı açısından uygun zemin oluşturulamamasını beraberinde getirmektedir (Civan ve diğerleri, 2010, s.195).

Konu ile ilgili araştırmalar doğrultusunda; sakatlık yaşayan sporculara sağlanan motivasyon desteğinin, sporcuların iyileşme süreci üzerinde de olumlu etkilerde bulunduğu belirlenmiştir. Bu süreçte sporcuların içsel motivasyon kaynaklarını kullanmak doğrultusunda kendilerini motive etmeleri ve kısa sürede iyileşerek eski performanslarına kavuşabileceklerini düşünmeleri olanaklı olamamaktaysa; motivasyon desteği sağlanarak, iyileşme sürecinde psikolojik yönden kendilerini yeterli hissetmeleri olanaklı olabilmektedir (Toros, 2002, s.25).

1.3.1.9. Eğitim Desteği

Eğitim kavramı; bireylerde davranış ve beceri değişikliği yaratma süreci ve bireylerin davranışlarını ve becerilerini geliştirme etkinliği olarak tanımlanabilmektedir (Taymaz, 1992, s.23). Eğitim desteği ise; bireylerin meslek formasyonu ve becerisi, iş ahlakı ve kùltürü geliştirebilmelerine yönelik olarak, mesleki eğitim olanaklarından yararlanabilmeleri amacıyla desteklenmeleri olarak ifade edilebilmektedir (Kaynak, Adal

ve Atay, 2000, s.87). Bu bağlamda bireylere sağlanan eğitim desteği; belirli bir alana yönelik işgücünün yeni donanımlara sahip olabilmesine ve bireylerin yeteneklerini ve ilgilerini tanıyabilmelerine ve geliştirebilmelerine yönelik desteklenmeleri kapsamında söz konusu edilmektedir. Belirtilen bu kapsamı itibariyle de eğitim desteği hem özel bir amaca ve işleve yönelik hem de somut ve pratik amaçlı eğitimlere endeksli olması bağlamında önemli addedilmektedir (Aydın, 2014, s.76).

Bireylere sağlanan eğitim desteği; bireylerin alanlarına yönelik belirli işleri gerçekleştirebilmeleri için ve gerekli bilgi, beceri ve donanımlara sahip olabilmeleri amacıyla, ihtiyaç duydukları eğitimi almalarına yönelik desteklenmelerini ifade etmektedir (Çulha, 2008, s.38). Bu temelde bireylerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak yürütülen eğitim faaliyetleri; belirli bir işin nasıl yapılması gerektiğinin öğrenilmesine dayanabildiği gibi, daha etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesine yönelik yol, yöntem ve tekniklerin öğrenilmesine de dayanabilmektedir. Peter Drucker (1996, s.118) tarafından da bireylere sağlanan eğitim desteği bu kapsamda; yeni bilgilerin öğrenilmesini sağlaması açısından değil, bilakis hâlihazırda yapılan bir işin daha iyi yapılmasının öğrenilmesini sağlaması bağlamında önemli görülmektedir.

Profesyonel sporcuların yönlendirilmesi ve bir anlamda da potansiyellerini maksimize etmelerini sağlanabilmesi kapsamında söz konusu edilen eğitim desteği de, özde uzun ve karmaşık bir sürece endeksli olarak söz konusu edilmektedir. Zira sporcuların başarılı olabilmeleri ve profesyonelliğe erişebilmeleri için, eğitim desteği kapsamında birçok olanaklarla desteklenmeleri gerekmektedir. Bununla birlikte profesyonel sporculara sağlanması gereken eğitim desteğinin, sadece spor kulüplerinin sorumlulukları arasında görülmemesi ve bilakis ülkenin öncelikli eğitim ve spor politikaları içerisinde ele alınması gerektiği ifade edilmektedir (Uslu, 2021, s.30).

1.3.1.10. Gelişim ve Kariyer Desteği

Kariyer kavramı, bireylerin sosyal düzenin ve işlerinin gereklilikleri yönünde kendilerini yönlendirmeleri olarak tanımlanabilmektedir. Bireylere sağlanan gelişim ve kariyer desteği ise; bireylerin eğitim ve yeteneklerini geliştirme olanaklarına ve işlerine yönelik gerekliliklerle birlikte, kişisel özellikleri, ilgileri ve yetenekleri doğrultusunda desteklenmelerini ifade etmektedir (Stambulova ve Wylleman, 2015, s.1.). Bireylere sağlanan gelişim ve kariyer desteği; sadece bireysel başarının artırılması açısından değil,

örgütsel başarıya da katkıda bulunması açısından önem taşımaktadır (Şimşek ve Öge, 2014, s.121).

Bireylere sağlanan kariyer gelişimi olanakları ile bireylerin daha yüksek performans sergilemeleri olası olabilmektedir. Zira içerisinde yer aldıkları örgüt tarafından kendilerine gelişim ve kariyer desteği sağlanması durumunda bireyler, örgütlerinde daha uzun süre kalmayı düşünmekte ve örgüt amaçlarına katkı sağlamayı çok daha fazla önemsemektedirler. Bu bağlamda gelişim ve kariyer desteği; bireylerin kariyer gelişimlerinin desteklenmesini sağlamakla birlikte, aynı zamanda örgütün nitelikli çalışanlarını yitirmemelerini sağlaması noktasında da önem taşımaktadır (Debois, Ledon ve Wylleman, 2015, s.17).

Spor kulüplerinin sporcularına sağladığı gelişim ve kariyer desteği ise; sporcuların kariyer planlaması yapabilmelerine, gelişimlerinin desteklenmesine, farklı kariyer yolları hakkında yeterli farkındalığa sahip olmalarına ve çeşitli kariyer fırsatlarını gerçekleştirebilmelerine yönelik olarak desteklenmelerini ifade etmektedir. Bu süreçte de spor kulüpleri, öncelikli olarak sporcularının kendilerini ve potansiyellerini tanıyabilmelerini ve bir anlamda da, kendileri ile ilgili çok daha fazla şey öğrenmelerini sağlamayı önemsemelidirler (Aquilina, 2013, s.377).

1.3.1.11. Psikolojik ve Sosyal Açıdan Ödüllendirme Desteği

Ödüllendirme; bireylerin yaptıkları işe ya da verdikleri hizmete yönelik, iş tanımlarında yer alan görev ve sorumlulukların üzerinde performans göstermeleri ya da üstün başarı ortaya koymaları doğrultusunda finansal ve/veya finansal olmayan değerlerle motive edilmeleri olarak tanımlanabilmektedir (Anku, JAmewugah ve Glover, 2018, s.622). Bireylere psikolojik ve sosyal açıdan ödüllendirme desteği sağlanması ise; bireylerin daha iyi performans göstermelerine ve kendilerini geliştirmelerine yönelik olarak, motive edilmeleri amacıyla desteklenmelerini ifade etmektedir (Korir ve Kipkebut, 2016, s.37).

Psikolojik ve sosyal açıdan ödüllendirme desteği; bireylerin yaptıkları işe ya da verdikleri hizmete yönelik, iş tanımlarında yer alan görev ve sorumlulukların üzerinde performans göstermeleri ya da üstün başarı ortaya koymaları doğrultusunda finansal değerlerle ödüllendirilmemelerini ve psikolojik ve sosyal tatmin sağlayacak finansal olmayan değerlerle motive edilmelerini ifade etmektedir (Chandra, Chaubey ve Tripathi,

2018, s.4). Örgütlerin bireylere psikolojik ve sosyal açıdan ödüllendirme desteği sağlamalarındaki başarısı; örgüt yöneticilerinin ödüllendirme konusundaki duyarlılıkları, örgütte kullanılacak olan ödül sistemlerinin gereği gibi tasarlanabilmesi ve örgütte benimsenen ödül sistemlerinin, örgüt üyeleri tarafından benimsenmesi ile olanaklı olabilmektedir (Karatepe, 2005, s.125).

Spor kulüplerinin sporcularına sağladıkları psikolojik ve sosyal açıdan ödüllendirme desteği ise, sporun sadece bedensel bir uğraş olmadığı anlayışıyla koordine edilmelidir. Zira spor, aynı zamanda bireylerin psikolojik ve sosyal gelişimlerinin de desteklenmesini içermektedir. Bu doğrultuda da spor kulüpleri; sporcularının motivasyon ve performans düzeylerini artırmaya yönelik olarak, sporcularına psikolojik ve sosyal açıdan ödüllendirme desteği sağlamayı ayrıca önemsemek durumundadırlar. Sporculara psikolojik ve sosyal açıdan ödüllendirme desteği sağlanması ayrıca, sporcuların takıma uyum özelliklerinin de geliştirilmesini sağlaması bağlamında önem taşımaktadır (Küçük ve Koç, 2004, s.3).

1.3.2. Spor Kulüplerinin Maddi Destekleri

Konu ile ilgili literatürde spor kulüplerinin maddi destekleri; sporcu sözleşmesi, transfer ücreti, aylık ücret, prim ödemeleri, ödül ve ikramiye ödemeleri, sponsorluk ödemeleri, tazminat ödemeleri, üstün başarı gösteren sporculara yapılan ödemeler, sporculara demirbaş olarak verilen giyim eşyaları ve spor malzemeleri, bedelsiz sağlanan konut, taşıt, ev eşyası, gıda, giyim, yol parası vb. gibi maddi destekler, sosyal güvenlik, sağlık sigortası, iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ve diğer destekler kapsamında değerlendirilmektedir.

Çalışmanın bu aşamasında; spor kulüplerinin maddi destekleri kapsamında söz konusu edilen bu destekler ile ilgili ayrıntılı belirlemeler ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

1.3.2.1. Sporcu Sözleşmesi

Profesyonel olarak spor yapılması; bireysel olarak spor yapılmasından farklı olarak, bir spor kulübüne bağlı olunmasını gerektirmektedir. Zira profesyonel sporcu olunmasının temelinde, spor faaliyetlerine iştirak edilmesi dolayısıyla bir ücret alınması yer almaktadır. Bu ücreti profesyonel sporculara sağlayan ise, muhatap konumundaki spor kulüpleridir. Dolayısıyla da profesyonel sporcular ile spor kulüpleri arasında,

tarafları birbirine bağlayan hukuki bir bağın bulunması gerekmektedir. Sporcu sözleşmesi de, profesyonel sporcular ile spor kulüpleri arasındaki hukuki bağın kurulmasını sağlayan sözleşmeler olarak tanımlanabilmektedir (Küçükgüngör, 2007, s.538).

Türkiye’de profesyonelliğin sadece futbol söz konusu olduğunda hukuki bir zemine oturtulmasından bahsedilebilmekle birlikte; diğer spor dallarında da, spor kulüpleri ile profesyonel sporcular arasında sporcu sözleşmesi ilişkisi kurulduğu görülebilmekte ve hukuken olmasa dahi, fiilen her spor dalında profesyonel sporcu sözleşmelerine endeksli uygulamalarda bulunduğu görülmektedir (Petek, 2007, s.553).

Profesyonel sporcu sözleşmeleri; profesyonel sporcular ile spor kulüpleri arasındaki hukuki ilişkiyi başlatmakta ve profesyonel sporcular ile spor kulüplerinin birbirlerine yönelik tüm hak borçlarını düzenlemektedir (Genç, 1998, s.69). Profesyonel sporcu sözleşmeleri; profesyonel sporcular ile spor kulüplerini hukuk olarak birbirine bağlaması dolayısıyla, belirli süreli hizmet sözleşmesi kapsamında değerlendirilmekte ve sözleşmede öngörülen sürenin tamamlanmasının ardından, sporcu ile spor kulübü arasındaki hukuki bağ sonlandırılmaktadır (Baştürk, 2007, s.10). Profesyonel futbolcu sözleşmeleri ise hem ilk kez bir spor kulübü ile profesyonel anlamda sporcu sözleşmesi yapılmasını hem bir spor kulübü ile olan mevcut sporcu sözleşmesinin süresinin uzatılmasını hem de sporcu transferlerinin içerisinde değerlendirildiği, spor kulübü değişikliği durumlarına endeksli düzenlenmektedir (Cem, 2012, s.54).

Söz konusu edilen kapsamı itibariyle profesyonel sporcular ile spor kulüpleri arasında düzenlenen profesyonel sporcu sözleşmeleri; sporcuların haklarının hem spor kulüpleri nezdinde hem hukuki kapsamda gözetilmesini sağlamak bağlamında, spor kulüpleri tarafından sağlanan önemli maddi destekler arasında değerlendirilmektedir. Zira profesyonel sporcu sözleşmeleri ile profesyonel sporcular; hak kaybına uğramadan profesyonel spor yaşamlarını devam ettirebilmekte ve maddi kayıplarından ya da maruz kalabilecekleri ücret kayıplarından ziyade, performanslarına odaklanabilmektedirler (Petek, 2007, s.554).

1.3.2.2. Transfer Ücreti

Spor kulüpleri tarafından sporculara, icra ettikleri spor faaliyetlerinin karşılığı olarak; aylık ücret ve prim ödemeleri gibi farklı ödemeler kapsamında söz konusu edildiği gibi, transfer ücreti de ödenmektedir. Spor kulüpleri tarafından sporculara yapılan söz

konusu edilen ödemeler arasında en dikkat çekici olanı, transfer ücreti olarak değerlendirilmektedir. Transfer ücreti; sporcuların bağlı buldukları spor kulübünden farklı bir spor kulübüne transfer olmaları, kulüp değiştirmeleri ya da amatörlükten profesyonelliğe geçmeleri ve ilk kez profesyonel sözleşmeleri imzalamaları dolayısıyla elde ettikleri gelir olarak tanımlanabilmektedir (Başaran ve Atay, 2003, s.33).

Spor; sporcular üzerine kurulu bir faaliyet alanını ifade etmesi bakımından, spor kulüplerinin kaliteli ve nitelikli sporculara sahip olmaları, müsabakalardan elde edecekleri başarıyı direkt olarak etkilemektedir. Bu temelde de spor kulüpleri hem kaliteli ve nitelikli sporcular yetiştirebilmek hem yetiştirdikleri sporcuları kulüpte tutabilmek hem de kulübe kaliteli ve nitelikli yeni sporcular kazandırabilmek amacıyla, sporcularına farklı maddi destekler sağlamayı amaçlamaktadırlar. Spor kulüplerinin söz konusu edilen amaçlara yönelik olarak sağladıkları temel maddi destek, sporcularla profesyonel sporcu sözleşmesi yapılmasıdır (Argan ve Katırcı, 2002, s.31).

Profesyonel sporcu sözleşmeleri, sporcuların belirli bir ücret ya da ödeme karşılığında spor kulübüne bağlı kalmalarını ve performanslarını kulüp için maksimize etmelerini garanti altına almaktadır. Spor kulüplerinin yeni sporcu transfer etmeleri söz konusu olduğunda ise, sporculara ödenen transfer ücretinin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu temelde de spor kulüpleri tarafından sporculara ödenen transfer ücretleri ve bu ücretlerin profesyonel sporcu sözleşmelerinde hukuki kapsamda garanti altında alınması, sporcuların haklarının gözetilmesini ya da hak kayıplarının önlenmesini sağlamak bağlamında önem taşımakta ve spor kulüpleri tarafından sporculara sağlanan önemli maddi destekler arasında değerlendirilmektedir (Çağlayan, 2007, s.65).

1.3.2.3. Aylık Ücret

Aylık ücret; mesleki faaliyetlerine yönelik olarak, yaptıkları hizmetlerin karşılığı olacak şekilde ve profesyonel sporcu sözleşmesinin gereği olmak doğrultusunda, spor kulüpleri tarafından her ay düzenli olarak sporculara ödenen tutarlar olarak tanımlanabilmektedir (Baştürk, 2007, s.11). Spor kulüpleri tarafından profesyonel sporcu sözleşmesi süresince sporculara ödenecek aylık ücretin; mesleki faaliyetlerinin karşılığı olarak, profesyonel sporcu sözleşmesinde belirlenmesi zorunludur. Bununla birlikte spor kulüpleri tarafından sporculara ödenecek olan aylık ücretin, ilgili dönemde söz konusu olan asgari ücret tutarından az olmaması ve her ayın son gününde ödenmesi gerekmektedir (Ertaş ve Petek, 2005, s.326).

Sporcuların aldıkları aylık ücretlerin, diğer çalışanlara ödenen aylık ücretlere göre astronomik düzeyde olması söz konusudur. Bu nedenle de sporcuların “işçi” olarak nitelendirilemeyecekleri ve dolayısıyla da profesyonel sporcular ile spor kulüpleri arasında söz konusu edilen profesyonel sporcu sözleşmelerinin “iş görme sözleşmesi” olarak değerlendirilemeyeceğine yönelik görüşler bulunmakla birlikte, özde sporcuların da mesleki faaliyetleri dolayısıyla aylık ücret almaları yasal bir hak olarak düzenlenmek durumundadır (Günel ve Küçükgüngör, 2006, s.78).

Söz konusu edilen bu belirlemeler doğrultusunda görülmektedir ki; aylık ücret ödemesi de spor kulüpleri tarafından sporculara sağlanan önemli maddi destekler arasında değerlendirilmesi doğrultusunda, sporcuların hak kayıplarının önlenmesine yönelik olarak düzenlenen profesyonel sporcu sözleşmesi kapsamında düzenlenmekte ve garanti altına alınmaktadır (Ertaş ve Petek, 2005, s.327).

1.3.2.4. Prim Ödemeleri

Prim ödemeleri; gösterdikleri başarılı performans dolayısıyla, transfer ücret ve aylık ücret haricinde spor kulüpleri tarafından sporculara sağlanan aynı ya da nakdi ödemeler olarak tanımlanabilmektedir (Yenerer – Çakmut, 2013, s.160). Prim ödemeleri; spor kulübünün müsabakalarda galip gelmesi ya da başarılı olması doğrultusunda, sporculara teşvik niteliğinde sağlanmaktadır (Uluyol, 2014, s.5918).

Profesyonel spor sektörü, ana aktörleri profesyonel sporcular ve spor kulüpleri olan önemli bir ekonomik sektör olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte profesyonel sporcular, profesyonel spor sektörünün hem işçileri hem de yıldızları olarak görülmektedir. Dolayısıyla da ana aktör olmak bakımından profesyonel sporcuların; transfer ücreti ve aylık ücret haricinde, spor kulüplerinin elde ettiği başarılarla doğru orantılı olarak prim ödemeleri ile de ödüllendirilmeleri söz konusudur. Prim ödemeleri; spor kulüpleri tarafından profesyonel sporculara sağlanan maddi destekler kapsamında değerlendirilmesi doğrultusunda, profesyonel sporcu sözleşmeleri ile garanti altına alınmakta ve profesyonel sporcu sözleşmesinde öngörüldüğü kapsamda sporculara ödenmektedir (Aydın, 2007, s.22).

1.3.2.5. Ödül ve İkramiye Ödemeleri

Ödül ve ikramiye ödemeleri; ulusal ve uluslararası yarışmalarda üstün başarı gösteren sporculara yapılan aynı ve nakdi ödüller olarak tanımlanabilmektedir. Bu

bağlamda spor kulüpleri tarafından sporculara sağlanan ödül ve ikramiye ödemeleri, spor kulüplerinin maddi destekleri kapsamında değerlendirilmekte ve sporcuların elde ettikleri gelir niteliği taşımaktadır (Argan, 2001, s.63).

Spor kulüpleri tarafından sporculara yapılan ödül ve ikramiye ödemeleri de; sporculara sağlanan diğer tüm ödemeler gibi, profesyonel sporcu sözleşmesinde yer bulmak doğrultusunda garanti altına alınmakta ve sporcuların, bu kapsamda hak kaybı yaşamaları önlenmektedir. Bu doğrultuda spor kulüplerinin başarıları doğrultusunda sporcularına ödül ve ikramiye ödemesi yapmaları, sporcuların başarılarının takdir edilmesini sağlaması bağlamında, sporcuların performans ve motivasyon düzeylerini artırmaktadır (Altunbaş, 2007, s.95).

1.3.2.6. Sponsorluk Ödemeleri

Sponsorluk; ücret ödemesi ya da iskonto yapılması, ürün bağışları, medya teşvikleri ve primleri ya da seyahat masraflarının karşılanması kapsamında spor kulüplerine ve/veya sporculara sağlanan destekler olarak tanımlanabilmektedir. Sponsorluk ödemeleri de bu doğrultuda; spor kulüplerinin sponsorlarından elde ettikleri gelirlerden, sporcularına belirli bir pay dâhilinde yaptıkları ödemeleri ifade etmektedir (Erdoğan ve Kitchen, 1998, s.370).

Spor kulüplerine sağlanan sponsorluk desteği bağlamında spor sponsorluğu, spor kulübü ile sponsor firma arasındaki ticari ilişkiyi ifade etmektedir. Bu temelde de spor sponsorluğu; spor kulüplerinin örgütsel amaçlarının ve pazarlama hedeflerinin desteklenmesine yönelik olarak, sponsor firmaların spor kulüplerine yatırım yapmaları kapsamında söz konusu edilmektedir. Bu yönüyle de spor sponsorluğu; spor kulüplerinin sponsor firmalardan ek gelir elde etmelerini sağlamakta ve bu gelirler de, spor kulüpleri tarafından sporculara sağlanan maddi destekler kapsamında ve sponsorluk ödemeleri olarak belirli bir oranda sporculara aktarılmaktadır (Okay, 1998, s.39).

1.3.2.7. Tazminat Ödemeleri

Profesyonel sporcuların profesyonel sporcu sözleşmesi ile spor kulüplerine bağlı olmaları, bir tür hizmet sözleşmesi ile spor kulübüne bağlı olmalarını ifade etmektedir. Bununla birlikte hizmet sözleşmeleri, taraflardan herhangi birinin ya da her ikisinin de talebi ile feshedilebilmektedir. Hizmet sözleşmesinin feshedilmesi dolayısıyla da taraflardan herhangi birinin zarar görmesi söz konusuysa ve eğer sözleşmede de yer

almaktaysa; sözleşmenin feshedilmesinden kaynaklanan cezai şartın, zarara neden olan tarafça ödenmesi gerekmektedir. Eğer fesihden kaynaklı olarak belirli bir cezai şart hükmü sözleşmede yer almamaktaysa da; sözleşmenin feshi dolayısıyla zarar gören tarafın, sözleşmeyi fesheden ve zarara neden olan taraftan uygun bir tazminat ödenmesini talep etme hakkı bulunmaktadır. Tazminat miktarının belirlenmesi konusunda sorun yaşanması durumunda ise, konunun yasal sürece intikal ettirilmesi söz konusudur (Genç, 1998, s.122).

Tazminat ödemesi de bu doğrultuda; spor kulübü ile profesyonel sporcu arasındaki profesyonel sporcu sözleşmesinden kaynaklanan tazminat talep etme hakkını ifade etmektedir. Bu doğrultuda eğer spor kulübü ile profesyonel sporcu arasındaki profesyonel sporcu sözleşmesinde; sözleşmenin haksız feshi durumunda sporcuya tazminat ödenmesi öngörülmekteyse, sporcuya ödenen bu tazminat da sporcu gelirleri arasında değerlendirilmektedir (Küçükgüngör, 2007, s.52).

1.3.2.8. Sporculara Demirbaş Olarak Verilen Giyim Eşyaları ve Spor Malzemeleri

Resmi ya da özel kurum ve kuruluşlar tarafından hizmet erbabına iş icabı demirbaş olarak verilen ve işten ayrılma durumunda geri alınan giyim eşyalarının ve malzemelerinin ücreti, iş görenlerin ücretine dâhil edilmemektedir. Söz konusu edilen bu durum, spor kulüpleri tarafından sporculara demirbaş olarak verilen giyim eşyaları ve spor malzemeleri de dâhildir. Bu bağlamda spor kulüpleri tarafından sporculara demirbaş olarak verilen giyim eşyaları ve spor malzemeleri, sporcuların elde ettikleri ücrete dâhil edilmemekte ve spor kulüplerinin maddi destekleri kapsamında değerlendirilmektedir (Başaran ve Atay, 2003, s.345).

Futbolculara demirbaş olarak verilen giyim eşyaları ve spor malzemeleri, sporun kuralı gereği saha içerisinde ve saha dışında zorunlu olarak kullanılması gereken eşyaları ve malzemeleri ifade etmektedir. Futbolcuların demirbaş olarak kullandıkları spor malzemeleri, futbol antrenman malzemeleri ve futbol saha malzemeleri kapsamında değerlendirilebilmektedir. Futbolcuların demirbaş olarak kullandıkları giyim eşyaları ise; kramponlar, antrenman yelekleri, antrenman formaları ve müsabaka formaları, şort, çorap, dizlik, kaleci eldiveni, kaleci şapkası, oyuncu gözlüğü, yüz maskesi vb. kapsamında ifade edilebilmektedir (Hacıköylü, 2001, s.41).

1.3.2.9. Bedelsiz Sağlanan Konut, Taşıt, Ev Eşyası, Gıda, Giyim, Yol Parası vb. Gibi Maddi Destekler

Sporcu ödemeleri ya da ücretleri; nakit olarak ödenebildiği gibi, ayın olarak da yapılabilmektedir. Bu doğrultuda sporcu ücretlerine ilişkin ödemelerin nakit dışında; gayrimenkul ya da konut, taşıt, ev eşyası, gıda, giyim, yol parası vb. kapsamında yapılması olası olabilmektedir. Sporcu ücretlerinin söz konusu edilen bu kapsamda ödenmesi durumunda; verilen ayınlar, verildikleri gün ve verildikleri yerdeki ortalama perakende ederlerine göre değerlendirilmektedir. Sporcu ücretlerinin konut tedariki ya da gayrimenkul ile yapılması durumunda ise; konutun emsal kirası ya da gayrimenkulün emsal bedeline göre değerlendirilme kapsamındaki tutar, sporcu ücretine mahsup edilmektedir. Belirtilen bu çerçevede sporcu ücretleri kapsamında değerlendirilen gayrimenkul ya da konut, taşıt, ev eşyası, gıda, giyim, yol parası vb., spor kulüplerinin maddi desteklerine ilişkin ele alınmaktadır (Tosun – Tunç, 2014, s.57).

Spor kulüplerinin sporcu ödemelerini gayrimenkul ya da konut, taşıt, ev eşyası, gıda, giyim, yol parası vb. ile yapmaları yanında; spor kulüplerinin sporcularına, bedelsiz sağlanan konut, taşıt, ev eşyası, gıda, giyim, yol parası vb. gibi maddi destekler sağlamalarından da söz edilebilmektedir. Belirtilen bu maddi desteklerin ise, genel olarak spor kulüplerinin sporcularını ödüllendirmelerine yönelik sağlanabildiği görülmektedir (Küçük, 1997, s.83).

1.3.2.10. Sosyal Güvenlik ve Sağlık Sigortası

Sosyal güvenlik; belirli sosyal risklerin neden olabileceği gelir kayıplarına ve gider artışlarına karşı, tüm bireylerin güvenliklerinin sağlanması olarak tanımlanabilmektedir (Aydın, 2013, s.130). Spor kulüplerinin sporcularına sağladığı maddi destekler kapsamında değerlendirilen sosyal güvenlik uygulamaları da bu doğrultuda; sporcu sağlığı ile ilgili gerekli tedbirlerin alınmasını, sporcu sağlık merkezleri tesis edilmesini ya da ettirilmesini, işletilmesine yardımcı olunmasını, sporcuların sigortalanması işlemlerinin gerçekleştirilmesini ve başarılı sporculara aynı ve nakdi yardımlarda bulunulmasını ifade etmektedir (Baştürk, 2007, s. 56).

Spor kulüplerinin sporculara yönelik söz konusu ettikleri sosyal güvenlik uygulamaları kapsamında; hastalık, doğum, iş kazası, işsizlik ve sakatlık nedeniyle

gündeme gelebilecek ekonomik ve sosyal sorunlara yönelik önlemler alınmasını ve yardımda bulunulmasını kapsamaktadır. Sosyal güvenlik kapsamında değerlendirilebilen sağlık sigortası da; sporculara ilişkin ödenen belirli bir ücret ya da prim karşılığında, önceden belirlenmiş olan konulara ilişkin risklerin gerçekleşmesi durumunda oluşabilecek gereksinimlerin karşılanmasına yönelik yapılan ve sporcuların bağımsız bir hukuki talep hakkı elde etmelerini sağlayan sigorta uygulaması kapsamındaki sözleşmeyi ifade etmektedir (Balcı, 2013, s.192).

1.3.2.11. İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları

30.06.2012 tarih ve 28339 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 20.06.2012 tarih ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu doğrultusunda; kamu ve özel sektöre ait tüm işlerde ve işyerlerindeki işveren ve işveren yetkilileri ile çırak stajyerler de dâhil olmak üzere, faaliyet koluna bakılmaksızın tüm çalışanların iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması hükme bağlanmaktadır.

Profesyonel sporcular da, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında söz konusu edilen hususlara endeksli değerlendirilmektedir. Dolayısıyla spor kulüpleri, profesyonel sporcuların da 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’na tabi olmaları doğrultusunda; yaptıkları işten, çalışma koşullarından ve kullandıkları araç, gereç ve malzemelerden kaynaklanabilecek tehlikelere karşı, yaşamının ve sağlığının korunmasına yönelik tedbirleri almakla yükümlüdürler. Bu doğrultuda da spor kulüpleri, sporcularının daha sağlıklı ve güvenli çalışabilecekleri ortamı tesis etme yükümlülüğü taşımaktadırlar.

Profesyonel spor sözleşmeleri kapsamında da spor kulüplerine; hastalık ve sakatlığa ilişkin sözleşme maddelerindeki esaslar dâhilinde, sporcuların sağlığı ile ilgilenme ve müsabaka, antrenman, kamp ve seyahatlerde konu ile ilgili tedbirleri alma yükümlülüğü getirilmektedir (Balcı, 2013: 197). Bununla birlikte spor kulüplerinin sporcuların iş sağlığı ve güvenliğini sağlamalarına yönelik hususlar, söz konusu edilen bu belirlemelerle sınırlandırılmamaktadır. Bu doğrultuda risk değerlendirmesi yapma yükümlülüğü, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili denetimleri gerçekleştirme yükümlülüğü, sporculara iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitim verme yükümlülüğü, sporcuları iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ile ilgili bilgilendirme yükümlülüğü, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili örgütlenme sağlama yükümlülüğü, sporcuları sağlık kontrolüne tabi tutuma yükümlülüğü, iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları konusunda sporcuların görüşlerini

alma ve iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına sporcuların dâhil edilmesini sağlama yükümlülüğü de, spor kulüplerinin iş sağlığı ve güvenliği bağlamındaki yükümlülükleri arasında yer almaktadır (Bostancı, 2013, ss.142 – 143).

2.BÖLÜM

PERFORMANS VE TAKIM PERFORMANSINI ETKİLEYEN ETMENLER

2.1 Performans ve Sportif Performans Kavramlarının Tanımı

Genel olarak performans, birinin veya bir şeyin ne kadar iyi davrandığını veya çalıştığını açıklamak için kullanılan bir terimdir. Örneğin, bir performans değerlendirmesinde, bir çalışan bir işi ne kadar iyi yaptığına göre derecelendirilir. Bilgisayarlarda performans, bilgisayarın işlemlerini ne kadar hızlı gerçekleştirdiğinin ve hatalarla karşılaşp karşılaşmadığının bir derecesidir. Spor performansı, biyomekanik fonksiyon, duygusal faktörler ve antrenman tekniklerinin karmaşık bir karışımıdır. Atletik bir bağlamdaki performans, bir sporcunun performansını mükemmelliğe veya başarıya doğru ilerleme olarak ölçtüğü mükemmellik arayışını temsil eden popüler bir çağrışıma sahiptir.

2.2 Performans Türleri

Çevre koşulları ve bireysel özelliklerden kaynaklanan motor boyuttaki gözlenebilir ve kalıcı davranış değişikliğidir (Anshel MH (Ed), 1991).

2.2.1 İş Performansı

İş performansı, bir kişinin bir işi iyi yapıp yapmadığını değerlendirir. Endüstriyel ve örgütsel psikolojinin bir parçası olarak akademik olarak incelenen iş performansı, aynı zamanda insan kaynakları yönetiminin bir parçasını oluşturur. Performans, organizasyonel sonuçlar ve başarı için önemli bir kriterdir. John P. Campbell, iş performansını bireysel düzeyde bir değişken veya tek bir kişinin yaptığı bir şey olarak tanımlar. Bu, onu daha yüksek seviye değişkenler olan organizasyonel performans veya ulusal performans gibi daha kapsamlı yapılardan ayırır. (Palo Alto ,1990,s. 687-732).

Temel iş boyutlarının psikolojik durumlar üzerine etkisi gerek iş gören gerek organizasyon açısından sonuçlar doğuracaktır. Eğer beş temel boyutun psikolojik durumlara etkisi olumlu ise, yüksek içsel motivasyon, yüksek kalitede iş performansı,

işten yüksek düzeyde tatmin sağlanacak, devamsızlık ve işgücü devri azalacaktır. (Çağlar Dogru,2010; s. 87)

2.2.2 Görev Performansı

Görev performansı, çalışanların görev tanımları doğrultusunda sergiledikleri performansa işaret ederken; bağlamsal performans ise çalışanların yükümlülükleri dışında sergiledikleri ve kurumsal bütünlüğe katkı sağlayan performans boyutu olarak tanımlanmaktadır (Onur Ünlü,2011, s.183). Görev performansı; örgütte, çalışanların yasal iş tanımında yer alan temel eylemlerin ve görevlerin yerine getirilmesine ilişkin performanstır (Befort ve Hattrup, 2003). Görev performansı, çalışanların davranış ve eylemlerinin, örgütün mal ya da hizmet üretimi için temel çalışma alanındaki amaçlarına ulaşması için, teknik anlamda sağladığı katkı düzeyi olarak tanımlanmaktadır (Borman ve Motowidlo, 1993; Motowidlo ve Van Scooter, 1994). Bir başka tanımda yine görev performansı, bir işten diğerine değişebilen özellikte, bu işlerin görülmesinde rol oynayan temel sorumlulukların eyleme dönüşmesine ilişkin performans olarak ele alınmıştır (Jawahar ve Carr, 2006). Görev performansı, örgütün mal veya hizmet üretilmesini sağlayan teknik işleyişine ilişkin işleri kapsamaktadır (Motowidlo ve diğerleri, 1997). Çalışanlar, bu işlere ilişkin eylemlerini, ya teknik süreçte yapılması gerekenleri uygulayarak doğrudan, ya da ihtiyaç duyulan malları ve hizmetleri sağlayarak dolaylı yoldan katkıda bulunarak gerçekleştirirler (Borman ve Motowidlo, 1997).

2.2.3 Bağlamsal Performans

İşletmelerin kendi varlıklarını korumaları ve sürdürebilmeleri, o örgütte çalışanların performansına bağlıdır. Diğer bir ifadeyle örgütün sürekliliği için çalışanların verimli ve etkin biçimde çalışmaları gerekmektedir (Onay, 2011). Görev performansı, belirli bir işin gereklerinin yerine getirilmesi ile oluşurken; bağlamsal performans ise yapılan iş ne olursa olsun örgütün hedeflerine ulaşabilmesi ve başarılı olabilmesi için çalışanların gönüllü davranışlarını içermektedir (Onay, 2011; Borman ve Motowidlo, 1993; Motowidlo vd., 1997).

2.3 Sportif Performans Bağlamında Bireysel Performans ve Takım Performansı

2.3.1 Profesyonel Sporcularda Bireysel Performans

Bireysel performans sporcuya özel olarak atfedilen performans hedefleri anlamına gelir. Takım sporları içerisinde olsa bile sporcular bireysel olarak değerlendirilebilir. Örneğin bir sporcunun müsabaka içerisinde yapmış olduğu olumlu olumsuz paslar, koşu mesafeleri, oyun içerisinde kaldığı süre sporcunun bireysel performansını gösterebilir. Günümüzde gelişen spor performansı sportif performansın sınırlarını zorlamakta ve fiziksel olarak en üst noktaya gelmeyi hedeflenmektedir. Bu nedenle sporcular gerek sezon öncesinde gerekse de sezon içerisinde özel antrenörler eşliğinde çalışmaktadır.

2.3.1.1 Profesyonel Sporcularda Bireysel Performansı Etkileyen Faktörler

Bireysel performansı etkileyen faktörler, içsel faktörler ve dışsal faktörler olarak ikiye ayrılır.

İçsel faktörler:

- sporcunun yaşı
- Bedenin Kendini Onarma Kapasitesi
- Otonom Sinir Sistemi
- Biyolojik Ritim:
- Geçirilmiş Sakatlıklar ve Hastalıklar:
- Psikolojik Faktörler

Performansı Etkileyen Dışsal Faktörler

- İklim ve Çevre Şartları
- Fiziksel Antrenman Programlaması
- Sezon Planlaması:

- Yükleme/Dinlenme Döngüsü
- Antrenman Yeri
- Antrenör
- Antrenman Metotları ve Ekipmanları
- Rakip
- Seyirci
- Hakem (Serdar Samur,2018,s.4-11).

2.3.2 Spor Kulüplerinde Takım Performansı

2.3.2.1 Spor Kulüplerinde Takım Performansını Etkileyen Faktörler

Yüksek performanslı ve etkin bir takım oluşturabilmek için yapılması gereken pek çok şey vardır. Öncelikle hedef ve amaçlar çok iyi belirlenip ona uygun bir takım tipi seçilmeli sonra organizasyon geliştirilmelidir (Oakland, 1993: 337). Bateman ve diğerleri etkili takım çalışmasını ölçmek için 7 faktörlü bir ölçek geliştirmişlerdir. Bu faktörler;

- takım sinerjisi,
- performans amaçları,
- yetenekler,
- kaynak kullanımı,
- kaliteye odaklanma,
- yeniliğe odaklanma
- etkili liderliktir (Dirks, 2000: 1004-1012)

2.4 Spor Kulüplerinde Bireysel Performansın ve Takım Performansının Değerlendirilmesinde Kullanılan Yöntemler

2.4.1 Antropometrik ve Fizyolojik Ölçümler

Antropometrinin temel unsurları boy, kilo, baş çevresi, vücut kitle indeksi (VKİ), adipoziteyi değerlendirmek için vücut çevresi (bel, kalça ve uzuvlar) ve deri kıvrım kalınlığıdır. Fiziksel ölçümler ise kuvvet, dayanıklılık, surat, hareketlilik, koordinasyon ve esneklik gibi kondisyonel özellikleri içerir.

2.4.2 Performans ve Temel Verimlilik Testleri

Yapılan antrenman ve çalışmaların gelişime olan etkisini incelemek adına verimlilik testleri yapılır. Performansı ölçmek için vücudun temel motorik özelliklerini ölçen testlerdir. Bunlar dayanıklılık, sürat, çeviklik, çabukluk, kuvvet, esneklik, denge ve koordinasyondur. Performansınızın gelişmesi için bu yedi özelliğinizi geliştirmeniz gerekmektedir. Bu sekiz özellikler ile ilgili bazı testleri sizin için yazıp açıklayacağım. Bu testlerden bazıları Dayanıklılık Performans Testleri, Sürat Performans Testleri, Çeviklik Performans Testleri, Kuvvet Performans Testleri, Esneklik Performans Testleri, Denge Performans Testleri, Koordinasyon Performans Testleri ve Çabukluk Performans Testleridir.

2.4.3 Metabolik Testler ve Sportif Hareket Analizi

Metabolik test, bireyin egzersize verdiği fizyolojik tepkiyi ölçer. Bu testlerde Kalp Atım Hızı, Kan Basıncı, Bazal Metabolizma, Fiziksel aktivite, Kan Değerleri ve hormonal Değerle ölçülür (Cem Çetin,2008).

2.4.4 Maç Analizi

Günümüzde maç analiz sistemleri, yüksek kare yakalama özelliğine sahip çok sayıda kamera ile görüntülenen maç ve antrenmanlarda oyuncuların performanslarının değerlendirilmesi temeline dayanmaktadır (Bülent Bayraktar ve Mehmet Kurtoğlu ,2004, s. 289).

Bu bağlamda oynanmış ya da devam eden bir müsabakada kendi takımı ya da rakip takımın oyun anlayışlarını bireysel veya bütün olarak ele alarak performansların

değerlendirildiği bir yöntemdir. Bununla birlikte kendi takımı ya da rakip takımın etkili ve zayıf yönlerini, taktik ve oyun anlayışlarını, antrenman planlamasını dizayn etmek mümkündür.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

Spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin takım performansına etkilerinin incelenmesine yönelik yapılan bu araştırmanın materyal ve yöntem bölümünde araştırmanın modeli, yığın ve örneklem, araştırmada kullanılan veri toplama yöntemi, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasında kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler açıklanmaktadır. Bu kapsamda, bu tez araştırmasının araştırma deseni öncelikli olarak ekte sunulan sorular çerçevesinde nitel araştırma ve takım oyuncularına dağıtılan anket soruları kapsamında nicel araştırmaların ve yine maç analizi kapsamında ikincil veri analizini de kapsayacak şekilde karma (mixed) araştırma tekniği olarak tayin edilmiştir.

3.1 Araştırmanın Hipotezleri

Hipotez 1: Spor kulüplerinin takımlara sağlamış olduğu sosyal destekler arasında fark vardır.

Hipotez 2: Spor kulüplerinin takımlara sağlamış olduğu maddi destekler arasında fark vardır.

Hipotez 3: Spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin takım performansına pozitif bir etkisi vardır.

3.2 Yığın ve Örneklem

Spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin takım performansına etkisini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmanın evreni; Türkiye’ de bulunan 2022-2023 sezonunda Türkiye Futbol Liglerinde Futbol Federasyonu tarafından tescil edilen kulüp oyuncuları ve antrenörleridir. Bu evrenin içinden seçilen örneklem, 1. Ligden 1, 2. Ligden iki ve 3. Ligden iki olmak üzere, toplamda 5 farklı futbol kulübü, planlı seçim tekniği ile seçilmiştir. Araştırmaya 1. ligden 27, 2. ligden 33 ve 3. ligden 40 sporcu ve antrenör

olmak üzere toplam 100 erkek katılım sağlamıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 28,8' dir. Ayrıca araştırmaya katılan sporcu ve antrenörler ortalama 16,2 yıldır sporun içerisinde yer almaktadırlar.

3.3 Veri Toplama Aracı

Araştırma verilerinin toplanması amacıyla, yapılan araştırmaya temel oluşturmak üzere araştırma konusu ile ilgili konularda yayımlanmış çeşitli kitap, makale ve araştırmalar incelenerek alan yazın taraması yapılmış ve anket için uygun olabilecek literatürden elde edilen bilgiler ışığında nitel sorular hazırlanmıştır.

3.4 Verilerin Analizi

Anket uygulaması dijital ortamda mobil ya da mail yoluyla oluşturulmuş link üzerinden araştırmacı tarafından yapılmıştır.

Bilgi toplama aracı ile elde edilen ve bilgisayara aktarılmış olan veriler araştırmanın amacı kapsamında yanıtları aranan sorulara yönelik olarak uygun biçimde çözümlenmiştir. İstatistiksel teknikler olarak sayı dağılımı ve yüzdeleri hesaplanmış olan veriler çizelgelerde gösterilmiş ve SPSS programı ile analiz edilmiştir.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1 Bulgular

Bu bölümde araştırma konusu, amacı ve yöntemi çerçevesinde oluşturulan ankete araştırma örnekleminde yer alan sporcu ve antrenörlerin verdikleri cevaplara göre elde edilen verilerin çözümlenmesi çizelgeler ile ortaya konulacak, frekans dağılımları çerçevesinde çözümlenerek yorumlanacaktır. Ancak bu araştırmaya katılan sporcu ve antrenörler hakkında daha ayrıntılı bilgiler sunabilmek amacıyla, kişisel bilgiler olarak adlandırabileceğimiz, deneklerle ilgili ve tanııcı nitelikler üzerinde durulmuştur. Bu sebeple araştırma grubundaki sporcu ve antrenörlerin yaş, cinsiyet, spor kulübü adı, aynı kulüpteki görev süreleri, kaç yıldır spor yaptıkları ve antrenör olarak görev yapma / profesyonel futbol oynama süreleri ile ankette elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

4.1.1 Araştırmaya Katılan Sporcu ve Antrenörlerin Kişisel Bilgileri

Bu bölümde araştırmaya katılan sporcu ve antrenörlerin demografik özelliklerine yer verilecektir.

4.1.1.1 Araştırma Grubunun Yaş Durumları

Araştırmaya katılan sporcu ve antrenörlerin yaş durumlarına göre dağılımları dört ayrı grupta incelenmiştir. Bu tablo 1' de gösterilmiştir.

Tablo 1.
Araştırma Grubunun Yaş Durumları

YAŞ	S	%
18 – 22	37	37
23 – 27	17	17
28 – 32	16	16
33 – Yukarısı	30	30
TOPLAM	100	100

Araştırma gurubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin yaş kategorileri değerlendirildiğinde Çizelge 5.1.1.1' deki verilerden hareketle örnekleme de yer alan sporcu ve antrenörlerin %37' si 18-22 yaş, %17'si 23-27 yaş, %16' sı 28-33 yaş ve %30' u 33 ve yukarısı yaş grubunda oldukları görülmüştür. Elde edilen verilere göre sporcu ve antrenörlerin yaş dağılımının (%67) 18-22 ve 33 ve yukarısı yaşlarda yoğunlaştığı belirlenmiştir. Ayrıca sporcu ve antrenörlerin yaş ortalaması 28,8' dir.

4.1.1.2 Araştırma Grubunun Cinsiyet Durumları

Araştırmaya katılan sporcu ve antrenörlerin cinsiyet durumlarına göre dağılımları tablo 2' de görüldüğü gibidir.

Tablo 2.
Araştırma Grubunun Cinsiyet Durumları

CİNSİYET	S	%
Erkek	100	100
TOPLAM	100	100

Araştırma gurubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin tamamı erkeklerden (% 100) oluşmaktadır.

4.1.1.3 Araştırma Grubunun Kulüp Durumları

Araştırmaya katılan sporcu ve antrenörlerin mevcut kulüp durumlarını gösteren bulgular tablo 3' te verilmiştir.

Tablo 3.
Araştırma Grubunun Kulüp Durumları

KULÜP	S	%
A Kulübü (1.Lig)	27	27
B Kulübü (3.Lig)	21	21
C Kulübü (3.Lig)	19	19
D Kulübü (2.Lig)	18	18
E Kulübü (2.Lig)	15	15
TOPLAM	100	100

Araştırma gurubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin kulüp durumları kategorileri değerlendirildiğinde Çizelge 5.1.1.3' teki verilerden hareketle örnekleme

yer alan sporcu ve antrenörlerin %27' si A kulübünde (1.Ligde), %21'i B kulübünde (3.Ligde), %19' C kulübünde (3.Ligde), %18'i D kulübünde (2.Ligde) ve %15'inin de E kulübünde (2.Ligde) oldukları görülmüştür.

4.1.1.4 Araştırma Grubunun Mevcut Kulübünde Görev Alma Süreleri

Araştırma gurubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin mevcut kulübünde görev alma süreleri 4 kategoride incelenmiştir. Bu veriler tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.
Araştırma Grubunun Mevcut Kulübünde Görev Alma Süreleri

Mevcut Kulübündeki Süreleri	S	%
1 Yıl	41	41
2 – 5 Yıl	36	36
6 – 10 Yıl	14	14
11 Yıl ve Yukarısı	9	9
TOPLAM	100	100

Elde edilen verilere göre araştırma gurubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin mevcut kulübünde görev alma sürelerinin (%77) 1 Yıl ve 2-5 Yılda yoğunlaştığı belirlenmiştir.

4.1.1.5 Araştırma Grubunun Kaç Yıldır Spor Yaptıkları Süreleri

Araştırma gurubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin kaç yıldır spor yaptıkları 4 kategoride incelenmiştir. Bu veriler tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.
Araştırma Grubunun Kaç Yıldır Spor Yaptıkları Süreleri

SPOR YAPMA SÜRELERİ (YIL)	S	%
1 - 6 Yıl	4	4
7 – 12 Yıl	33	33
13 – 18 Yıl	35	35
19 ve Yukarısı	28	28
TOPLAM	100	100

Elde edilen verilere göre sporcu ve antrenörlerin ortalama 16,2 yıldır sporun içerisinde oldukları belirlenmiştir.

4.1.1.6 Araştırma Grubunda Bulunan Sporcu ve Antrenörlerin Görev Yapma / Profesyonel Futbol Oynama Süreleri

Araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin görev süreleri bir bütün olarak birlikte ele alınmıştır.

Tablo 6.
Araştırma Grubunda Bulunan Sporcu ve Antrenörlerin Görev Yapma / Profesyonel Futbol Oynama Süreleri

ANTRENÖR OLARAK GÖREV YAPMA / FUTBOL OYNAMA SÜRELERİ	S	%
1 Yıl	16	16
2 – 5 Yıl	25	25
6 – 10 Yıl	30	30
11 Yıl ve Yukarısı	29	29
TOPLAM	100	100

Araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin, antrenör olarak görev yapma / profesyonel futbol oynama süreleri birlikte değerlendirildiğinde tablo 6' daki verilerden hareketle, %16' sının 1 Yıl, %25'inin 2-5 Yıl, %30'unun 6-10 Yıl ve %29'unun da 11 Yıl ve Yukarısı olarak görev aldıkları / futbol oynadıkları görülmüştür.

4.2 Takım İlişkili Elde Edilen Sosyal Destek Ölçeği

Tablo 7.
Spor kulübümüz, takımınıza konfor ve güvenlik sağlar.

SEÇENEKLER	0 Hiç	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	0	7	9	22	62	100

Tablo 7’ de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, takımınıza konfor ve güvenlik sağlar” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %62’ sinin “Oldukça Çok”, %22’sinin “Çok”, %9’ unun “Kararsızım”, %7’sininde “Kısmen” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen cevaplara bakıldığında büyük bir çoğunluğun spor kulüplerinin mevcut tesislerinde yada yolculuklarında, kamp ve deplasman konaklamalarında yeterli konfor ve güvenlik hizmeti sağladığını söyleyebiliriz.

Tablo 8.
Spor kulübümüz, daima takımınızın yanındadır.

SEÇENEKLER	0 Hiç	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	1	20	9	28	42	100

Tablo 8’ de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, daima takımınızın yanındadır” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %42’ sinin “Oldukça Çok”, %28’sinin “Çok”, %9’ unun “Kararsızım”, %20’sininde “Kısmen” ve %1’ nin de “Hiç” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen

cevaplara bakıldığında büyük bir çoğunluğun spor kulüplerinin iyi yada kötü performans durumlarında takımlarına sahip çıktıkları, destekledikleri söylenebilir.

Tablo 9.
Spor kulübümüz, takımınızı önemser.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	0	9	5	21	65	100

Tablo 9’ de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, takımınızı önemser” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %65’ inin “Oldukça Çok”, %21’inin “Çok”, %5’ inin “Kararsızım”, %9’unun da “Kısmen” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen cevaplara bakıldığında büyük bir çoğunluğun spor kulüplerinin takımlarını oldukça önemsedini düşündüğünü söyleyebiliriz.

Tablo 10.
Spor kulübümüz, takımınız için endişelendiğini gösterir.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	2	22	7	29	40	100

Tablo 10’ de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, takımınızın için endişelendiğini gösterir” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %40’ ının “Oldukça Çok”, %29’unun “Çok”, %7’ sinin “Kararsızım”, %22’sinin “Kısmen” ve %2’ sinin de “Hiç” seçeneklerinde görüş

bildirmişlerdir. Verilen cevaplara bakıldığında büyük bir çoğunluğun spor kulüplerinin takımları için endişelendiğini söyleyebiliriz. Bununla birlikte verilen bu tepkinin sporcu ve antrenör performansı üzerine verdiği artı ve eksiler düşünülmelidir.

Tablo 11.
Spor kulübümüz, olumlu yönleri pekiştirir.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	4	31	27	20	18	100

Tablo 11’ de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, olumlu yönleri pekiştirir” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %31’ nin “Kısmen”, %27’ sinin “Kararsızım”, %20’ sinin “Çok”, %18’inin “Oldukça Çok” ve %4’ ünün de “Hiç” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen cevaplara bakıldığında %69’ un kısmen, çok ve oldukça çok seçenekleri, %31’ nde hiç ve kararsızım seçeneklerini seçtikleri görülmüştür.

Tablo 12.
Spor kulübümüz, takım saygısını geliştirir.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	0	17	14	36	33	100

Tablo 12’ da görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, takım saygısını geliştirir” şeklinde hazırlanan soruya

verdikleri cevaplarda %36' sı “Çok”, %33' ü “Oldukça Çok”, %17' si “Kısmen” ve %14' ü de “Kararsızım” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 13.
Spor kulübümüz, baskıyla başa çıkabilmeniz için takıma güven aşılar.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	7	20	21	31	21	100

Tablo 13' de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, baskıyla başa çıkabilmeniz için takıma güven aşılar ” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %31' i “Çok”, %21' i “Oldukça Çok” ve aynı oranda “Kararsızım”, %20' si “Kısmen” ve %7' si de “Hiç” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen cevaplara bakıldığında %72' sinin kısmen, çok ve oldukça çok seçenekleri, %28' inin de hiç ve kararsızım seçeneklerini seçtikleri görülmüştür.

Tablo 14.
Spor kulübümüz, takımınızın yeterlik hissini arttırır.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	7	25	29	21	18	100

Tablo 14' de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, takımınızın yeterlik hissini arttırır” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %29' u “Kararsızım”, %25' i “Kısmen”, %21 “Çok”, %18' i “Oldukça Çok” ve %7' si de “Hiç” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen

cevaplara bakıldığında %64 oranda spor kulüplerinin sporcu ve antrenörlerine olan güvenlerini, inançlarını ve desteklerini takımına hissettirdiklerini buna karşın %36'lık bir kısmında kararsız ve hiç seçeneklerini verdiklerini söyleyebiliriz.

Tablo 15.
Spor kulübümüz, takımımıza yapıcı eleştiriler sağlar.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	10	32	23	21	14	100

Tablo 15' da görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin "Spor kulübümüz, takımımıza yapıcı eleştiriler sağlar" şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %32' si "Kısmen", %23' ü "Kararsızım", %21 "Çok", %14' ü "Oldukça Çok" ve %10' u da "Hiç" seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 16.
Spor kulübümüz, takımımıza taktik önerilerde bulunur.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	13	49	5	19	14	100

Tablo 16' da görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin "Spor kulübümüz, takımımıza taktik önerilerde bulunur" şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %49' u "Kısmen", %19' u "Çok", %14' ü "Oldukça Çok", %13' ü "Hiç" ve %5' i "Kararsızım" seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen cevaplara bakıldığında büyük bir çoğunluğun spor kulüplerinin takımlarına taktik önerilerde

bulduğunu söyleyebiliriz. Ancak bunun takım performansına etkisi sorgulanabilir. Taktik öneriyi antrenör – teknik ekip mi verir yoksa spor kulübü ve yöneticileri mi?

Tablo 17.
Spor kulübümüz, takımımıza yarışma koşullarındaki performansı hakkında öneri verir.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	3	48	6	27	16	100

Tablo 17’ de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, takımımıza yarışma koşullarındaki performansı hakkında öneri verir” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %48’ i “Kısmen”, %27’ si “Çok”, %16’ sı “Oldukça Çok” , %6’ sı “Kararsızım” ve %3’ ü de “Hiç” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen cevaplara bakıldığında büyük bir çoğunluğun spor kulüplerinin takımlarına yarışma performansları hakkında öneri verdiklerini söyleyebiliriz. Bu sayede spor kulüpleri takımlarıyla iletişim kurabilir ve performanslarını değerlendirebilir.

Tablo 18.
Spor kulübümüz, kötü performans sergilediğinde takımımıza tavsiyede bulunur.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	4	39	4	32	21	100

Tablo 18’ de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, kötü performans sergilediğinde takımımıza tavsiyede bulunur” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %39’ u “Kısmen”, %32’ si “Çok”, %21’ i “Oldukça Çok” , %4’ ü “Kararsızım” ve aynı oranda “Hiç” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen cevaplara bakıldığında büyük bir çoğunluğun spor kulüplerinin kötü performans sergilediğinde takımlarına tavsiyede bulunduğunu söyleyebiliriz. Bu durumda kurulan iletişim büyük önem taşır. Çünkü varolan kötü performans üzerine yapılacak olumlu yada olumsuz eleştiriler takımın gelecekteki durumuna da yön verebilir.

Tablo 19.
Spor kulübümüz, takımımıza antrenman ve maç yolculuklarında yardım eder.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	0	2	1	34	63	100

Tablo 19’ de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, takımımıza antrenman ve maç yolculuklarında yardım eder” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %63’ ü “Oldukça Çok”, %34’ ü “Çok”, %2’ si “Kısmen” ve %1’ de “Kararsızım” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen

cevaplara bakıldığında büyük bir çoğunluğun spor kulüplerinin takımlarına antrenman ve maç yolculuklarında yardım ettiği söylenebilir.

Tablo 20.
Spor kulübümüz, takımımızı konsantre olması için rahat kalması adına görevlere yardım eder.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	2	7	5	44	42	100

Tablo 20' de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, takımımızı konsantre olması için rahat kalması adına görevlere yardım eder” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %44’ ü “Çok”, %42’ si “Oldukça Çok”, %7’ si “Kısmen”, %5’ i “Kararsızım” ve %2’ si de “Hiç” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 21.
Spor kulübümüz, müsabakalarda takımımız için bir şeyler yapar.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	2	32	31	19	16	100

Tablo 21' de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, müsabakalarda takımımız için bir şeyler yapar” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %32’ si “Kısmen”, %31’ i “Kararsızım”, %19’ u “Çok”, %16’ sı “Oldukça Çok” ve %2’ si de “Hiç” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 22.
Spor kulübümüz, müsabakaların organizasyonu ve planlamasında takımımıza yardım eder.

SEÇENEKLER	0 HİÇ	1 KISMEN	2 KARARSIZIM	3 ÇOK	4 OLDUKÇA ÇOK	TOPLAM
CEVAP	0	3	3	19	75	100

Tablo 22’ da görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan sporcu ve antrenörlerin “Spor kulübümüz, müsabakaların organizasyonu ve planlamasında takımımıza yardım eder” şeklinde hazırlanan soruya verdikleri cevaplarda %75’ i “Oldukça Çok”, %19’u “Çok”, %3’ ü de “Kararsızım” ve aynı oranda “Kısmen” seçeneklerinde görüş bildirmişlerdir. Verilen cevaplara bakıldığında büyük bir çoğunluğun spor kulüplerinin müsabakaların organizasyonu ve planlamasında takımlarına yardım ettiğini söyleyebiliriz.

4.3 Spor Kulüpleri Tarafından Sağlanan Maddi Destekler Tablosu

Bu bölümde araştırmaya katılan sporcu ve antrenörlere spor kulüpleri tarafından sağlanan maddi desteklerin tablosuna yer verilecektir.

Tablo 23.
Spor Kulüpleri Tarafından Sağlanan Maddi Destekler Tablosu

SORULAR	ANKETE KATILIM	UYGUNLUK	TOPLAM %
Sporcu Sözleşmesi	100	100	100
Transfer Ücreti	100	85	85
Aylık Ücret	100	100	100
Prim Ödemeleri	100	91	91
Ödül ve İkramiye Ödemeleri	100	24	24
Sponsorluk Ödemeleri	100	5	5
Tazminat Ödemeleri	100	32	32
Üstün Başarı Gösteren Sporculara Yapılan Ödemeler	100	15	15
Sporculara Demirbaş Olarak Verilen Giyim Eşyaları ve Spor Malzemeleri	100	100	100
Bedelsiz Sağlanan Konut, Taşıt, Ev Eşyası, Gıda, Giyim, Yol Parası vb Gibi Maddi Destekler	100	76	76
Sosyal Güvenlik	100	100	100
Sağlık Sigortası	100	100	100
İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları	100	75	75

Ankete katılım ve verilen cevaplara bakıldığından sporcu ve antrenör sözleşmesi, aylık ücret, sporculara demirbaş olarak verilen giyim eşyaları ve spor malzemeleri, sosyal güvenlik ve sağlık sigortasına %100 oranda işaretleme yapılmıştır. Transfer ücreti kısmında %85 olarak işaretleme yapılmıştır. Bunun nedenleri ise alt

yapıdan A takıma çıkmış ve ilk kez profesyonel sözleşme imzalamış olabilmesi, geçtiğimiz sezon iyi bir performans geçirememiş olması yada sakatlıktan yeni çıkmış olması olabilir. Prim ödemeleri kısmında %91' lik işaretleme yapılmıştır. Burada prim alamayanları kadroya giremeyen yada sakatlanmış oyuncular olarak söyleyebiliriz. Ödül ve ikramiye ödemeleri kısmında %24' lük işaretleme yapılmıştır. Sponsorluk ödemeleri kısmında %5 gibi düşük bir işaretleme yapılmıştır. Tazminat ödemeleri kısmında %32' lik işaretleme yapılmıştır. Buna göre geriye kalan %62' lik sporcu ve antrenörlerin sözleşmelerine tazminat maddesi eklenmediğini söyleyebiliriz. Üstün başarı gösteren sporculara yapılan ödemeler kısmında %15' lik işaretleme yapılmıştır. İşaretleme yapan sporcuların örneğin sözleşmelerine şampiyonluk primi, oynadığı maç sayısı yada attığı gol sayısına göre bu ödemelerden yararlandıkları söylenebilir. Bedelsiz sağlanan konut, taşıt, ev eşyası, gıda, giyim, yol parası vb gibi maddi destekler kısmında %76' lük işaretleme yapılmıştır. İş sağlığı ve güvenliği uygulamaları kısmında ise %75' lik işaretleme yapılmıştır.

Tablo 24.
Spor Kulüpleri Maç Analizleri (Puan Durumları)

TAKIM	MÜSABAKA SAYISI	GALİBİYET	BERABERLİK	MAĞLUBİYET	PUAN	SIRALAMADAKİ YERİ
A TAKIMI (1.Lig)	17	1	4	12	7 (51)	19 (19)
B TAKIMI (3.Lig)	17	10	4	3	34 (51)	2 (18)
C TAKIMI (3.Lig)	17	6	5	6	23 (51)	9 (18)
D TAKIMI (2.Lig)	19	3	4	12	13 (57)	18 (20)
E TAKIMI (2.Lig)	18	4	3	11	15 (54)	17 (19)

Tablo 24' te araştırma konusu olan takımların müsabakalar sonucunda elde etmiş oldukları galibiyet, beraberlik, mağlubiyet, puan ve sıralamadaki yerleri verilmiştir. A takımı oynamış olduğu 17 müsabakadan yalnızca 1' ini kazanabilmiş, 4 müsabakadan beraberlikle ayrılmış, 12 müsabakada da mağlup olmuş ve 19 takımın bulunduğu kendi liginde toplamda 51 puan alması gerekirken 7 puan alarak son sırada yer almıştır. B takımı oynamış olduğu 17 müsabakadan 10' unu kazanmış, 4 müsabakadan beraberlikle ayrılmış, 3 müsabakada da mağlup olmuş ve 18 takımın bulunduğu kendi liginde toplamda 51 puan alması gerekirken durumda 34 puan 2. sırada yer almıştır. C takımı

oynamış olduğu 17 müsabakadan 6' sını kazanmış, 5 müsabakadan beraberlikle ayrılmış, 6 müsabakada da mağlup olmuş ve 18 takımın bulunduğu kendi liginde toplamda 51 puan alması gerekirken 23 puan alarak 9. sırada yer almıştır. D takımı oynamış olduğu 19 müsabakadan 3' ünü kazanmış, 4 müsabakadan beraberlikle ayrılmış, 12 müsabakada da mağlup olmuş ve 20 takımın bulunduğu kendi liginde toplamda 57 puan alması gerekirken 13 puan alarak 18. sırada yer almıştır. E takımı oynamış olduğu 18 müsabakadan 4' ünü kazanmış, 3 müsabakadan beraberlikle ayrılmış, 11 müsabakada da mağlup olmuş ve 19 takımın bulunduğu kendi liginde toplamda 54 puan alması gerekirken 15 puan alarak 17. sırada yer almıştır.

4.4. Hipotezlerin Test Sonuçları

1. Araştırmanın örnekleminde yer alan futbol takımlarına sağlanan sosyal destekler arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0,005$).
2. Araştırmanın örnekleminde yer alan futbol takımlarına sağlanan maddi destekler arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0,005$).
3. Araştırmanın örnekleminde yer alan futbol takımlarına sağlanan sosyal ve maddi desteklerin performanslarını etkileme düzeyi arasında anlamlı bir farklılık A, C, D ve E takımları arasında yoktur ($p>0,005$). Ancak araştırma örnekleminde yer alan B takımının performans düzeyinde diğer 4 takıma göre kısmi destekleme anlamlı bir farklılık vardır ($p<0,005$).

SONUÇ

Bu çalışmada spor kulüplerinin sosyal ve maddi desteklerinin takım performansına etkilerini belirlemek amaçlanmıştır ve bu doğrultuda Türkiye’ de bulunan 2022-2023 sezonunda Türkiye Futbol Liglerinde Futbol Federasyonu tarafından tescil edilen kulüp oyuncularını ve antrenörlerini katılmıştır (1.Ligden 1 Takım, 2. ve 3. Ligden 2’şer Takım). Sporcu ve antrenörlerin vermiş oldukları cevaplara göre; spor kulüplerinin yapmış olduğu sosyal ve maddi desteklerin tek başına performansa etkisinin olmadığı, futbolun içerisinde başarıyı / performansını etkileyen birçok etkenin olduğu ve spor takımlarının birçok bileşenden oluşan kompleks bir yapıda olduğu görülmektedir (Puan Tablosu Grafik 5.4).

Straub (2002) için takım, ortak bir amaca ve ortak performans hedeflerine kilitlenen ve sorumlu oldukları şey konusunda ortak bir yaklaşım belirleyen, birbirlerini tamamlayan özelliklere sahip bireylerin oluşturduğu küçük bir gruptur. Eren (2008) için takım, önceden belirlenmiş hedeflere ulaşmak için bir araya gelmiş, birbirine bağımlı ve birlikte hareket eden iki veya daha fazla kişinin oluşturduğu topluluk olarak tanımlanırken bir başka spor takımı kavramını ise, iki ya da daha fazla bireyin ortak bir kimliğe sahip olduğu, paylaşılan amaçlar hakkında fikir birliği olan, olayların sonuçlarını paylaşan, belirli bir etkileşim ve iletişim yolu sergileyen, grup yapısı hakkında ortak bir algıya sahip, kişisel ve araçsal olarak bağımsız olan ve bireyler arası karşılıklı olan çekicilikle kendilerini bir grup olarak kabul etmeleri olarak tanımlamaktadır (Carron ve Hausenblas, 1998). Bu tanımlardan hareketle, takım; önceden belirlenmiş ortak bir amaca ulaşabilmek için farklı uzmanlık alanlarında farklı becerilere sahip, görevlerinde bağımsız, sonuçların sorumluluğunu paylaşan aralarında iletişim, etkileşim ve uyum olan iki veya daha fazla kişiden oluşan bir topluluk olarak tanımlanabilir.

Çok pahalı yıldız oyuncularından oluşan takımlar, kendilerinden beklenen başarıyı gösteremezken onların yarısı değerindeki takımların onlardan daha başarılı olmalarının sebebi bir amaç birliğine ve bir takım ruhuna sahip olmalarındandır. Vasat oyuncularından oluşan bir takımın, sahaya koyduğu mücadele gücü, inanç, dayanışma, motivasyon gibi özelliklerin yarattığı etkiyle çok kaliteli futbolculardan oluşan bir takımı yenebilmesi bu nedendir. Takım ruhu, parayla satın alınamaz. Para, insanların işlerini yapabilmeleri ve hayatlarını sürdürmeleri için bir araçtır ama onları bir takım yapmaya yetmez. İş dünyasında olsun, sporda olsun bir amaç birliğine varıp fark yaratan takımların dünyanın

her yerinde takdir görmesi, parayla satın alınamayan bir başarıyı ortaya koydukları içindir. Bunun yanı sıra, her şeyden önce bir takımı ortak bir hedefe yönlendiren etkili bir lider lazımdır. Takım içinde “Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için” duygusunun hakim olması gerekir. Takımdaki herkesin birbirini hep “daha iyiye”, “mükemmeli yapmaya” cesaretlendirmesi, olabilecek en iyi sonucu almak için desteklemesi ve kamçılması gerekir.

Sıradışı başarılar, büyük bir adanmışlıkla mücadele eden takım oyuncularıyla elde edilir. Takım olmayı başarabilen, farklı mevkilerde oynasalar bile beraber hareket edebilen, ortak amaçları gerçekleştirebilen spor ekipleri rakiplerinin önlerine geçerek başarıya ulaşabilmektedirler. Donuk (2008) ‘a göre, takımda herkes üzerine düşen görevi tam olarak yapmak zorundadır. Ekip üyelerinden birinin eksik bir iş yapması başarısızlığa zemin hazırlayacaktır. Örneğin, kaleci, savunma ve orta saha oyuncuları çok iyi oynarken forvet hattında görev alan sporcuların kendilerini karşılamaya yeterince verememesi, mücadele etmemesi, diğer arkadaşları ile yardımlaşmaması sonucu oluşacak zayıflık, skoru ve başarıyı doğrudan etkileyecektir. Baltaş (2005), özellikle futbol takımlarında futbolcular dışında hocanın, masörün, doktorun, yöneticinin bir ekip olarak çalışması halinde başarının gerçekleşebileceği üzerinde durmuştur. Bu kişilerin birbirlerini tamamlayıcı özellikte olmaları, açık başarı kriterlerinin oluşturulması ve bunun çevresinde organize olunmasının, iyi bir liderin olması, takım halinde hareket edebilmenin, yeni gelen oyuncularla iyi ilişkiler kurmanın ve kötü koşullarda birbirine destek olabilmenin başarıyı getiren unsurlar olduğunu belirtmiştir. Takımın başarısını etkileyen yollardan biri de takımın iyi yönetilmesinden geçmektedir ve bir futbol takımının iyi bir şekilde yönetilmesinde antrenörlerin sahip olması gereken bazı temel nitelikler vardır. Bunlar, futbolcularla iletişim kurmak veya futbolcular arasındaki iletişimi sağlamak, antrenörün kendi oyun felsefesinin ve oyun mantığının benimsetilmesi çerçevesi içindeki bilgilerdir. Bu nedenle de antrenörler, bu bilgilerle donatılarak ve bilimsel yöntemleri en verimli şekilde kullanarak gelişim içinde olmalıdır. Böylece bir takımın başarılı yönetimi mümkün olacak ve sonunda da sportif başarı ortaya çıkacaktır (Erdem, 2005).

Sporda optimum performansı yakalayabilmek için teknik, taktik çalışmalarla birlikte fiziksel ve mental olarak en üst noktaya erişilebilecek hazırlıkları da yapmak zorunludur. Spor bilimleri ve tıp hem bu sınırı bulmak hem de bu sınırı aşmak yolunda sporcuların yanında yer almaktadır. Temel anlamda bakıldığında, vücudumuzun

egzersize verdiği cevabı, adaptasyonu ve egzersizin oluşturduğu zararı (fizyoloji, fonksiyonel anatomi, spor hekimliği), vücudumuzu nasıl hareket ettiğini (biyomekanik, kinezyoloji), beynimizin ve dolayısı ile sinir sistemimizin olaylar üzerindeki etkisini (nöroloji) bilmek, sporcunun sosyal ve psikolojik durumunu tespit etmek başarı için oldukça önemlidir. Bahsedilen bilimsel disiplinlerin ışığında en etkin motive edici dış uyarılar, ekonomik yeterlilik, yeterli uyku, uygun beslenme, doğru vücut bakımı, dinlenme aralıklarının yeterli olması, boş zamanların doğru değerlendirilmesi, uygun ev koşulları, olumlu alışkanlıklar, düzenli iklim şartları, uygun antrenman malzemesi, uygun zemin, memnuniyet, dengeli cinsel yaşam, gelişmiş esneklik, iyi ısınma, fiziksel ve mental antrenman programları, özel olarak yapılan teknik ve taktik çalışmalar, sportif performansı, dolayısı ile başarıyı en üst düzeye çıkaracaktır.

Sonuç olarak, spor günümüzde, ürün olarak saklanamayan ve anında tüketilmesi gereken, müsabakaların ve organizasyonların çoğunun canlı izlendiği, hizmetin ve ürün tüketiminin yalnızca müşteri memnuniyetine bağlı olmadığı bir endüstri olarak yer almaktadır (Basım ve Argan, 2009). Özellikle futbol, maddi boyutlarını birinci sıraya koymak gerekirse, sosyo-kültürel yapısı, oluşumu, yapılanması, taraftarı, transferleri, oyuncularını vb. birçok özelliği bakımından kitlelerin ilgiyle yakından takip ettiği bir spor dalıdır. Bu nedenle futbol takımlarının başarı ya da başarısızlıkları başta kulüp yönetimi olmak üzere, teknik ekibi, oyuncularını, taraftarını, medyayı bazen de bir ulusu etkilemektedir. Bu kadar büyük öneme sahip spor branşı olan futbol oyununda başarı faktörlerinin belirlenmesi her zaman ilgi çekici olmuştur. Başarı faktörleri belirlenirken; “i faktörler” (kulüp yapılanması, tesis, yönetim, teknik ekip, oyuncular vb) ve “dış faktörler” (taraftar, medya, rakipler vb) olarak her boyut ayrı ayrı veya i ie geçmiş bir şekilde değerlendirilebilir. Bu bağlamda, bütün bileşenler arasında koordineli bir şekilde çalışılmalı ve sorunlar en aza indirgenerek performansın artırılmasına yönelik gayret gösterilmelidir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Akşar, T. (2005). *Endüstriyel Futbol*. Literatür Yayınları, İstanbul.
- Aktop, A. ve Erman, K. A. (2002). "Takım ve Bireysel Sporcuların Başarı Motivasyonu, Benlik Kaygısı ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması". 7. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiriler Kitabı*. Akdeniz Üniversitesi Yayınları, Antalya.
- Argan, M. (2013). *Spor Yönetimi*. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir.
- Argan, M. ve Katırcı, H. (2002). *Spor Pazarlaması*. Nobel Yayınevi, Ankara.
- Arseven, A. ve Güven, Ö. (1992). "Sporcuların Müsabaka Ortamındaki Anksiyete Düzeyleri". II. *Spor Bilimleri Ulusal Kongresi Bildiriler Kitabı*. Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Aşçı, H. ve Kin, A. (1998). "Bayan Futbolcularda Kaygı ve Kendini Fiziksel Algılama Düzeyi". 5. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiriler Kitabı*. Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Ataçocuğu - Şaşmaz, M. (2017). *Futbolun Çalışma Ekonomisi*. Nobel Yayınevi, Ankara.
- Aydın, U. (2007). *Profesyonel Sporda Sendikalaşma: PFA Örneği ve Türkiye*. Türk - İş Yayınları, Ankara.
- Aydın, İ. (2014). *Kamu ve Özel Sektörde Hizmet İçi Eğitim El Kitabı*. PegemA Yayınevi, Ankara.
- Aydın, U. (2013). "Profesyonel Futbolcuların Örgütlenme Deneyimleri Işığında Atipik İstihdam Biçimlerinde Çalışanların Sendika ve Toplu Sözleşme Hakkı". *Çalışma Yaşamının Güncel Sorunları Sempozyumu Bildiriler Kitabı: 04 Mayıs 2013*. Kocaeli Barosu Yayınları, Kocaeli.
- Balcı, V. (2013). "Çalışan Sporcular". *Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu*. Editör: Çağlar, T., Mattek Yayınevi, Ankara.
- Basım, H. N. ve Argan, M. (2009). *Spor Yönetimi*. Detay Yayıncılık, Ankara.
- Başaran, M. ve Atay, T. (2003). *Spor Faaliyetleri İle Uğraşan Kurumlar İle Profesyonel Futbol Açısından Spor ve Sporunun Vergilendirilmesi ve Vergi Avantajları*. Yaklaşım Yayınları, Ankara.
- Başer, E. (1998). *Uygulamaları İle Spor Psikolojisi*. Bağırhan Yayınevi, Ankara.
- Baştürk, F. (2007). *İş Hukukunda Profesyonel Futbolcu*. Beta Yayınevi, İstanbul.

- Bayraktar, B. ve Kurtoğlu, M. (2004). "Sporda Performans ve Performans Artırma Yöntemleri". *Doping ve Futbolda Performans Artırma Yöntemleri*. Editörler: Atasü, T. ve Yücesir, İ., Türkiye Futbol Federasyonu Yayınları, İstanbul.
- Bostancı, Y. (2013). "Futbol Kulüplerinin İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Yükümlülüklerinin Değerlendirilmesi". *Spor Hukuku Kurulu*. Ankara Barosu Yayınları, Ankara.
- Brackpool, J. and Neil, L. (2017). "Employment within the NCAA: Precarious Working Conditions of Student - Athletes". *Laurier Undergraduate Journal of the Arts*, 3(1), 1 - 23.
- Can, H. (1999). *Örgütsel Davranış*. Arıkan Yayınları, İstanbul.
- Cankalp, M. (2004). *Sporda Yönetim ve Organizasyon*. Nobel Yayınevi, Ankara.
- Cem, Ç. (2012). *Profesyonel Futbolcu Transfer Sözleşmesi*. Oniki Levha Yayınevi, İstanbul.
- Cihangir, M. (2006). "Sporcuların Sigortalanması". 9. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı*. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Yayınları, Muğla.
- Çağlayan, R. (2007). *Spor Hukuku (Spor Hukuku Temel Metinleri)*. Asil Yayınevi, Ankara.
- Demirci, N. (2004). *Spor Yönetimi ve Organizasyon*. Türk Hava Kurumu Yayınları, Ankara.
- Dengiz, G. M. (2000). *Takım Çalışması Teknikleri*. Academyplus Yayınevi, Ankara.
- Dever, A. (2010). *Spor Sosyolojisi (Tarihsel ve Güncel Boyutlarıyla Spor ve Toplum)*. Başlık Yayınları, İstanbul.
- Doğan, O. (2005). *Spor Psikolojisi*. Nobel Kitabevi, Adana.
- Donuk, B. ve Şenduran, F. (2006). *Futbolun Anatomisi*. Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Dorukkaya, S., Kıratlı, A. ve Ebiçoğlu, F. (2003). *Türkiye'de Futbol Kulüplerinin Şirketleşmesi, Halka Açılması, Finansmanı ve Vergileme*. Dünya Yayıncılık, İstanbul.
- Drucker, P. F. (1996). *Gelecek İçin Yönetim*. Çeviren: Üçcan, F., Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara.
- Durmuş, A. G. (2004). *Futbol Kulüplerinin Stratejik Yönetimi*. Bağırhan Yayınevi, Ankara.
- Ekenci, G. ve İmamoğlu, A. F. (2002). *Spor İşletmeciliği*. Nobel Yayınevi, Ankara.
- Erkal, E. M. (1986). *Sosyolojik Açıdan Spor*. T.C. Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.
- Erkan, U. (1998). *Sporcular İçin Zihinsel Antrenör Rehberi*. Bağırhan Yayınevi, Ankara.

- Ertaş, Ş. ve Petek, H. (2005). *Spor Hukuku*. Yetkin Yayınevi, Ankara.
- Filizöz, B. ve Fişne, M. (2010). "Küresel Kariyer Olgusu ve Spor Yönetiminde Küresel Bir Yönetici Örneği: Şenes Erzik". *18. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı*. Çukurova Üniversitesi Yayınları, Adana.
- Fişek, K. (1980). *Spor Yönetimi*. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Fişek, K. (1998). *Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Dünya'da ve Türkiye'de Spor Yönetimi*. Bağırman Yayınevi, Ankara.
- Genç, D. A. (1998). *Spor Hukuku*. Alfa Yayınevi, İstanbul.
- Günel, N. ve Küçükgüngör, E. (2006). *Türk Spor Hukukunun Genel Esasları ve İlgili Mevzuat*. Yetkin Yayınları, Ankara.
- Güneş, İ. (2010). *Futbol Ekonomisi*. Karahan Yayınları, Adana.
- İyem, C. (2012). *Kramponlu İşçiler: Bir Boş Zaman Çalışması Olarak Futbolcular*. Oniki Levha Yayınları, İstanbul.
- Karagözoğlu, C. (2006). *Sporda Psikolojik Destek*. Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.
- Kaynak, T., Adal, Z. ve Atay, İ. (2000). *İnsan Kaynakları Yönetimi*. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi ve Enstitü Araştırma ve Yardım Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Kılıçgil, E. (1998). *Spor ve Sosyal Çevre*. Bağırman Yayınevi, Ankara.
- Koç - İkizler, C. ve Karagözoğlu, C. (1997). *Sporda Başarının Psikolojisi*. Alfa Yayınevi, İstanbul.
- Konter, E. (2004). *Antrenörlük ve Takım Psikolojisi*. Palme Yayıncılık, Ankara.
- Konter, E. (2006). *Spor Psikolojisi El Kitabı*. Nobel Yayınevi, Ankara.
- Koçak, T. E. (2007). *Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu*. Seçkin Yayınları, Ankara.
- Konter, E. (1998). *Sporda Psikolojik Hazırlığın Teori ve Pratiği*. Bağırman Yayınevi, Ankara.
- Kuru, E. (2000). *Sporda Psikoloji*. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Küçükgüngör, E. (2007). "Profesyonel Futbolcu - Kulüp İlişkisi". *Spor Hukuku*. Editörler: Erkiner, K. ve Soysüren, A., Kadir Has Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Moralı, S. ve Doğan, B. (1997). *Bireysel ve Takım Sporlarında Takım Birlikteliği Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Yayınları, Manisa.
- Okay, A. (1998). *Halkla İlişkiler Aracı Olarak Sponsorluk*. Epsilon Yayıncılık, İstanbul.

- Özbaydar, S. (1983). *İnsan Davranışlarının Sınırları ve Spor Psikolojisi*. Bağırman Yayınevi, Ankara.
- Özsoy, Z. (2011). *Kurumsal Yönetim ve Yönetim Kurulları*. İmge Kitabevi, Ankara.
- Öztekin, A. (2002). *Yönetim Bilimi*. Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Petek, H. (2007). *Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi*. Yetkin Yayınevi, Ankara.
- Seraslan, M. Z. (2006). *Spor Yönetimi ve Örnek Olay Analizi*. Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.
- Soyer, F. (2003). *Sporda Sponsorluk: Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma*. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Soyşekerci, E. ve Erturgut, R. (2010). *Futbol: Nosyonu, Sosyo - Ekonomisi ve Belediyeler İle İlişkisi*. Kriter Yayınları, İstanbul.
- Sümer, R. (1990). *Sporda Demokrasi*. Şafak Matbaacılık, Ankara.
- Şimşek, M. Ş. ve Öge, H. S. (2014). *İnsan Kaynakları Yönetimi*. Eğitim Yayınevi; Konya.
- Tavacıoğlu, L. (1999). *Spor Psikolojisi - Bilişsel Değerlendirmeler*. Bağırman Yayınevi, Ankara.
- Taymaz, H. (1992). *Hizmet İçi Eğitim Kavramlar, İlkeler ve Yöntemler*. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir.
- Terekli, M. S. (1999). *Türkiye Birinci Profesyonel Liginde Yer Alan Kulüplerin Yönetim Politikalarının Sporcu Güdülemesi Üzerine Etkisi*. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Tokalak, İ. (2015). *Futbol Dünyasında Soygun ve Sömürü*. Ataç Yayınları, İstanbul.
- TDK. (2022a). "Kulüp". *Türkçe Sözlük*. TDK Yayınları, Ankara.
- TDK. (2022b). "Spor Kulübü". *Türkçe Sözlük*. TDK Yayınları, Ankara.
- TDK. (2022c). "Motivasyon". *Türkçe Sözlük*. TDK Yayınları, Ankara.
- TKYD. (2010). *Kurumsal Yönetim İlkeleri Işığında Türk Futbol Kulüpleri Yönetim Rehberi*. Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD) Yayınları, İstanbul.
- Üçışık, H. F. (1999). *Sporda Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Yenerer - Çakmut, Ö. (2013). "Sporda Yolsuzluk: Şike ve Teşvik Primi Suçu". *Spor Hukuku Kurulu*. Editör: Çağlar, T., Salmat Yayınevi, Ankara.
- Yetim, A. ve Cengiz, R. (2010). *İletişim ve Spor*. Berikan Yayınevi, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2004). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayınevi, Ankara.

Yılmaz, O. ve Yeter, S. (2019). “Spor Psikolojisinde Cinsiyetin Rolü”. *Kadın ve Spor*. Editör: Kaplan, Ş., Türkiye Klinikleri Yayınları, Ankara.

Sürekli Yayınlar

Adcroft, A. ve Teckman, J. (2008). “Theories, Concepts and the Rugby Worldcup: Using Management to Understand Sport”. *Management Decision*, 46(4), 600 - 625.

Alay, S. (2007). “Türkiye’de Sporcuların Sendikalaşmaları: Türkiye’de Sporcu Sendikalarının Hukuki Olarak Kurulabilirliği Sporcu Sendikalaşmasının Sporcu ve Sporda Doğurabileceği Sonuçlar”. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(1), 49 - 58.

Aleksić - Veljković, A., Dimić, I., Mujanović, R. and Živčić - Marković, K. (2016). “College Athletes’ Perceptions Of Coaching Behaviours: Differences Between Individual And Team Sports”. *Baltic Journal of Sport & Health Sciences*, 101(2), 61 - 65.

Alkibay, S. (2005). “Profesyonel Futbol Kulüplerinin Taraftar İlişkileri Yoluyla Marka Değeri Yaratmaları Üzerine Bir Araştırma”. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23(1), 83 - 108.

Allen, W. M., Armstrong, J. D., Reid, F. M. and Riemenschneider, K. C. (2008). “Factors Impacting the Perceived Organizational Support of IT Employees”. *Information & Management*, 45, 556 - 563.

Altunbaş, H. (2007). “Sporun Pazarlaması ve Pazarlama İletişiminde Spor”. *Selçuk İletişim Dergisi*, 5(1), 93 - 101.

Amorose, A. J. and Anderson - Butcher, D. (2007). “Autonomy - Supportive Coaching and Self - Determined Motivation in High School and College Athletes: A Test of Self - Determination Theory”. *Psychology of Sport and Exercise*, 8(5), 654-670.

Anand, S., Vidyarthi, P. R., Liden R. C. and Rousseau, D. M. (2010). “Good Citizens in Poor-Quality Relationships: Idiosyncratic Deals as a Substitute for Relationship Quality”. *The Academy of Management Journal (AMJ)*, 53(5), 970 - 988.

Andreff, W. (2008). “Globalization of the Sports Economy”. *Rivista Di Diritto Ed Economia Dello Sport*, 4(3), 13 - 32.

Anku, J. S., Amewugah, B. K. and Glover, M. K. (2018). “Concept of Reward Management, Reward System and Corporate Efficiency”. *International Journal of Economics, Commerce and Management*, 6(2), 621 - 637.

Arnold, K. A. and Dupré, K. E. (2012). “Perceived Organizational Support, Employee Health and Emotions”. *International Journal of Workplace Health Management*, 5(2), 139 - 152.

Aquilina, D. (2013). “A Study of the Relationship Between Elite Athletes’ Educational Development and Sporting Performance”. *The International Journal of the History of Sport*, 30(4), 374 - 392.

- Ataçocuğu, M. Ş. ve Zelyurt, M. K. (2016). “Profesyonel Futbolda Emek - Sermaye İlişkileri: Alt Liglerde Ücret, Sosyal Güvence ve Sendika Olgusu Üzerine Nitel Bir Çalışma”. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 99 - 115.
- Aydın, U. (2009). “Profesyonel Spor Sendikacılığında İngiltere ve Türkiye’ye Öneriler”. *Uluslararası Spor Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 4 - 18.
- Aydın, A., Turgut, M. ve Bayırlı, R. (2007). “Spor Kulüplerinin Halka Açılmasının Türkiye’de Uygulanan Modeller Açısından İncelenmesi”. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 59 - 70.
- Aydın, U., Özgüler, V. C., Kocabaş, F., Solmaz, D. Y., Katırcı, H., Demirkaya, S., Yüce, A. ve Etcı, H. (2017). “Türkiye’de Profesyonel Sporcuların Çalışma Koşulları ve Örgütlenme Eğilimleri”. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 55(4), 1873 - 1911.
- Aydos, O. S. (2013). “Sporcu Sözleşmesinin Feshi”. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 62(3), 643 - 689.
- Babin, B. J. and Boles, J. S. (1996). “The Effects of Perceived Co-Worker Involvement and Supervisor Support on Service Provider Role Stress, Performance and Job Satisfaction”. *Journal of Retailing*, 72(1), 57 - 75.
- Bal, S., Crombez, G., Van Oost, P. and De Bourdeaudhuij, I. (2003). “The Role of Social Support in Well - Being and Coping with Self - Reported Stressful Events in Adolescents”. *Child Abuse and Neglect*, 27, 1377 - 1395.
- Beamon, K. (2010). “Are Sports Overemphasized in the Socialization Process of African American Males? A Qualitative Analysis of Former Collegiate Athletes Perception of Sport Socialization”. *Journal of Black Studies*, 41(2), 281 - 300.
- Beech, J., Horsman, S. and Magraw, J. (2010). “Insolvency Events among English Football Clubs”. *International Journal of Sports Marketing & Sponsorship*, April, 236 - 249.
- Bekiari, A. and Syrmpas, I. (2015). “Coaches' Verbal Aggressiveness and Motivational Climate as Predictors of Athletes' Satisfaction”. *Journal of Education, Society and Behavioural Science*, 9(4), 318 - 329.
- Befort, N. and Hattrup, K. (2003). Valuing Task And Contextual Performance: Experience, Job Roles And Ratings of The Importance of Job Behaviors. *Applied Human Resource Management Research*, 8 (1), 17-32.
- Bhanthumnavin, D. (2003). “Perceived Social Support From Supervisor and Group Members' Psychological and Situational Characteristics as Predictors of Subordinate Performance in Thai Work Units”. *Human Resource Development Quarterly*, 14(1), 79 - 97.
- Borman, W.C. and Motowidlo, S.J. (1997). Task Performance And Contextual Performance: The Meaning for Personnel Selection Research Human Performance, 10 (2), 99-109.

- Bru, E., Murberg, T.A. and Stephens, P. (2001). "Social Support, Negative Life Events and pupil Misbehaviour Among Young Norwegian Adolescents". *Journal of Adolescence*, 24, 715 - 727.
- Can, Y., Soyer, F. ve Bayansalduz, M. (2009). "Sporcuların İş Tatmini İle Lider Bağlılığı ve Örgütsel Bağlılık Duyguları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi". *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 228 - 238.
- Centel, T. (2004). "Antrenör Haklarında Görevli Mahkeme (Karar İncelemesi)". *Türkiye Tekstil Sanayi İşverenleri Sendikası Aylık Dergisi*, 295, 34 - 36.
- Chandra, A., Chaubey, D. S. and Tripathi, D. (2018). "Reward Management Practices and Its Impact on Employees Motivation: An Evidence from Some Service Organizations in Lucknow". *International Journal of Research in Computer Application and Management*, 8(3), 1 - 6.
- Chappelet, J. L. (2009). "A Glocal Vision for Sport (Sport Management)". *European Sport Management Quarterly*, 9(4), 483 - 485.
- Charbonneau, D., Barling, J. and Kelloway, E. K. (2001). "Transformational Leadership and Sports Performance: The Mediating Role of Intrinsic Motivation". *Journal of Applied Social Psychology*, 31(7), 1521 - 1534.
- Civan, A., Arı, R., Görücü, A. ve Özdemir, M. (2010). "Bireysel ve Takım Sporcularının Müsabaka Öncesi ve Sonrası Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması". *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 193 - 206.
- Coffee, P., Freeman, P. and Allen, M. S. (2017). "The TASS-Q: The Team - Referent Availability of Social Support Questionnaire". *Psychology of Sport and Exercise*, 33, 55 - 65.
- Cranmer, G. A. (2016). "A Continuation of Sport Teams from an Organizational Perspective: Predictors of Athlete - Coach Leader - Member Exchange". *Communication & Sport*, 4(1), 43 - 61.
- Cranmer, G. A. and Myers, S. A. (2015). "Sports Teams as Organizations: A Leader - Member Exchange Perspective of Player Communication with Coaches and Teammates". *Communication & Sport*, 3(1), 100 - 118.
- Currihan, D. B. (1999). "The Causal Order of Job Satisfaction and Organizational Commitment in Models of Employee Turnover". *Human Resource Management Review*, 9(4), 495 - 524.
- Çepikkurt, F., Kale, E. K. ve Tiryaki, Ş. (2012). "Futbolcuların Algıladıkları Lider Davranışları ve Güdüsel İklim Arasındaki İlişki". *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 19 - 25.
- Çeyiz, S. ve Özbek, O. (2014). "Küreselleşme ve Spor Etkileşimi". *International Journal of Science Culture and Sport*, 2(1), 487 - 495.
- Çivitci, N. (2011). "School Alienation and Perceived Social Support as Predictors of School Anger in High School Students". *Elementary Education Online*, 10(3), 861 - 871.

- Dabscheck, B. (2000). "Sport, Human Rights and Industrial Relations". *Australian Journal of Human Rights*, 6(2), 129 - 159.
- Debois, N., Ledon, A. and Wylleman, P. (2015). "A Lifespan Perspective on the Dual Career of Elite Male Athlete's". *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 15 - 26.
- Deci, E. L. and Ryan, R. M. (1985). "The General Causality Orientations Scale: Self-Determination in Personality". *Journal of Research in Personality*, 19, 109 - 134.
- Deci, E. L. and Ryan, R. M. (2000). "The "What" and "Why" of Goal Pursuits: Human Needs and the Self - Determination of Behavior". *Psychological Inquiry*, 11(4), 227 - 268.
- Defreese, J. D. and Smith, A. L. (2014). "Athlete Social Support, Negative Social Interactions, and Psychological Health Across a Competitive Sport Season". *Journal of Sport And Exercise Psychology*, 36(6), 619 - 630.
- Demaray, M. K., Malecki, C. K., Davidson, L. M., Hodgson, K.K. and Rebus, P. J. (2005). "The Relationship Between Social Support and Student Adjustment: A Longitudinal Analysis". *Psychology in The Schools*, 42(7), 691 - 706.
- Devecioğlu, S. ve Çoban, B. (2003). "Türkiye’de Spor Kulüplerinin Halka Arzı". *TSE Standart Ekonomik ve Teknik Dergi*, 493, Ocak Dönemi, 1 - 11.
- Devecioğlu, S., Çoban, B. ve Karakaya, Y. E. (2011). "Spor Kulüplerinin Yönetim Modellerinin Değerlendirilmesi". *Dumlupınar Üniversitesi Dergisi*, 31, Aralık Dönemi, 51 - 68.
- Dimitropoulos, P. (2011). "Corporate Governance and Earnings Management in the European Football Industry". *European Sport Management Quarterly*, 11(5), 495 - 523.
- Doğru, Ç. (2019). —Destekleyici Örgüt İklimi, İşe Bağlılık ve Bireysel Uyum Performansı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(3): 2696-2713.
- Eisenberger, R., Huntington, R., Hutchison, S. and Sowa, D. (1986). "Perceived Organizational Support". *Journal of Applied psychology*, 71(3), 500 - 507.
- Elgar, M. A. (2016). "Leader Selection and Leadership Outcomes: Height and Age in A Sporting Model". *The Leadership Quarterly*, 27(4), 588 - 601.
- Ellonen, N., Kääriäinen, J. and Autio, V. (2008). "Adolescent Depression and School Social Support: A Multilevel Analysis of a Finnish Sample". *Journal of Community Psychology*, 36(4), 552 - 567.
- Erdoğan, A. (2004). "İşyeri ve Çalışan Sağlığı Olarak Spor Kulüpleri ve Sporcu Sağlığı". *Türk Tabipler Birliği Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi*, 5(19), 45 - 47.
- Erdoğan, İ. (2008). "Futbol ve Futbolu İnceleme Üzerine". *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 26, Kış - Bahar Dönemi, 1 - 58.

- Erdoğan, B. Z. and Kitchen, P. J. (1998). "Managerial Mindsets and the Symbiotic Relationship Between Sponsorship and Advertising". *Marketing and Intelligence and Planning*, 16(6), 369 – 374.
- Ergül, N. (2017). "Futboldaki Başarıları İle Spor Şirketlerinin Finansal Başarıları Arasındaki İlişkinin Test Edilmesi". *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 35(3), 43 - 71.
- Ferkins, L. Shilbury, D. and McDonald, G. (2009). "Board Involvement in Strategy: Advancing The Governance of Sport Organizations". *Journal of Sport Management*, 23, 245 - 277.
- Fidanoğlu, C. (2011). "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Sporda Dünya Anti - Doping Programı". *Ankara Barosu Dergisi*, 3 273 - 285.
- Flint, W. C. and Eitzen, D. S. (1987). "Professional Sports Team Ownership and Entrepreneurial". *Capitalism Sociology of Sport Journal*, 4(1), 17 - 27.
- Forster, J. (2006). "Global Sports Organisations and their Governance", *Corporate Governance*, 6(1), 72 - 83.
- Freeman, P. and Rees, T. (2010). "Perceived Social Support from Team - Mates: Direct and Stress - Buffering Effects on Self - Confidence". *European Journal of Sport Science*, 10(1), 59 - 67.
- Freeman, P., Coffee, P. and Rees, T. (2011). "The PASS-Q: The Perceived Available Support in Sport Questionnaire". *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 33(1), 54 - 74.
- Gant, L. M., Nagda, B. A., Brabson, H. V. Jayaratne, S., Chess, W. A. and Singh, A. (1993). "Effects of Undermining on African American Workers' Perceptions of Coworker and Supervisory Relationships and Psychological Well - Being". *Social Work*, 38, 158 - 164.
- Garland, D. J. and Barry. J. R. (1990). "Personality and Leader Behaviors iIn Collegiate Football: A Multidimensional Approach to Performance". *Journal of Research In Personality*, 24, 355 - 370.
- Gerrard, B. (1999). "Team Sports as a Free - Market Commodity". *New Political Economy*, 4(2), 273 - 278.
- Gerrard, B. (2003a). "Editorial Introduction: Some Reflections on the Relationship between Sport Management and the Economics of Sport". *European Sport Management Quarterly*, 3, 4 - 10.
- Gerard, B. (2003b). "Editorial Introduction: Efficiency in Professional Sports Leagues". *European Sport Management Quarterly*, 3(4), 219 - 220.
- Gillen, M., Baltz, D., Gassel, M., Kirsch, L. and Vaccaro, D. (2002). "Perceived Safety, Climate, Job Demands, and Coworker Support among Union and Nonunion Injured Construction Workers". *Journal of Safety Research*, 33, 33 - 51.

- Giray, M. D. ve Şahin, D. N. (2012). “Algılanan Örgütsel, Yönetici ve Çalışma Arkadaşları Desteği Ölçekleri: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”. *Türk Psikoloji Yazıları Dergisi*, 15(30), 1 - 9.
- Gleason - Wynn, P. and Mindel, C. H. (1999). “A Proposed Model for Predicting Job Satisfaction Among Nursing Home Social Workers”. *Journal of Gerontological Social Work*, 32(3), 65 - 79.
- Gomez, S., Opazo, M. and Marti, C. (2008). “Structural Characteristics of Sport Organizations: Main Trends in the Academic Discussion”. *IESE Business School Working Paper*, 730, 1 - 22.
- Gould, D. and Voelker, D. K. (2010). "Youth Sport Leadership Development: Leveraging the Sports Captaincy Experience". *Journal of Sport Psychology in Action*, 1(1), 1 - 14.
- Gould, D., Greenleaf, C., Chung, Y. and Guinan, D. (2002). “A Survey of US Atlanta and Nagano Olympians: Variables Perceived to Influence Performance”. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 73(2), 175 - 186.
- Grove, J. R., Lavalley, D. and Gordon, S. (1997). “Coping with Retirement from Sport: The Influence of Athletic Identity”. *Journal of Applied Sport Psychology*, 9(2), 191 - 203.
- Hamil, S., Holt, M., Michie, J. and Oughton, C. (2004). “The Corporate Governance of Professional Football Clubs”. *Corporate Governance International Journal of Business in Society*, 4(2), 44 - 51.
- Harris, J. I., Winskowski, A. M. and Engdahl, B. E. (2007). “Types of Workplace Social Support in the Prediction of Job Satisfaction”, *The Career Development Quarterly*, 56, 151-156.
- Haugen, K. K. and Solberg, H. A. (2010). “The Financial Crisis in European Football -A Game Theoretic Approach”. *European Sport Management Quarterly*, 10(5), December, 553 - 567.
- Helsen, M., Vollebergh, W. and Meeus, W. (2000). “Social Support from Parents and Friends and Emotional Problems in Adolescence”. *Journal of Youth and Adolescence*, 29(3), 319 - 335.
- Holt, M. K. and Espelage, D. L.(2007). “Perceived Social Support among Bullies, Victims and Bully - Victims”. *Youth Adolescence*, 36, 984 - 994.
- Huang, L. (2011). “Research on Effect of Beijing Post - Olympic Sports Industry to China's Economic Development”. *Energy Procedia*, 5, 2097 - 2102.
- İmamoğlu, F. ve Çimen, Z. (1999). “Türkiyede Spor Federasyonlarında Örgütsel Değişme İhtiyacı ve Bazı Uygulamalar Üzerine Düşünceler”. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4, 59 - 76.

- İmamoğlu, A. F., Karaoğlu, E. ve Erturan, E. E. (2007). "Türkiye'de Spor Kulüplerinin Yapısal Nitelikleri ve Temel Problemleri". *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(3), 35 - 61.
- İmamoğlu, O., Kışalı, N. F., Altun, P. ve Çebi, M. (1999). "Türkiye'de Amatör Sporcuların Sigortalama Sorunları". *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 48 - 52.
- İyem, C. (2013). "Sporda Çalışma İlişkileri ve Sosyal Haklar: 6356 Sayılı Yeni Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Bağlamında Bir Değerlendirme". *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E - Dergi*, 1(2), 126 - 145.
- Jawahar, I. M. and Carr, D. (2007). Conscientiousness and Contextual Performance: The Compensatory Effects of Perceived Organizational Support And Leader-Member Exchange. *Journal of Managerial Psychology*, 22 (4), 330-349.
- Jowett, S. (2005). "The Coach – Athlete Partnership". *The Psychologist*, 18(7), 412 - 415.
- Jowett, S. and Cockerill, M. (2003). "Olympic Medallists' Perspective of the Athlete – Coach Relationship". *Psychology of Sport and Exercise*, 4, 313 – 331.
- Kaiser, L. L. (2004). "The Flight from Single - Entity Structured Sport Leagues". *DePaul Journal of Sports Law & Contemporary Problems*, 2(1), 1 - 27.
- Kaltiala - Heino, R., Rimpela, M. , Rantanen, P. and Laippala, P. (2001). "Adolescent Depression: The Role of Discontinuities in Life Course and Social Support". *Journal of Affective Disorder*, 64, 155 - 166.
- Karaküçük, S. ve Yetim, A. (1997). "Sporcuların Spor Yapma Amaçları ve Spora Yönlendirilmelerinde Etken Olan Faktörler Üzerine Bir Araştırma". *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 71 - 92.
- Karatepe, S. (2005). "Ödüllendirme Yönetimi: Örgütlerde Güdülemeye Duyarlı Bir Yaklaşım". *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 60(4), 117 - 132.
- Kelly, S. (2008). "Understanding the Role of Football Manager in Britain and Ireland: A Weberian Approach". *European Sport Management Quarterly*, 8(4), 399 - 419.
- Kızıltepe, M. (2012). "Futbol Kulüpleri İçin Değerleme Çerçevesi". *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(3), 77 - 88.
- Kikulis, L. (2000). "Continuity and Change in Governance and Decision Making in National Sport Organizations: Institutional Explanations". *Journal of Sport Management*, 14, 293 - 320.
- Kikulis, L., Slack, T. and Hinings, B. (1989). "A Structural Taxonomy of Amateur Sport Organizations". *Journal of Sport Management*, 3, 129 - 150.
- Kikulis, L. and Slack, T. (1995). "Does Decision Making Make a Difference? Patterns of Change Within Canadian National Sport Organizations". *Journal of Sport Management*, 9, 273 - 299.

- Kim, G. W., Leong, K. J. and Lee, Y. (2005). "Effect of Service Orientation on Job Satisfaction, Organizational Commitment, and Intention of Leaving in a Casual Dining Chain Restaurant". *Hospitality Management*, 24, 171 - 193.
- Koçak, D. ve Yücel, İ. (2018). "Algılanan Örgütsel Destek İle İşten Ayrılma Niyeti Arasındaki İlişkide Duygusal Bağlılığın Aracı Etkisinin İncelenmesi". *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32(3), 683 - 704.
- Koçdemir, M. (2020). "Türkiye Futbol Federasyonu Mali Verilerinin Amatör Futbolun Finansmanı Açısından Analizi". *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 25(2), 93 - 106.
- Korir, I. and Kipkebut, D. (2016). "The Effect of Reward Management on Employees Commitment in the Universities in Nakuru County Kenya". *Journal of Human Resource Management*, 4(4), 37 - 48.
- Kosa, G. ve Özbek, F. (2010). "Duygusal Bağlılık, Örgütsel Destek, Üst Yönetim Destek ve Personel Güçlendirmenin Hizmet Kalitesi Üzerindeki Etkisi: Kırgızistanda Banka İş Görenleri Üzerinde Bir Uygulama". *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 34, 189 - 212.
- Krüger, M. (2012). "Sports in the German University from about 1900 until the Early Years of the Federal Republic of Germany: The Example of Muenster and the 'Westfaelische Wilhelms - University'". *The International Journal of the History of Sport*, 29(11), September, 1981 - 1997.
- Krüger, M. (2013). "The History of German Sports Clubs: Between Integration and Emigration". *The International Journal of the History of Sport*, 30(14), 1586 - 1603.
- Kuşın, A. (2000). "UEFA'nın Spor Kulüplerine Getirdiği Yeni Kriterler". *Yaklaşım Dergisi*, 96, 240 - 246.
- Küçük, V. ve Koç, H. (2004). "Psiko - Sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan ve Spor İlişkisi". *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 1 - 11.
- Küçükgüngör, E. (1999). "Türk Hukukunda Sporcuların Hukuki Durumu". *Ankara Barosu Dergisi*, 1, 47 - 52.
- Lazarević, S., Dugalić, S., Milojević, A., Koropanovski, N. and Stanić, V. (2014). "Unethical Forms of Behavior in Sports". *Facta Universitatis - Series: Physical Education and Sport*, 12(2), 155 - 166.
- Luh, A. (2003). "On the Way to a National Socialist Sports System: From Liberal Sports in Clubs and Associations to Directed Sports in National Socialist Organizations". *European Journal of Sport Science*, 3(3), 1 - 10.
- Mac Neil, G. Steward, J. C. and Kaufman, A. V. (2000). "Social Support as a potential Moderator of Adolescent Delinquent Behaviour". *Child and Adolescent Social Work Journal*, 17(5), 361 - 379.

- Mahon, N. E., Yarcheski, A. and Yarcheski, T. J. (1998). "Social Support and Positive Health Practices in Young Adults: Loneliness as a Mediating Variable". *Clinical Nursing Research*, 7(3), 292 - 308.
- Malecki, C. K. and Demaray, M. K. (2002). "Measuring Perceived Social Support: Development of the Child and Adolescent Social Support Scale (CASSS) ". *Psychology in the Schools*, 39(1), 1 - 18.
- Michie, J. and Oughton, C. (2005). "The Corporate Governance of Professional Football Clubs in England". *Corporate Governance*, 13(4), 517 - 531.
- Mossholder, K. W., Settoon, R. P. and Henegan, S. C. (2005). "A Relational Perspective on Turnover: Examining Structural, Attitudinal and Behavioral Predictors". *Academy of Management Journal*, 48(4), 607 - 618.
- Mukharji, M. (2009). "Metaphors of Sport in Baul Songs: Towards an Alternate Definition of Sports". *The International Journal of the History of Sport*, 26(12), September, 1874 – 1888.
- Natunann, S. E., Bies, R. J. and Martin, C. L. (1995). "The Roles of Organizational Support and Justice During a Layoff". *Academy of Management*, 1, 89 - 93.
- O'Brien, D. and Slack, T. (1999). "Deinstitutionalising the Amateur Ethic: An Empirical Examination of Change in a Rugby Union Football Club". *Sport Management Review*, 2, 24 – 42.
- Ödemiş, M. ve Karagün, E. (2016). "Dans Sporcularının Algıladıkları ve Tercih Ettikleri Liderlik Davranışları". *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5201 - 5213.
- Özdevecioğlu, M. (2013). "Algılanan Örgütsel Destek İle Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişkilerin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma". *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(2), 113 - 130.
- Özsoy, S. (2008). "Spor Hukukunda Tahkim". *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, 3(1), 15 - 29.
- Özsoy, S. (2011). "Basına Yansımalarıyla '1952 Amatörlük Olayı' ve Türk Sporida Amatörlük". *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 97 - 119.
- Petek, H. (2006). "Sporcuların Sendikal Hakları". *Hukuki Perspektifler Dergisi*, 7, 182 - 188.
- Purdy, L. G., Kohe, G. Z. and Paulauskas, R. (2018). "Changing It up: Implications of Mid-Season Coach Change on Basketball Players' Career and Professional Identities". *Sport in Society*, 21(12), 1880 – 1896.
- Rees, T. and Hardy, L. (2000). "An Investigation of The Social Support Experiences of High – Level Sport Performers". *The Sport Psychologist*, 14, 327 – 347.
- Rhoades, L. and Eisenberger, R. (2002). "Perceived Organizational Support: A Review of the Literature". *Journal of Applied Psychology*, 87(4), 698 - 714.

- Rieke, M., Hammermeister, J. and Chase, M. (2008). "Servant Leadership in Sport: A New Paradigm for Effective Coach Behavior". *International Journal of Sports Science & Coaching*, 3(2), 227 - 239.
- Roderick, M. (2006). "A Very Precarious Profession: Uncertainty in the Working Lives of Professional Footballers". *Work, Employment and Society Journal*, 20(2), 245 - 265.
- Rosen, S. and Sanderson, A. (2000). "Labour Markets in Professional Sports". *National Bureau of Economic Research*, 111(469), 47 - 68.
- Rubio, K. (2013). "From Amateurism to Professionalism: Sport's Transformations by the Brazilian Olympic Athletes' Lenses". *Humanities and Social Sciences*, 1(3), 85 - 91.
- Ryan, R. M. (1995). "Psychological Needs and the Facilitation of Integrative Processes". *Journal of Personality*, 63(3), 398 - 427.
- Ryan, R. M. and Deci, E. L. (2000a). "Self - Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well - Being". *The American Psychologist*, 55(1), 68 - 78.
- Ryan, R. M. and Deci, E. L. (2000b). "The Darker and Brighter Sides of Human Existence: Basic Psychological Needs as a Unifying Concept". *Psychological Inquiry*, 11(4), 319 - 338.
- Sarason, I. G. and Sarason, B. R. (2009). "Social Support: Mapping the Construct". *Journal of Social and Personal Relationships*, 26(1), 113 - 120.
- Schmidt, M. B. and Berri, D. J. (2004). "The Impact of Labor Strikes on Consumer Demand: An Application to Professional Sports". *American Economic Review*, 94(1), 344 - 357.
- Schwab, B. (2018). "Celebrate Humanity: Reconciling Sport and Human Rights through Athlete Activism". *Journal of Legal Aspects Sport*, 28(2), 170 - 207.
- Scott, D. K. (1997). "Managing Organizational Culture in Intercollegiate Athletic Associations". *Quest*, 49, 403 - 415.
- Sherry, E., Shilbury, D. and Wood, G. (2007). "Wrestling with 'Conflict of Interest' in Sport Management". *Corporate Governance*, 7(3), 267 - 277.
- Short, S. E., Sullivan, P. and Feltz, D. L. (2005). "Development and Preliminary Validation of the Collective Efficacy Questionnaire for Sports". *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 9(3), 181 - 202.
- Shoss, M. K., Eisenberger, R., Restubog, S. L. D. and Zagencyk, T. J. (2013). "Blaming the Organization for Abusive Supervision: The Roles of Perceived Organizational Support and Supervisor's Organizational Embodiment". *Journal of Applied Psychology*, 98(1), 158 - 168.
- Smith, A. C. T. and Shilbury, D. (2004). "Mapping Cultural Dimensions in Australian Sporting Organisations". *Sport Management Review*, 7, 133 - 165.

- Smoll, F. L. and Smith, R. E. (1989). "Leadership Behaviors in Sport: A Theoretical Model and Research Paradigm". *Journal of applied Social Psychology*, 19(18), 1522 - 1551.
- Stadtmann, G. (2006). "Frequent News and Pure Signals: The Case of a Publicly Traded Football Club". *Scottish Journal of Political Economy*, 53(4), September, 485 - 504.
- Stambulova, N. B. and Wylleman, P. (2015). "Dual Career Development and Transitions". *Psychology of Sport and Exercise*, 21, 1 - 3.
- Staudohar P. D. (1999). "Labor Relations in Basketball, The Lock - Out of 1998 - 1999". *Monthly Labor Review*, 122(4), 3 - 9.
- Stenling, A. and Tafvelin, S. (2014). "Transformational Leadership and Well - Being in Sports: The Mediating Role of Need Satisfaction". *Journal of applied Sport Psychology*, 26(2), 182 - 196.
- Stenling, A. and Tafvelin, S. (2016). "Transfer of Training After an Organizational Intervention in Swedish Sports Clubs: A Self - Determination Theory Perspective". *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 38(5), 493 - 504.
- Stevens, J. (2006). "The Canadian Hockey Association Merger and the Emergence of the Amateur Sport Enterprise". *Journal of Sport Management*, 20, 74 - 100.
- Stornes, T. and Bru, E. (2002). "Sportspersonship and Perceptions of Leadership: An Investigation of adolescent Handball Players' Perceptions of Sportspersonship and Associations with Perceived Leadership". *European Journal of Sport Science*, 2(6), 1 - 15.
- Soygüden, A. (2016). "Profesyonel Futbol Kulüplerinin Gelir Kaynaklarının İncelenmesi". *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(4), 21 - 35.
- Suliman, A. M. T. (2001). "Are We Ready to Innovate? Work Climate - Readiness to Innovate Relationship: The Case of Jordan". *Creativity and Innovation Management*, 10(1), 49 - 59.
- Şenel, E., Yıldız, M. ve Ulaş, M. (2018). "Takıma İlişkin Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçeği: Türkçe Uyarlaması, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması". *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 21 - 36.
- Talimciler, A. (2008). "Futbol Değil İş: Endüstriyel Futbol". *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 26, Kış - Bahar Dönemi, 89 - 114.
- Talimciler, A. (2016). "Endüstriyelleşen Sporun / Futbolun Geleceği". *Sosyoloji Dergisi*, Armağan Sayısı, 167 - 184.
- Taylor, M. and O'Sullivan, N. (2009). "How Should National Governing Bodies of Sport be Governed in the UK? An Exploratory Study of Board Structure". *Corporate Governance: An International Review*, 17(6), 681 - 693.

- Theberge, N. (1993). "The Construction of Gender in Sport: Women, Coaching, and the Naturalization of Difference". *Social Problems*, 40(3), 301 - 313.
- Thoits, P. A. (1995). "Stress, Coping, And Social Support Processes: Where Are We? What Next?". *Journal of Health and Social Behavior*, 35, 53 – 79.
- Toros, T. (2002). "Elit ve Elit Olmayan Erkek Basketbolcularda Hedef Yönelimi, Güdüsel (Motivasyonel) İklim ve Yaşam Doyumu". *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 13, 3, 24 - 36.
- Uluyol, O. (2014). "Süper Lig Futbol Kulüplerinin Finansal Performans Analizi". *Journal of Yasar University*, 9(34), 5716 - 5731.
- Uslu, T. (2021). "Coaching in the Context of Positive Psychology: Enhancement of Performance Perception and Coaching Behaviours with Positive Leadership Through Employee Empowerment in Organizational Processes". *Fenerbahçe University Journal of Sport Science (FBU - JSS)*, 1(2), 27 - 55.
- Üçışık, H. F. (1990). "Türkiye’de Sporcuların Sosyal Güvenliği". *Argumentum*, 1(1), 46.
- Vallerand, R. J. and Losier, G. F. (1999). "An Integrative Analysis of Intrinsic and Extrinsic Motivation in Sport". *Journal of Applied Sport Psychology*, 11(1), 142 - 169.
- Vogel, D. L. and Wei, M. (2005). "Adult Attachment and Help - Seeking Intent: The Mediating Roles of Psychological Distress and Perceived Social Support". *Journal of Counseling Psychology*, 52(3), 347 – 357.
- Vrooman J. (2007). "Theory of the Beautiful Game: The Unification of European Football". *Scottish Journal of Political Economy*, 54(3), 314 - 354.
- Wallace, J. C., Edwards, B. D., Arnold, T., Frazier, M. L. and Finch, D. M. (2009). "Work Stressors, Role - Based Performance, and the Moderating Influence of Organizational Support". *Journal of Applied Psychology*, 94(1), 254 - 262.
- Washington, M. and Patterson, K. (2011). "Hostile Takeover or Joint Venture: Conenctions Between Instituonal Theory and Sport Management Research". *Sport Management Review*, 14, 1 - 12.
- Wentzel, K. R., Battle, A., Russell, S. L. and Looney, L. B. (2010). "Social Supports from Teachers and Peers as Predictors of Academic and Social Motivation". *Contemporary Educational Psychology*, 35, 193 – 202.
- Willet, M. N., Hayes, D. K., Zaha, R. L. and Fuddy, L. J. (2012). "Social - Emotional Support, Life Satisfaction, and Mental Health on Reproductive Age Women’s Health Utilization, US, 2009". *Maternal Child Health Journal*, 16, 203 - 212.
- Woods, C., Hawkins, R., Hulse, M. and Hodson, A. (2002). "The Football Association Medical Research Programme: An Audit of Injuries in Professional Football Analysis of Preseason Injuries". *British Journal of Sports Medicine*, 36(6), 436 - 441.

- Yetim, A. ve Şenel, Ö. (2001). "Türkiye'de Spor Yöneticisi Yetiştirme Faaliyetlerinin Görünümü". *Milli Eğitim Dergisi*, Mart - Mayıs - Nisan Dönemi, 150, 3 - 8.
- Yoon, J. and Lim, J. C. (1999). "Organizational Support in The Workplace: The Case of Korean Hospital Employees". *Human Relations*, 52(7), 923 - 945.
- Young, K. (1993). "Violence, Risk and Liability in Male Sports Culture". *Sociology of Sport*, 10(4), 373 - 396.
- Yukelson, D., Weinberg, R., Richardson, P. and Jackson, A. (1983). Interpersonal Attraction and Leadership with in Collegiate Sport Teams. *Journal of Sport Behavior*, 6(1), 28 - 36.
- Zimbalist, A. (2003). "Sport as Business". *Oxford Review of Economic Policy*, 19(4), 503 - 511.

Diğer Yayınlar

- Argan, M. (2001). *Spor Pazarlamasında Sponsorluk ve Futbol Branşında Sponsorluk Yapan Kuruluşlara İlişkin Bir Araştırma*. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir.
- Ataçocuğu, M. Ş. (2012). *Futbol Sektörünün Emek Ekonomisi Açısından Analizi*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Avcuoğulları, C. (1993). *Türkiye Güres Ligine Katılan Kulüplerin Çalışma Şartları ve Sporcu Kaynakları*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Aydan, S. M. (1995). *Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesislerinin Mevcut Yönetmeliğe Uygunluğunun Araştırılması*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Aydın, D. (2005). *Spor Kulüplerinin Halka Açılmasının Finansal Yapıları Üzerine Etkileri*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Bavlı, Ö. (2005). *Adana İli 10 – 17 Yaş Grubu Basketbolcularının Takım Başarılarına Etkisinde Yönetim Biçimlerinin Rolü*. Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- Can, Y. (1991). *Türkiye'de Sporcuların Sosyal Güvenliği*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Çöndü, A. (1991). *2908 Sayılı Dernekler Kanununa Göre Konya İlinde Kurulan Spor Kulüplerinin Kuruluş Yönetici Antrenör Sporcu Üye Tesis ve Faaliyetleri Açısından İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Çoban, A. A. (2019). *Futbol Kulüplerinin Şirketleşme ve Halka Açılma Süreçleri: Kamuyu Aydınlatma Platformu Bildirimlerinin Hisse Senedine Etkisi (Beşiktaş*

Örneği). TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Çulha, O. (2008). *Konaklama İşletmelerinde Hizmet İçi Eğitim ve Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Dernekler Yönetmeliği (31.03.2005 tarih ve 25772 sayılı Resmi Gazete).

Devecioğlu, S. (2002). *Türk Spor Yönetiminde Özerkliğin Ekonomik Boyutu (Türkiye Futbol Federasyonu Örneği)*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Engür, M. (2002). *Elit Sporcularda Başarı Motivasyonunun, Durumluk Kaygı Düzeyleri Üzerine Etkisi*. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Erkoç, İ. Ç. (2015). *Algılanan Örgütsel Destek ve İş Performansı Arasındaki İlişkide Öz Yeterlilik Faktörünün Düzenleyici Rolü: Bankacılık Sektöründe Bir Araştırma*. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Erturan – Ögüt, E. E. (2010). *Almanya ve Türkiye'deki Spor Kulüplerinin Karşılaştırmalı Analizi – Türkiye'deki Spor Kulüplerinin Yapı ve İşleyişine Yeni Bir Yaklaşım*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Eskicioğlu, Y. (2003). *Gençlik ve Spor İl Müdürlerinin Verimliliğini Etkileyen Faktörlerin Analizi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği (08.07.2005 tarih ve 25869 sayılı Resmi Gazete).

Güler, D. (1996). *Kayseri Bölgesinde Futbol Liglerine Katılan Spor Kulüplerinin Çalışma Şartları ve Sporcu Kaynakları*. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.

Güngör, A. (2014). *Futbol Endüstrisinde Sportif Başarı ile Finansal Performans Arasındaki İlişkinin Uygulaması ve Türkiye Uygulaması*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.

Hacıköylü, C. (2001). *Türkiye'de Profesyonel Spor Kulüplerinin ve Sporcuların Vergilendirilmesi*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.

İkizler, C. (1993). *Sporda Başarıyı Etkileyen Psikolojik Faktörler ve Psikolojik Antrenman*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.

- Karagözoğlu, C. (1994). *Spor Yöneticilerinin Yeterlikleri: İstanbul Örneği*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Karşıt, V. (2010). *Spor Kulübü Yöneticilerinin Toplam Kalite Yönetimi İlkelerine Bakış Açılarının İncelenmesi (Tekirdağ İli Örneği)*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş.
- Keçeciler, M. (2006). *Uluslararası Spor Uyuşmazlıklarının Tahkim Yoluyla Çözümü*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Kılıç, Y. (2011). *Spor Endüstrisinde Sponsorluk Kavramı ve Türk Futbolundaki Değişimlerin Sponsorluk Üzerindeki Etkisi: Milli Takım Örneği*. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Koç, H. (2004). *Profesyonel Futbolcularda Durumluk Kaygı Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi*. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya.
- Konter, E. (1996). *Profesyonel Futbolcuların Bazı Kişisel Değişkenlerinin Durumluk Kaygı Üzerine Etkileri ve Durumluk Kaygının Takım İçi İlişkilerine Etkisinin Araştırılması*. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- Küçük, V. (1997). *Sporda Yönlendirmenin Yeri ve Önemi - Futbol Örneği*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Oflaz, İ. E. (2017). *Futbol Endüstrisi ve Borsa İstanbul'da İşlem Gören Futbol Kulüplerinin Finansal Analizi*. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin.
- Özbekçi, F. (1989). *Farklı Spor Dallarında Yaşanan Müsabaka Stres Düzeylerinin Araştırılması*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Sertkaya, Ö. (2013). *Spor Yönetiminde Cam Tavan Sendromu ve Kariyer Gelişimi*. Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Manisa.
- Sultanoğlu, B. (2008). *Hisseleri Halka Arz Edilen Türk Futbol Kulüplerinin Mali Tablolarının Türkiye Muhasebe Standartları Çerçevesinde İncelenmesi*. Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Sümer, R. (1991). *Türkiye'de, Spor Kulüplerinin Yapıları, Yönetimdeki Yerleri ve Sorunları, Boş Zamanları Değerlendirme Alanı ve Toplumsal Çevreleriyle İlişkileri Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

- Sümer, R. (1997). *Türkiye’de Spor Kulüplerinin Yapıları*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Tosun – Tunç, G. (2014). *Türk Sporunun Başarı Düzeyinin Belirlenmesinde Bazı Spor Elemanlarının Görüşlerinin Tespiti*. Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aksaray.
- Vural, M. (2013). *Spor Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatında Görev Yapan Spor Yöneticilerinin Düşünme ve Karar Verme Stilllerinin İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- 04.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu (23.11.2004 tarih ve 25649 sayılı Resmi Gazete).
- 13.01.2011 tarih ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (14.02.2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete).
- 20.06.2012 tarih ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (30.06.2012 tarih ve 28339 sayılı Resmi Gazete).
- 22.04.2022 tarih ve 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu (26.04.2022 tarih ve 31821 sayılı Resmi Gazete).

EKLER

EK-1.

SPOR KULÜPLERİNİN SOSYAL VE MADDİ DESTEKLERİNİN ANTRENÖR VE TAKIM PERFORMANSINA ETKİLERİNİN İNCELENMESİ ANKET FORMU

“Spor Kulüplerinin Sosyal ve Maddi Desteklerinin Antrenör ve Takım Performansına Etkilerinin İncelenmesi” başlıklı bu araştırma; spor kulüpleri tarafından sağlanan sosyal ve maddi desteklerin, antrenör ve takım performansına etkilerinin belirlenmesi amacıyla yapılmaktadır.

Ankette doğru ya da yanlış cevapların yer alması söz konusu değildir. Çalışma sonuçları, sadece akademik çalışma için kullanılacak ve araştırma için sizden ad, soyad, adres ya da telefon bilgileri istenmeyecektir.

Araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederiz.

Shahrzad SEIFODDINI
Ufuk Üniversitesi
İnsan Kaynakları Yönetimi Programı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Telefon:

Adres :

A. DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

1) Yaşınız (Lütfen Belirtiniz):

2) Kulübünüz (Lütfen Belirtiniz):

3) Şu Anki Kulübünüzde Antrenör Olarak Görev Yapma / Futbol Oynama Süreniz (Lütfen Belirtiniz):

4) Kaç Yıldır Spor Yapmaktasınız? (Lütfen Belirtiniz):

5) Antrenör Olarak Görev Yapma / Profesyonel Futbol Oynama Süreniz (Lütfen Belirtiniz):
.....

B. TAKIM İLİŞKİLİ ELDE EDİLEBİLİR SOSYAL DESTEK ÖLÇEĞİ

İFADELER	Hiç	Kısmen	Kararsızım	Çok	Oldukça Çok
1) Spor kulübümüz, takımınıza konfor ve güvenlik sağlar.	0	1	2	3	4
2) Spor kulübümüz, daima takımınızın yanındadır.	0	1	2	3	4
3) Spor kulübümüz, takımınızı önemser.	0	1	2	3	4
4) Spor kulübümüz, takımınız için endişelendiğini gösterir.	0	1	2	3	4
5) Spor kulübümüz, olumlu yönleri pekiştirir.	0	1	2	3	4
6) Spor kulübümüz, takım saygısını geliştirir.	0	1	2	3	4
7) Spor kulübümüz, baskıyla başa çıkabilmeniz için takıma güven aşılır.	0	1	2	3	4
8) Spor kulübümüz, takımınızın yeterlik hissini artırır.	0	1	2	3	4
9) Spor kulübümüz, takımımıza yapıcı eleştiriler sağlar.	0	1	2	3	4
10) Spor kulübümüz, takımımıza taktik önerilerde bulunur.	0	1	2	3	4
11) Spor kulübümüz, takımımıza yarışma koşullarındaki performansı hakkında öneri verir.	0	1	2	3	4
12) Spor kulübümüz, kötü performans sergilediğinde takımımıza tavsiyede bulunur.	0	1	2	3	4
13) Spor kulübümüz, takımımıza antrenman ve maç yolculuklarında yardım eder.	0	1	2	3	4
14) Spor kulübümüz, takımınızın konsantre olması için rahat kalması adına görevlere yardım eder.	0	1	2	3	4
15) Spor kulübümüz, müsabakalarda takımımız için bir şeyler yapar.	0	1	2	3	4
16) Spor kulübümüz, müsabakaların organizasyonu ve planlanmasında takımımıza yardım eder.	0	1	2	3	4

C. SPOR KULÜPLERİ TARAFINDAN SAĞLANAN MADDİ DESTEKLER TABLOSU

Spor kulübünüz tarafından, aşağıda verilen maddi desteklerden hangisi sağlanmaktaysa lütfen karşısına (X) işareti koyunuz.

1) Sporcu Sözleşmesi	
2) Transfer Ücreti	
3) Aylık Ücret	
4) Prim Ödemeleri	
5) Ödül ve İkramiye Ödemeleri	
6) Sponsorluk Ödemeleri	
7) Tazminat Ödemeleri	
8) Üstün Başarı Gösteren Sporculara Yapılan Ödemeler	
9) Sporculara Demirbaş Olarak Verilen Giyim Eşyaları ve Spor Malzemeleri	
10) Bedelsiz Sağlanan Konut, Taşıt, Ev Eşyası, Gıda, Giyim, Yol Parası vb. Gibi Maddi Destekler	
11) Sosyal Güvenlik	
12) Sağlık Sigortası	
13) İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları	
14) Diğer Destekler (Lütfen Belirtiniz):	

D. SPOR KULÜPLERİ MAÇ ANALİZLERİ

1) A KULÜBÜ

1) Yapılan Müsabaka Sayısı:

2) Hangi Takımlarla Müsabaka Yapıldığı:

3) Galibiyet Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Galibiyet Alındığı:

4) Mağlubiyet Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Mağlubiyet Alındığı:

5) Beraberlik Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Mağlubiyet Alındığı:

2) B KULÜBÜ

1) Yapılan Müsabaka Sayısı:

2) Hangi Takımlarla Müsabaka Yapıldığı:

3) Galibiyet Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Galibiyet Alındığı:

4) Mağlubiyet Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Mağlubiyet Alındığı:

5) Beraberlik Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Mağlubiyet Alındığı:

3) C KULÜBÜ

1) Yapılan Müsabaka Sayısı:

2) Hangi Takımlarla Müsabaka Yapıldığı:

3) Galibiyet Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Galibiyet Alındığı:

4) Mağlubiyet Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Mağlubiyet Alındığı:

5) Beraberlik Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Mağlubiyet Alındığı:

4) D KULÜBÜ

1) Yapılan Müsabaka Sayısı:

2) Hangi Takımlarla Müsabaka Yapıldığı:

3) Galibiyet Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Galibiyet Alındığı:

4) Mağlubiyet Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Mağlubiyet Alındığı:

5) Beraberlik Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Mağlubiyet Alındığı:

5)E KULÜBÜ

1) Yapılan Müsabaka Sayısı:

2) Hangi Takımlarla Müsabaka Yapıldığı:

3) Galibiyet Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Galibiyet Alındığı:

4) Mağlubiyet Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Mağlubiyet Alındığı:

5) Beraberlik Sayısı ve Hangi Takımlarla Yapılan Müsabakalardan Mağlubiyet Alındığı:

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyad : Shahrzad Seifoddini

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Tabriz Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Bilgi Ve Belge Yönetimi 2011

Yüksek Lisans Öğrenimi : Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İnsan Kaynakları Yönetimi Programı

Yabancı Diller : İngilizce, Farsça, Azerice

Tarih : 10.01.2023